

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΟΙΗΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: "Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΑΙΔΕΙΑΣ"

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ: ΤΑΠΡΑΝΤΖΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ	
1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	10
2. ΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	28
2.1 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ	32
2.2 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	35
2.3 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ	39
2.4 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ROMA	43
2.5 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ	46
2.6 ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	49
2.7 ΠΑΡΑΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	51
3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ	52
3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	54
3.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	57
3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	59
3.4 ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ	62
3.5 ΣΥΝΔΕΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ- ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	66
4. ΕΡΕΥΝΑ	70
4.1 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	78
4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	99
ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	102
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	104

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο S . Ball (1998) έχει επισημάνει κάποιες κοινές 'τάσεις' στη χάραξη εκπαιδευτικών πολιτικών, των Δυτικών και ανεπτυγμένων τεχνολογικά χωρών: από την εντεινόμενη υιοθέτηση ιδεολογιών της «αγοράς» στην (δημόσια) εκπαίδευση, μέχρι την εισαγωγή τεχνικών του σύγχρονου μάνατζμεντ στη διοίκηση των σχολείων · και από την υποστήριξη θεωριών περί «ζήτησης» ή «δημόσιας προτίμησης» (δημόσια - επιλογή θεωρίες), μέχρι την επικράτηση κριτηρίων «επιδειξιμότητας» (Lyotard , 1991) και «αποτελεσματικότητας» (σύμφωνα με προκαθορισμένα, και γι'αυτό αδιαμφισβήτητα , κριτήρια-στόχους). Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει κατά πόσο το ελληνικό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα - και στη γενική, αλλά και στην τεχνικο-επαγγελματική του διάσταση - παρουσιάζει τις παραπάνω τάσεις, και αν ναι, σε ποιο βαθμό. Αυτό θα γίνει παράλληλα με σύντομες ιστορικές αναφορές στις κυριότερες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της τελευταίας τριαντακονταετίας, ενώ θα ακολουθήσει μια συγκριτική αντιπαράθεση του ελληνικού κοινωνικού – και κατ'επέκταση, εκπαιδευτικού - σχηματισμού με εκείνους των προηγμένων οικονομικά και τεχνολογικά κρατών, στα οποία άλλωστε αναφέρονται οι ανωτέρω τάσεις. (Commission ,2002)

Είναι προφανές ότι το κοινωνικό οικοδόμημα στηρίζεται σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο, σε όλο το χρονικό του εύρος, από την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση έως και την Τριτοβάθμια, ενώ εξοπλίζει τους νέους με γνωστικά εφόδια και επιστημονική κατάρτιση, δεν 'προβλέπει' στη συνέχεια, με το πέρας των σπουδών, ένα εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο θα νοείται ως «ανεργίας», ώστε ο νέος ή η νέα να προετοιμασθεί περαιτέρω σε θέματα ειδίκευσης αλλά και να θωρακισθεί συναισθηματικά για ενδεχόμενες δυσκολίες που θα συναντήσει. (Abramovitz, 1986)

Η εκπαίδευση ανέκαθεν θεωρούνταν ύψιστο αγαθό για τον άνθρωπο, ένας ευσεβής πόθος για πολλούς γονείς και παιδιά, ένα όνειρο, που μικροί και μεγάλοι φαίνονταν διατεθειμένοι να «κυνηγήσουν» με κάθε τρόπο. Η δωρεάν εκπαίδευση και η άμεση, σε αυτήν, πρόσβαση όλων των νέων, κατά το παρελθόν, συνηγόρησε προς αυτή την κατεύθυνση. Όμως το ποσοστό των

νέων παιδιών που φοιτούσε στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση παλαιότερα ήταν σαφώς μικρότερο, συγκριτικά με σήμερα, μόλις το 15%. (Baldwin-Edwards M,2004a),

Πρόκειται για ποσοστό, όπως αντιλαμβανόμαστε, το οποίο μπορούσε εύκολα να απορροφηθεί στην αγορά εργασίας και να αξιοποιηθεί γόνιμα και δημιουργικά σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας. Τα δεδομένα όμως σταδιακά άλλαξαν. Στις μέρες μας, η πληθώρα των πτυχιούχων έχει εκτοξεύσει τα ποσοστά της ανεργίας καθώς όλο και περισσότερα άτομα, κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού, αδυνατούν να βρουν εργασία. (Αγραφιώτης , 2008).

Ας ανιχνεύσουμε σε αυτό το σημείο το ρόλο και την ευθύνη του εκπαιδευτικού συστήματος. Είναι πασιφανής η αδυναμία του να προσαρμοστεί στη σύγχρονη εποχή, στις επιταγές της οικονομίας και στους κανόνες της ελεύθερης αγοράς. Δεν έχει δηλαδή εκσυγχρονιστεί σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής και σε ορισμένα σημεία μένει προσκολλημένο σε παρωχημένα πρότυπα του παρελθόντος. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση προόδου και ανάπτυξης αποτελεί η διερεύνηση της ελεύθερης αγοράς, η γνώση των κανόνων που τη διέπουν και η ικανότητα προσαρμογής ατόμων ή συστημάτων.(Dimelis ,2004)

Η παραπάνω αδυναμία δεν αντικρούει την παγιωμένη, σε γονείς και παιδιά νοοτροπία, περί μόρφωσης και καταξίωσης μέσω της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Το κράτος στάθηκε αρωγός σε αυτή την κατεύθυνση και οι νέοι πτυχιούχοι αυξάνονται με ραγδαίους ρυθμούς. Ο προβληματισμός έγκειται όμως ακριβώς σε αυτό το σημείο. Ποιος είναι ο δρόμος που ανοίγεται μπροστά σε νέους με εφόδια, όνειρα και αποθέματα ψυχής, όταν αυτοί πρόκειται να απορροφηθούν στην αγορά εργασίας; Επιπρόσθετα, υπάρχουν οι απαραίτητες δομές ή πλαίσια που θα συμβάλλουν στην ομαλή προσέγγιση της αγοράς εργασίας από την πλευρά των νέων ή της διασφάλισης κάποιου χρονικού διαστήματος για την περαιτέρω προσαρμογή τους; (Abramovitz, 1986)

Φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος εξάλλου, όπως είναι οι δάσκαλοι, οι καθηγητές αλλά και οι πανεπιστημιακοί δεν διαθέτουν εικόνες από την αγορά εργασίας, υιοθετούν ανάλογη συμπεριφορά, υπηρετούν εκ των έσω το σύστημα και γαλουχούν προσωπικότητες με ανάλογη θεώρηση των πραγμάτων. Έτσι διαιώνίζεται το πρότυπο του δημοσίου υπαλλήλου που απέχει πολύ από εκείνο του αυτοαπασχολούμενου ή του επιχειρηματία. (European Commission ,2003)

Φυσικά αυτά τα κενά και οι ελλείψεις στη δημόσια εκπαίδευση έχουν δημιουργήσει την ανάγκη των μαθητών για περαιτέρω ενίσχυση τους και εκτός του σχολείου. Δηλαδή έχουν οδηγήσει στη δημιουργία του φαινομένου της παραπαιδείας. (Chapman ,2010)

Οι μαθητές νιώθουν ανασφάλεια και δεν βασίζονται μόνο στις ώρες διδασκαλίας του σχολείου τους. Ακόμη θεωρούν ότι η ποιότητα του σχολικού μαθήματος δεν τους εξασφαλίζει την είσοδό τους σε κάποια σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και φυσικά δεν μπορεί να τους λύσει όλες τις απορίες τους που σχετίζονται με τη διδακτέα ύλη.

Αυτές οι αδυναμίες λοιπόν ή ελλείψεις της δημόσιας της εκπαίδευσης έπρεπε με κάποιο τρόπο να επιλυθούν. Και αφού η ίδια η εκπαίδευση δεν έκανε κάτι για να αντιμετωπίσει αυτές τις αδυναμίες μέσα στο ωράριο του σχολείου και κατά την κανονική του λειτουργία αποτέλεσμα είναι αυτές να επιλυθούν εκτός της λειτουργίας τους.

Με άλλα λόγια οδήγησαν στην εμφάνιση του φαινομένου όπως είπαμε της παραπαιδείας της ενίσχυσης και βοήθεια των μαθητών στο να βελτιώσουν τις σχολικές τους επιδόσεις .

Φυσικά όσο η δημόσια εκπαίδευση συνεχίζει να μην λειτουργεί σωστά τόσο το φαινόμενο της παραπαιδείας ανθεί και εξελίσσεται και έχει πλέον θεωρηθεί αυτονόητη βοήθεια προκειμένου να επιτευχθεί η επιτυχία στις σχολικές και πανελλαδικές εξετάσεις των μαθητών. (Busch ,1987)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πολυδιάστατο πρόβλημα που αφορά στην ανεπάρκεια της ποιότητας της δημόσιας εκπαίδευσης στην παροχή των κατάλληλων γνώσεων προς τους μαθητές αποτελεί, τα τελευταία ιδιαίτερα χρόνια, αντικείμενο έντονου προβληματισμού μεταξύ των ειδικών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων, και αντικείμενο του δημόσιου διαλόγου για τις κατάλληλες πολιτικές, εκπαίδευσης, απασχόλησης ακόμη και ανάπτυξης, διεθνώς και στην Ελλάδα. Με δεδομένη δε την πολυπλοκότητα του θέματος, συχνά στον ως άνω διάλογο διαπιστώνονται συγχύσεις, παρανοήσεις και έλλειψη καθαρότητας σε ότι αφορά το ατομικό και κοινωνικό συμφέρον, το δημόσιο αγαθό και το επιχειρηματικό όφελος. (Bagavos ,2003)

Πρόσφατες άλλωστε διαπιστώσεις, στην Ευρώπη, συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι μια συστηματική προσέγγιση του θέματος θα ήταν πολλαπλά επωφελής για κάθε κοινωνία και οικονομία και βέβαια για την πολιτεία και τους αρμόδιους φορείς εκπαίδευσης και απασχόλησης, και για τις δύο βασικές πτυχές του προβλήματος. Από τη μια ως ζητήματος κοινωνικής δικαιοσύνης και εκπαιδευτικής πολιτικής, σε ότι αφορά την προσφορά αξιόπιστων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, από την Πρωτοβάθμια έως και την Τριτοβάθμια βαθμίδα της Εκπαίδευσης, για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και, από την άλλη, ως ζητήματος ανάπτυξης, που συνδέεται με την αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, κατά τεκμήριο υψηλών προσόντων (πτυχιούχων) στη χώρα, με στόχο τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της προστιθέμενης αξίας της ελληνικής οικονομίας καθώς σε πολλές περιπτώσεις από το φαινόμενο της παραπαιδείας επιβαρύνεται κατά πολύ ο οικογενειακός προϋπολογισμός αλλά και ζημιώνεται και το ίδιο το κράτος από τα φαινόμενα φοροδιαφυγής που παρατηρούνται. (Baldwin-Edwards M,2004a),

Τις τελευταίες δεκαετίες συντελείται στην Ευρώπη σημαντική μεταρρύθμιση στα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία επηρεάζεται από τις εξελίξεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, όπως η μεγάλη αύξηση του αριθμού των εισακτέων, η σχετική μείωση της δημόσιας χρηματοδότησης, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια της ιδιωτικής χρηματοδότησης, την αυξανόμενη σημασία της έρευνας και της καινοτομίας στην παγκόσμια οικονομία που βασίζεται στη γνώση και το μεγαλύτερο ανταγωνισμό μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια, ο αντίκτυπος της διαδικασίας της Μπολόνιας στη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών, τη διασφάλιση της ποιότητας και την κινητικότητα αποτελεί μία από τις βασικές κινητήριες δυνάμεις αλλαγής. (Babanassis, 1985)

Η ανάγκη να αντιμετωπιστούν αυτές οι αλλαγές και να βελτιωθεί η ποιότητα της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επέφερε την αναθεώρηση των δομών διακυβέρνησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Αν και οι δημόσιες αρχές διατηρούν τον κύριο λόγο όσον αφορά τη ρύθμιση και το συντονισμό των ζητημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης, τα τελευταία χρόνια υπάρχει σταδιακή μετάβαση από το καθεστώς του απόλυτου ελέγχου των ιδρυμάτων από το κράτος προς μια καθοδήγηση από εξωτερικούς φορείς. Επίσης, υπήρξε μετατόπιση των δομών εσωτερικής διακυβέρνησης των ιδρυμάτων από τον παραδοσιακό τρόπο αυτοδιοίκησης από το ακαδημαϊκό προσωπικό προς νέα πρότυπα αυτοδιοίκησης επιχειρηματικού τύπου. (Commission ,2002)

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, που αφορούν στο σύνολο του 2007, η ανεργία των νέων κάτω των 25 ετών στην Ελλάδα και την Κροατία είναι οι μεγαλύτερες, όχι μόνο στην ευρωζώνη, αλλά και στην Ευρώπη των 27, αφού ξεπέρασαν και την Πολωνία η οποία κατείχε την πρώτη θέση στην ανεργία των νέων μέχρι σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των νέων κατά το έτος 2007 των δύο κρατών άγγιξε το 22,9%, με την Ιταλία και τη Σλοβακία να ακολουθούν με 20,2%. Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι, τα κράτη που παρουσίαζαν το 2005 τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρώπη, δηλαδή η Πολωνία με ποσοστό 36,9% και η Κροατία με 32,3%, κατάφεραν να μειώσουν αισθητά τα ποσοστά τους, παραχωρώντας έτσι την πρώτη θέση στην Ελλάδα. (Abramovitz, 1986)

Σε γενικές γραμμές , πολλοί είναι εκείνοι που σχετίζουν τη μάθηση με τη διδασκαλία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια αλλά και τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι λοιπόν δεν θα μπορούσε η διδασκαλία αυτή να γίνει καλύτερη αν δεν υιοθετούσε και εκπαιδευτικές καινοτομίες οι οποίες επιδιώκουν: την ομαδική εργασίας και επομένως ανάλογες διδακτικές μεθόδους, την κοινωνικοποίηση των μαθητών και τη δραστηριοποίησή του μέσω των πρωτοβουλιών που θα αναλάβει, το άνοιγμα του σχολείου προς μια νέα πραγματικότητα , την εισαγωγή της τεχνολογίας στο σχολείο και γενικά την εισαγωγή ενός καινούργιου πνεύματος διδασκαλίας μέσα στην τάξη. Δηλαδή όλα αυτά έχουν ο στόχο την παραγωγή υπεύθυνων μαθητών με γνώσεις και κρίση, δράση , με ανοιχτά μάτια , μυαλό, ψυχή και καρδιά. Σύγχρονες μελέτες υποστηρίζουν ότι η προώθηση καινοτόμων προγραμμάτων είναι αποτελεσματική, όταν η εκπαιδευτική καινοτομία αντιμετωπίζεται ως «διαδικασία» και όχι ως «γεγονός». Επιπροσθέτως, αναγνωρίζεται ότι οι εκπαιδευτικοί αποτελούν το «κλειδί» της εφαρμογής μιας εκπαιδευτικής καινοτομίας και έτσι στρέφεται η προσοχή στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται την ανάγκη

της καινοτομίας. Η εμπλοκή του εκπαιδευτικού στη διαδικασία της καινοτομίας και η δημιουργία κοινών στόχων και αξιών, ιδιαίτερα όταν αυτές προτείνουν νέες καθημερινές πρακτικές και νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις, θεωρούνται παράγοντες ιδιαίτερα αποτελεσματικοί για την εφαρμογή μιας καινοτομίας. (Dewey,1980)

Τα παραπάνω όμως στοιχεία από ότι βλέπουμε δυστυχώς έχουν εκλείψει από τα δημόσια σχολεία και τη θέση τους έχουν πάρει όχι η πρωτοτυπία και εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας αλλά η αδιαφορία, ο εκνευρισμός και η κούραση από την πλευρά του εκπαιδευτικού προσωπικού. Άρα έχουμε μια εκπαίδευση με προσωπικό που δεν ανταποκρίνεται πάντα στις αυξημένες ανάγκες της μαθητικής κοινότητας η οποία επιζητώντας την παροχή μιας καλύτερης και ουσιαστικής μάθησης καταφεύγει σε παροχή πρόσθετης βοήθειας μέσω της παραπαιδείας η οποία όπως είπαμε έχει αναλάβει να καλύψει τα τεράστια κενά και τις δυσλειτουργίες της δημόσιας εκπαίδευσης. (Αγραφιώτης , 2008).

Παράλληλα τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες συνεχών αλλαγών σε διάφορους τομείς της καθημερινότητας μας. Φυσικά και η εκπαίδευση δεν θα μπορούσε να μην ακολουθήσει αυτούς τους ρυθμούς και να υιοθετήσει και αυτή καινοτόμες αλλαγές προκειμένου να συμβαδίσει με το γενικότερο κλίμα ανάπτυξης που παρατηρείται στη χώρα μας. Αυτό σημαίνει ότι και ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτές τις αλλαγές. (Bredenkamp & Copple , 1998)

Έτσι λοιπόν ένας εκπαιδευτικός εκτός από την αγάπη για το αντικείμενό του, την υπομονή απέναντι στους μαθητές του και την υπευθυνότητα σχετικά με τις υποχρεώσεις του επαγγέλματός του, θα πρέπει να εφαρμόζει και καινοτόμες πρακτικές προκειμένου το μάθημά του να γίνεται κατανοητό αλλά και ενδιαφέρον στα παιδιά. (Dewey, 2011)

Δυστυχώς και η παραπάνω άποψη δεν παρατηρείται στο εκπαιδευτικό προσωπικό της δημόσιας εκπαίδευσης της χώρας μας και το πρότυπο του ιδανικού εκπαιδευτικού ο οποίος εργάζεται στο ελληνικό δημόσιο σχολείο τείνει να εκλείψει και τη θέση του να πάρει ένας αδιάφορος εκπαιδευτικός ο οποίος αρνείται να προσαρμοστεί στις συνεχείς αλλαγές που συμβαίνουν γύρω του και να αναβαθμίσει την ποιότητα της διδασκαλίας του. (Βουδούρη, 2012).

Μέσα από τη συγκεκριμένη εργασία λοιπόν σκοπός μας είναι να αναλύσουμε και να παρουσιάσουμε την ποιότητα της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα μας. Επίσης δεν θα αρκεστούμε μόνο σε αυτά αλλά θα αναφερθούμε και στη δημιουργία και εξάπλωση του

φαινόμενου της παραπαιδείας που συναντάται στη χώρα μας και έχει πάρει τα τελευταία χρόνια μεγάλες διαστάσεις. Για να ολοκληρώσουμε την εργασία μας δεν στηριχθήκαμε σε αυθαίρετα συμπεράσματα αλλά μελετήσαμε προσεκτικά τη σχετική βιβλιογραφία. Στη συνέχεια αφού συγκεντρώσαμε το υλικό που μας είναι απαραίτητο προχωρήσαμε στη συγγραφή της εργασίας μας με τρόπο ώστε να είναι αναλυτική, πλήρης και κατανοητή στον αναγνώστη. (Charman ,2010)

Φυσικά μια εργασία δεν θα μπορούσε να είναι αξιόπιστη και αντικειμενική ως προς το θέμα το οποίο διερευνά αν δεν βασιζόταν και στο πρακτικό κομμάτι δηλαδή στην πραγματοποίηση μιας έρευνας σχετικής με το αντικείμενο το οποίο μελετάμε. Έτσι και εμείς επειδή επιθυμούσαμε η εργασία μας να ανταποκρίνεται στις παραπάνω προϋποθέσεις προχωρήσαμε και στην πραγματοποίηση σχετικής έρευνας , το περιεχόμενο της οποίας καθώς επίσης και τα αποτελέσματα αλλά και την ανάλυσή τους θα παρουσιάσουμε μέσα στην εργασία μας.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

1.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η χώρα μας είναι γνωστή από τα αρχαία χρόνια για την ποιότητα της εκπαίδευσης που έχει προσφέρει και για την προσφορά της γενικά στην ποιότητα της παγκόσμιας εκπαίδευσης.

Φυσικά λόγω των ιστορικών συγκυριών που έχουν συμβεί στο πέρασμα των ετών αυτό που παρατηρούμε είναι ότι ο χαρακτήρας και η ποιότητα της δημόσιας εκπαίδευσης έχει μεταβληθεί. Δηλαδή μέχρι και τις μέρες μας έχουν παρατηρηθεί πολλές αλλαγές στο χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης. (Αγραφιώτης , 2008).

Οι αλλαγές που σημειώθηκαν κυρίως στον τομέα της ελληνικής οικονομίας τον 20^ο αιώνα μετέβαλαν και τις σχέσεις των μελών της κοινωνίας και είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία έντονων κοινωνικών διαφοροποιήσεων. Η ανάπτυξη του βιομηχανικού τομέα και η άνοδος της τεχνολογίας στη χώρα μας είχε ως συνέπεια και την μεταβολή του χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης. Δηλαδή η ανοικοδόμηση της χώρας μας μετά τις καταστροφές των βαλκανικών πολέμων, του πρώτου παγκοσμίου πολέμου αλλά και της μικρασιατικής καταστροφής δεν θα μπορούσε να γίνουν από ένα προσωπικό το οποίο στηριζόταν μόνο στην εμπειρία και όχι και στην κατοχή κάποιας στοιχειώδους εκπαίδευσης. (Charman ,2010)Άλλωστε οι αλλαγές που παρατηρούνται στα σχολικά προγράμματα μπορούν να εξηγηθούν ικανοποιητικά με βάση τις ιδιαίτερες ιδεολογικές και εκπαιδευτικές επιλογές των αντίστοιχων φορέων κατά το χρονικό διάστημα που οι ίδιοι βρίσκονται στην εξουσία.

Δηλαδή η άνοδος στην εξουσία της αστικής τάξης είχε ως αποτέλεσμα και την αλλαγή των σχολικών προγραμμάτων με σκοπό την ανάπτυξη και την ενίσχυση κυρίως των θετικών επιστημών. Επομένως μετά τον πόλεμο επιχειρείται μια αλλαγή στο χαρακτήρα της εκπαίδευσης κυρίως με την υιοθέτηση σύγχρονων ευρωπαϊκών προγραμμάτων που προσαρμόζονται στις ανάγκες και απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και θα οδηγήσουν σε συστηματικότερες προσπάθειες αλλαγής του συστήματος εκπαίδευσης στην Ελλάδα με ανάδειξη και της επαγγελματικής εκπαίδευσης για «τα παιδιά του λαού». Η ανάπτυξη της χώρας σε οικονομικό τομέα δεν μπορεί να βασιστεί στην εμπειρική γνώση αλλά πρέπει να συνδεθεί με την παροχή ουσιαστικής παιδείας και γνώσης αλλά και ηθικής και πολιτισμικών στοιχείων προς τη μαθητική νεολαία της χώρας. Δηλαδή παρατηρείται μια εκ θεμελιών αλλαγή από την εμπειρία στην παροχή ουσιαστικής γνώσης καθώς αυτό και μόνο αυτό θα

μπορέσει να γιατρέψει τις πληγές της Ελλάδας από τον πόλεμο αλλά και από την ανταλλαγή των πληθυσμών. (Αγραφιώτης , 2008).

Παράλληλα, η ανερχόμενη αστική τάξη που τη συγκροτούν οι μεγαλέμποροι, οι μικροί σε ισχύ βιομήχανοι και οι αστοί -επιχειρηματίες, οι υπάλληλοι -όλοι αυτοί που τα παιδιά τους είχαν ήδη πρόσβαση στη μέση εκπαίδευση-, διεκδικεί μία εκπαίδευση που να εστιάζεται λιγότερο στις κλασικές ανθρωπιστικές σπουδές και να στρέφεται περισσότερο προς τις επιστήμες, τις γλώσσες και την οικονομική δραστηριότητα. Οι συγκεκριμένες πιέσεις ενώνονται με αυτές τις των μικροαστικών στρωμάτων δηλαδή τους τεχνίτες, τους μικροέμπορους, τους υπαλλήλους αλλά και τους ειδικευμένους εργάτες οι οποίοι θεωρητικά θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στη μέση εκπαίδευση αλλά τελικά έμειναν απέξω από αυτή. (Άλκηστις, 1996)

Προς την ίδια κατεύθυνση δηλαδή προς τη διεκδίκηση μιας καλύτερης παιδείας βαδίζει και ο αγροτικός κόσμος ο οποίος έχει αποκτήσει και αυτός τώρα πλούτο καθώς η έλευση των προσφύγων ενίσχυσε τη γεωργία με την εφαρμογή νέων μεθόδων καλλιέργειας αλλά και την καλλιέργεια νέων ειδών. (Βουδούρη, 2012).

Καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης διεκδικούν και οι ναυτικοί αλλά και οι πρόσφυγες ή μετανάστες καθώς επιθυμούν το παιδιά τους να φοιτούν αρχικά στο δημοτικό σχολείο αλλά και στη συνέχεια στο γυμνάσιο τα οποία φρόντιζαν να παρέχουν μια καλή ποιότητα εκπαίδευσης και να διευρυνθούν από τετραετής φοίτησης σε εξαετής με προοπτική φυσικά συνέχισης των σπουδών στο γυμνάσιο. (Charman ,2010)

Ιδιαίτερο σημαντικό γεγονός αυτή την περίοδο αποτελεί και το πρώτο Ελληνικό εκπαιδευτικό Συνέδριο το οποίο πραγματοποιήθηκε το 1904. Το αποτέλεσμα ήταν ο χωρισμός της παιδείας σε τέσσερα τμήματα : τμήμα πρώτο της δημοτικής εκπαίδευσης, τμήμα δεύτερο της μέσης εκπαίδευσης, τμήμα τρίτο της γυναικείας αγωγής, τμήμα τέταρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ιδιαίτερα σημαντικά είναι και τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια από την κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη το 1917. Το περιεχόμενό τους καθιερώνει τη δημοτική γλώσσα ως η γλώσσα διδασκαλίας στο δημοτικό σχολείο με παράλληλη διδασκαλία και της καθαρεύουσας κατά τα δύο τελευταία χρόνια της φοίτησης.

Επίσης, μεταρρυθμίζουν ολόκληρο το σύστημα συγγραφής , έγκρισης , αριθμού και χρόνου ισχύος των σχολικών βιβλίων, μεριμνούν για τη μόρφωση και μετεκπαίδευση των

δασκάλων και την αποκέντρωση των σχολείων. Δεν επέβαλαν, όμως, τα αστικά σχολεία, όπως προέβλεπαν τα νομοσχέδια του 1913. (Αλκηστις, 1996)

Παράλληλα η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου προχώρησε και στην καθιέρωση μιας ακόμη εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης το 1929. Στόχος αυτών των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων ήταν η καθιέρωση του αστικού σχολείου. Η συγκεκριμένη αποτελεί μια μεταρρύθμιση ιδιαίτερα σημαντική για την μετέπειτα εξέλιξη της ελληνικής εκπαίδευσης στη χώρα. Το συγκεκριμένο μοντέλο σχολείο το οποίο ίσχυσε μέχρι και το 1964 έθεσε τα θεμέλια για την προσαρμογή της ελληνικής δημόσια εκπαίδευσης στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα. Το ελληνικό σχολείο λοιπόν για να παρέχει καλύτερη μόρφωση στους μαθητές θα έπρεπε να συμβαδίσει με τις εξελίξεις της ελληνικής κοινωνίας. (Βουδούρη, 2012).

Γενικότερα στη μεταρρύθμιση του 1929 παρουσιάζονται ριζικές μεταβολές στο πνεύμα του συστήματος οι οποίες εκφράζονται και με αλλαγές στα εξωτερικά χαρακτηριστικά του (εξάχρονο δημοτικό, εξάχρονη υποχρεωτική φοίτηση, εξάχρονο γυμνάσιο με διακλάδωση των σπουδών μετά τη δεύτερη τάξη (κλασική, πρακτική, γεωργική κατεύθυνση), φροντίδα για την προσχολική ηλικία, για τη μόρφωση του διδακτικού προσωπικού, για την επαγγελματική εκπαίδευση, για τη σωματική αγωγή και για την εκπαίδευση των κοριτσιών). (Dewey, 2011)

Ακολουθεί η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά καθώς και ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος αλλά και η περίοδος της κατοχής, γεγονότα που έρχονται να αλλάξουν για μια ακόμη φορά το χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα μας. Πριν ακόμη τελειώσει ο πόλεμος σε πολλές χώρες της Ευρώπης και φυσικά στην Ελλάδα λαμβάνονται μέτρα για την αναμόρφωση του εκπαίδευσης καθώς αυτή θα έπρεπε πλέον να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης πραγματικότητας. (Αγραφιώτης, 2008).

Οι αλλαγές στην οικονομία επιφέρουν αλλαγές και στην κοινωνία η οποία πιέζει πλέον την εκπαίδευση να γίνει πιο ουσιαστική και να παρέχει και λειτουργικότητα στις απαιτούμενες γνώσεις. Η νεολαία θα πρέπει πλέον να εφοδιαστεί με γνώσεις οι οποίες θα τους ενισχύσουν σε επαγγελματικό επίπεδο και θα τους βοηθήσουν να σταδιοδρομήσουν με επιτυχία στην αγορά εργασίας. (Αλκηστις, 1996)

Οι κυβερνήσεις όμως μετά τον πόλεμο υιοθέτησαν ξεπερασμένες πολιτικές πρακτικές και επέβαλαν μάλιστα και το ειδικό εκπαιδευτικό τέλος το 1959 το οποίο αποτελούσε ένα είδος

διδάκτρων και φυσικά γυρίζουν την Ελλάδα πίσω και δεν βοηθούν στην εξέλιξη και πρόοδο του χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης. (Dewey, 2011)

Παράλληλα αξίζει να αναφέρουμε και το νόμο 1823/51 αλλά και το σχέδιο νόμου που πρότεινε και ο Ε. Παπανούτσου του 1952 αλλά τελικά δεν θεσμοθετήθηκε.

Ο συγκεκριμένος νόμος θεσμοθετεί το σχήμα γυμνάσιο-λύκειο, φιλολογικό ή φυσικομαθηματικό, εμμένοντας στον «ελληνοχριστιανικό» θεωρητικό - ανθρωπιστικό χαρακτήρα της μέσης εκπαίδευσης. Παράλληλα στους βασικούς στόχους της ανασυγκρότησης τίθεται και το ζήτημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, που θα χρειαστεί, όμως, σχεδόν μια ολόκληρη δεκαετία για ν' αποδώσει. (Charman, 2010)

Ξένοι εμπειρογνώμονες, διεθνείς οργανισμοί και προγράμματα τεχνικής βοήθειας αρχίζουν ν' ασχολούνται με την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης. Όλο το διάστημα, από το τέλος του εμφυλίου μέχρι την Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1959, επαναλειτούργουν οι προπολεμικές τεχνικές σχολές και ιδρύονται νέες κύρια από την ιδιωτική πρωτοβουλία και διάφορα κοινωφελή ιδρύματα με τη χρηματική υποστήριξη του Κράτους και ξένων οργανισμών. (Βουδούρη, 2012).

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1959 όπου πρωθυπουργός της χώρας τότε ήταν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Συγκεκριμένα η κυβέρνηση κατάλαβε ότι η χώρα δεν θα μπορούσε να συμβαδίσει με τις διεθνείς εξελίξεις και τη γενικότερη παγκόσμια ανάπτυξη αν και η ίδια η παιδεία της χώρας δεν άλλαξε ουσιαστικά. Γι' αυτό το λόγο όρισε μια επιτροπή η οποία θα είχε στόχο να εξακριβώσει και να εντοπίσει τις δυσλειτουργίες που υπήρχαν τότε στο ελληνικό δημόσιο σύστημα εκπαίδευσης, μια κίνηση ιδιαίτερα σημαντική από την πλευρά της τότε κυβέρνησης. (Αγραφιώτης, 2008).

Η συγκεκριμένη επιτροπή λοιπόν είχε μια σύνθεση υπερκομματική αλλά και προοδευτική και με αυτό τον τρόπο όντως αποκάλυπτε την σοβαρή πρόθεση της κυβέρνησης για αλλαγή του μέχρι τότε χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα. Η ηλικία των μελών, η κομματική τους τοποθέτηση αλλά και η πολυφωνία των προτάσεων μαρτυρούν τη σοβαρότητα του εγχειρήματος που πραγματοποιήθηκε. (Charman, 2010)

Η επιτροπή λοιπόν τονίζει τον κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό αλλά και αναπτυξιακό ρόλο που θα έπρεπε να έχει ο χαρακτήρας του δημόσιου ελληνικού σχολείου. Το εκπαιδευτικό σύστημα θα έπρεπε να αποσκοπεί στην προαγωγή του πνευματικού

πολιτισμού, την οικονομική πρόοδο της χώρας καθώς και στην κοινωνική ευτυχία και ασφάλεια. (Αλκηστis, 1996)

Μετά από δύο χρόνια συζητήσεων η επιτροπή κατέληξε στην εφαρμογή των παρακάτω καινοτομιών:

-η εθνική πρέπει να στραφεί προς τον τεχνικό και οικονομικό τομέα.

-η μέση παιδεία πρέπει να αποτελεί την προετοιμασία για την ανώτερη εκπαίδευση.

Ειδικότερα, η μεταρρύθμιση του 1959 προέβλεπε τον χωρισμό των γυμνασίων σε δυο τριετείς κύκλους σπουδών, τον πρώτο να παρέχει γενική μόρφωση και τον δεύτερο να προετοιμάζει τους μαθητές για τις ανώτατες σχολές και για απ'ευθείας απασχόληση. Στα εξατάξια Γυμνάσια δημιουργούνται από τη Δ' μέχρι την ΣΤ' τάξη εκτός από τα υπάρχοντα κλασικά, νέα πρακτικά τμήματα (Τεχνικής, Αγροτικής, Οικονομικής, Ναυτικής, ξένων γλωσσών και Οικιακής Οικονομίας). Ο ανώτερος, επομένως, κύκλος σπουδών είχε τις εξής κατευθύνσεις: Κλασική, Γεωργική, Οικονομική, Τεχνική, Βιομηχανική, Ναυτική, Ξένων Γλωσσών και Οικοκυρική. Τα απολυτήρια όλων αυτών των γυμνασίων ήταν ισότιμα για την εισαγωγή των μαθητών στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα γιατί είχαν ένα κοινό πυρήνα μαθημάτων. (Αρντουέν ,2011).

Αυτό όμως που αποτελεί μειονέκτημα είναι ότι η δημοτική αλλά και η προσχολική εκπαίδευση υποβαθμίζεται καθώς επίσης και ο χαρακτήρας της δημοτικής γλώσσας ο οποίος κυρίως συναντάται στο δημοτικό. (Βουδούρη, 2012).

Όμως αναγνωρίζεται η σημασία της τεχνικής εκπαίδευσης και έτσι ιδρύονται τεχνικές σχολές σε πολλές πόλεις της χώρας όχι μόνο δημόσιες αλλά και ιδιωτικές. Τα προγράμματα όμως σπουδών στα σχολεία δεν άλλαξαν αφού εξακολουθούσαν να προωθούν την ανθρωπιστική παράδοση άρα και την προώθηση των ανθρωπιστικών σπουδών. (Dewey, 2011)

Το σημαντικότερο όμως σημείο της μεταρρύθμισης του 1959 είναι ότι άλλαξε το περιεχόμενο των κατευθύνσεων στο γυμνάσιο αφού το χώρισε σε δύο κύκλους:

-τον κατώτερο και κοινό για όλους

-τον ανώτερο που θα έδινε την ευκαιρία στους μαθητές να ακολουθήσουν τον κλάδο σπουδών που αληθινά τους ενδιέφερε. (Βουδούρη, 2012).

Σημαντική αλλαγή στο χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης αποτελεί και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964. Με τη συγκεκριμένη καθιερώνεται η δημοτική ως γλώσσα διδασκαλίας, η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών από μετάφραση αλλά και η ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. (Αλκίσις, 1996)

Στόχος είναι η ενίσχυση της δημοκρατίας και ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής εκπαίδευσης από την πλευρά της κυβέρνησης. Επίσης καθιερώνεται η δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση για όλους έλληνες και η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Παράλληλα κρίνεται απαραίτητο να εκσυγχρονιστεί και το πρόγραμμα σπουδών των σχολείων για να ανταποκρίνεται καλύτερα στο χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Φυσικά η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση δεν θα αποσκοπούσε στον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης αν δεν παρείχε και ίσες ευκαιρίες μόρφωσης σε όλους τους μαθητές κάτι το οποίο η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση επιδιώκει. (Αρντουέν, 2011).

Την περίοδο της δικτατορίας που ακολούθησε η περισσότερες μεταρρυθμίσεις του 1964 στην παιδεία καταργήθηκαν και τη θέση τους πήραν απαρχαιωμένα εκπαιδευτικά συστήματα.

Η δημοτική η οποία ονομαζόταν και μητρική γλώσσα διδασκόταν μόνο στις πρώτες τάξεις του δημοτικού και η καθαρεύουσα που ονομαζόταν ελληνική γλώσσα διδασκόταν στις υπόλοιπες τάξεις. (Αγραφιώτης, 2008).

Το 1970 με βάση σχέδιο που είχε προετοιμάσει από το 1965 ο ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) γίνεται μια ακόμη προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Με τα νομοθετικά διατάγματα 580/70 και 652/70 ολοκληρώνεται η διαδικασία σχηματισμού και ιεράρχησης του συστήματος. Το πρώτο κατοχυρώνει την μέχρι τότε υπάρχουσα κατάσταση στη μέση τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση με τον καθορισμό δύο κύκλων (κατώτερη για τους απόφοιτους του Δημοτικού και μέση για τους απόφοιτους της Γ' Γυμνασίου). Το δεύτερο αναφέρεται στην ανώτερη τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση με την ίδρυση πέντε κέντρων ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΚΑΤΕΕ), τα οποία άρχισαν να λειτουργούν το 1973.

Το 1976 έχουμε δύο νομοθετήματα που αποτελούν καινοτομίες στη δημόσια εκπαίδευση:
-ο νόμος σχετικά με την οργάνωση και τη διοίκηση της γενικής εκπαίδευσης

-και ο νόμος σχετικά με την οργάνωση και τη διοίκηση της μέσης και ανώτερης εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης .

Στόχος αυτών των νόμων ήταν το σχολείο να αποκτήσει έναν διπλό ρόλο:

-κοινωνική δικαιοσύνη

-οικονομική αποτελεσματικότητα(Dewey, 2011)

Δηλαδή δημιουργία ενός κράτους πρόνοιας το παρέχει ισότητα ευκαιριών στους πολίτες του και θα απονέμεται σε αυτούς κοινωνική δικαιοσύνη. Φυσικά όλα αυτά αποσκοπούν στην ανάπτυξη της οικονομικής και κοινωνικής πλευράς της χώρας.

Προς αυτή την κατεύθυνση θεμελιώνεται και η εκπαίδευση: δημοτικό- γυμνάσιο- λύκειο με τα εννέα χρόνια της ως υποχρεωτικά. (Αρντουέν ,2011).

Στα πολύ θετικά της μεταρρύθμισης του 1976 περιλαμβάνονται: η καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας ως γλώσσας των σχολείων, η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, η εισαγωγή της διδασκαλίας μεταφρασμένων κειμένων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, η καθιέρωση μαθημάτων επιλογής. Με τη θέσπιση της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης καταργούνται οι εξετάσεις από το δημοτικό στο γυμνάσιο αλλά και οι κατώτερες επαγγελματικές σχολές.

Επίσης, καθιερώνονται πανελλήνιες γραπτές εξετάσεις και στη Β' Λυκείου σε τέσσερα μαθήματα, αντίστοιχα της Γ' Τάξης που συνεκτιμώνται για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση 180, ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης, διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης, ενώ ήδη με τον νόμο 186/1975 είχε θεσμοθετηθεί το Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης (ΚΕΜΕ)

Συνεχίζουμε την αναδρομή μας με τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις των ετών 1981-1985 κατά τις οποίες καθιερώθηκε η δημοτική ως επίσημη γλώσσα του κράτους αλλά και η επικράτηση του μονοτονικού συστήματος και καταργούνται οι γενικοί διευθυντές και επόπτες της εκπαίδευσης καθώς επίσης και οι επιθεωρητές και καθιερώνεται ο θεσμός του σχολικού συμβούλου. (Αγραφιώτης , 2008).

Παράλληλα καταργούνται οι εισαγωγικές εξετάσεις στα λύκεια , επιδιώκεται η δημιουργία νέων αναλυτικών προγραμμάτων για την πρωτοβάθμια αλλά και για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς επίσης και η συγγραφή καινούργιων βιβλίων και για τους μαθητές αλλά και για τους καθηγητές. (Chapman ,2010)

Επίσης καταργήθηκε το ΚΕΜΕ και επανήλθε η λειτουργία του παιδαγωγικού ινστιτούτου , ιδρύθηκαν τα ΠΕΚ αλλά και το σχολικό συμβούλιο, οι σχολικές επιτροπές, οι σχολικοί

συνεταιρισμοί και τα σχολικά εργαστήρια , ιδρύθηκαν τα πειραματικά σχολεία, δημιουργήθηκαν τα πολυκλαδικά λύκεια τα οποία στόχο είχαν τη σύνδεση της γενικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Μεταρρυθμίσεις όμως έχουμε και την περίοδο 1991- 1993 στον τομέα της εκπαίδευσης με στόχο και πάλι να βελτιωθεί ο χαρακτήρας της δημόσιας και δωρεάν παιδείας.

Συγκεκριμένα αυτή την περίοδο καθιερώθηκε:

- η τετράμηνη εισαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- η υποχρεωτική τρίμηνη επιμόρφωση των διορισμένων καθηγητών
- η λειτουργία σχολών στελεχών της εκπαίδευσης με ετήσια φοίτηση

Επίσης με σχετική υπουργική απόφαση ρυθμίστηκε ο αριθμός των περιφερειακών επιμορφωτικών κέντρων καθώς και τα κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης όπως των διευθυντών των σχολείων αλλά και αυτών των διευθύνσεων. (Charman ,2010) Επιπλέον καθιερώθηκε η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού σε πανελλαδικό επίπεδο , έγινε αλλαγή στο σύστημα αξιολόγησης των μαθητών του γυμνασίου και του λυκείου και καθιερώθηκε η λειτουργία της ενισχυτικής διδασκαλίας για τους μαθητές του γυμνασίου και του λυκείου. Επιπρόσθετα αναδιαρθρώθηκε το σύστημα διδασκαλίας ξένων γλωσσών στα σχολεία με υποχρεωτική διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας από την Δ' τάξη σε όλα τα δημοτικά σχολεία (από τετραθέσια και πάνω) και την υποχρεωτική διδασκαλία και δεύτερης ξένης γλώσσας (Γαλλικά κατά κύριο λόγο ή Γερμανικά) από την Α' Γυμνασίου. (Αρντουέν ,2011).

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η ανάθεση στο παιδαγωγικό ινστιτούτο της αρμοδιότητας για τη μελέτη και εκπόνηση νέων αναλυτικών προγραμμάτων για το γυμνάσιο και το δημοτικό σχολείο καθώς επίσης και η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής στα γυμνάσια και λύκεια της χώρας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να εξοπλιστούν με σύγχρονους υπολογιστές και να δημιουργηθούν εργαστήρια πληροφορικής στα σχολεία. (Άλκηστις, 1996)

Παράλληλα αυτή την περίοδο εισάγεται πειραματικά και το μάθημα της φυσικής στο λύκειο ξεκινώντας από την πρώτη του τάξη.

Με απόφαση του υπουργού ιδρύονται τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και το Εθνικό σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης και κατάρτισης όπου οι απόφοιτοί τους αποκτούν γνώσεις με σκοπό την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. (Αγραφιώτης , 2008).

Αυτή την περίοδο καθιερώνονται αλλαγές και στη λειτουργία των πανεπιστημίων. Συγκεκριμένα καθιερώθηκε η αυτοδιοίκηση των πανεπιστημίων αλλά και η τετραετής φοίτηση των φοιτητών προκειμένου να ολοκληρώσουν επιτυχώς τον κύκλο των σπουδών τους. (Αρντουέν ,2011).

Το 1998 καταργούνται όλοι οι τύποι του λυκείου και καθιερώνεται το ενιαίο λύκειο και ο νέος τρόπος εισαγωγής των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο εξής οι μαθητές θα δίνουν πανελλήνιες εξετάσεις στις εξής τάξεις:

-στη β λυκείου

-στη γ λυκείου

Επίσης με σχετικό νόμο καθιερώνονται το ολοήμερο νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο, τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, τα περιφερειακά κέντρα στήριξης εκπαιδευτικού σχεδιασμού ,η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και ο νέος τρόπος διορισμού τους μέσω γραπτών εξετάσεων από το ΑΣΕΠ.

Παράλληλα με σχετικό νόμο καταργούνται τα ΤΕΛ και ΤΕΣ και αντικαθίστανται από Τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια και τυπώνονται καινούργια βιβλία τόσο για τα ΤΕΕ όσο και για τα ενιαία λύκεια. (Charman ,2010)

Τα πολλά εξεταζόμενα μαθήματα, το άγχος των μαθητών και η αύξηση της φροντιστηριακής εκπαίδευσης οδήγησαν το 2001 τον επόμενο Υπουργό Παιδείας στη μείωση των εξεταζόμενων μαθημάτων από δώδεκα σε εννέα.

Προς την ίδια κατεύθυνση δηλαδή της μείωσης του άγχους των μαθητών , με το ειδικό νομοσχέδιο συστάθηκαν οι « Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης». Το 2002 ψηφίζεται ο νόμος με τον οποίο ορίζονται τα ζητήματα που σχετίζονται με την οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών, αξιολόγησης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα για το ζήτημα της διαχείρισης των θεμάτων επιμόρφωσης με τον παραπάνω νόμο δημιουργείται ο Οργανισμός Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (ΟΕΠΕΚ), ενώ με σχετικό

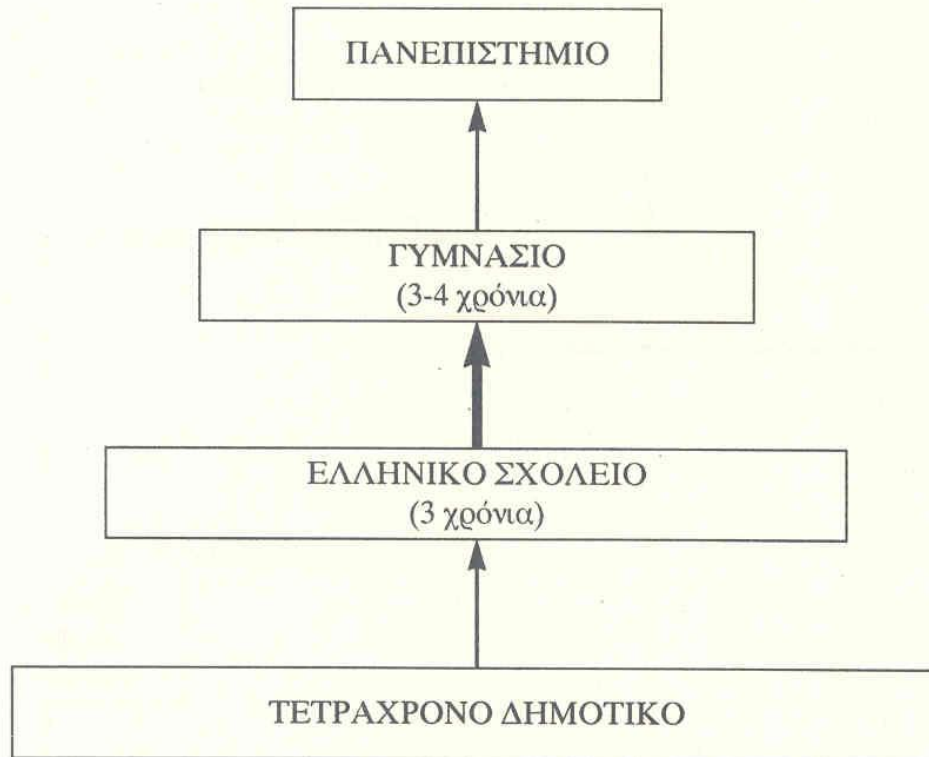
νόμο τα ΤΕΙ θα αποτελούν πλέον κομμάτι της ανώτατης εκπαίδευσης και καθορίζονται τα ζητήματα της ανώτατης και ανώτερης εκπαίδευσης και τα ζητήματα του οργανισμού που έχει την αρμοδιότητα των σχολικών κτιρίων.

Το 2003 δημιουργείται για την υποχρεωτική Εκπαίδευση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ) των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Με βάση αυτά προκηρύσσονται (στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ) και συγγράφονται νέα βιβλία (βιβλίο μαθητή, τετράδια εργασιών, βιβλίο εκπαιδευτικού) για το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο καθώς και το απαραίτητο συνοδευτικό υλικό, τα οποία και μοιραζόντουσαν δωρεάν στα σχολεία από το σχολικό έτος 2006 μέχρι και το 2009.

Το καλοκαίρι του 2004 με ειδικό νομοσχέδιο, οι εξετάσεις στη Β' τάξη Λυκείου δεν θα συνεχίζονταν πια και ελαχιστοποιήθηκε ο αριθμός των εξεταζόμενων μαθημάτων από εννέα σε έξι στη Γ' τάξη Λυκείου (νόμος 3255/2004, ΦΕΚ 138/Α). Με τον νόμο 3467/2004 (ΦΕΚ 128/Α) καθορίζονται και τα ζητήματα επιλογής των αρμοδίων στελεχών της εκπαίδευσης, με τον νόμο 3475/2006 (ΦΕΚ 146/Α) καταργήθηκαν τα ΤΕΕ και αντικαταστάθηκαν από τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) και οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ), ενώ με τον νόμο 3518/2006 (ΦΕΚ 272/Α) η φοίτηση στα νηπιαγωγεία θα είναι πλέον δύο χρόνια. Επίσης, υλοποιήθηκαν όχι μεγάλες μετατροπές στα Προγράμματα Σπουδών του Λυκείου, αύξηση των ωρών διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο και εισαγωγή διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας στις Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού. Προς αυτή την κατεύθυνση μια σειρά από άλλα νομοσχέδια καθορίζει και τα ζητήματα της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθιερώνεται βαθμολογικό όριο στο μισό του Άριστα για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και ξεκινάει τη λειτουργία του και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας. (Charman ,2010)

Το 2009 στο πλαίσιο του Εθνικού Διαλόγου για την παιδεία το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης των ποιοτικών χαρακτηριστικών της εκπαίδευσης τις οποίες και παρέδωσε στην Υπουργό Παιδείας . (Αρντουέν ,2011).

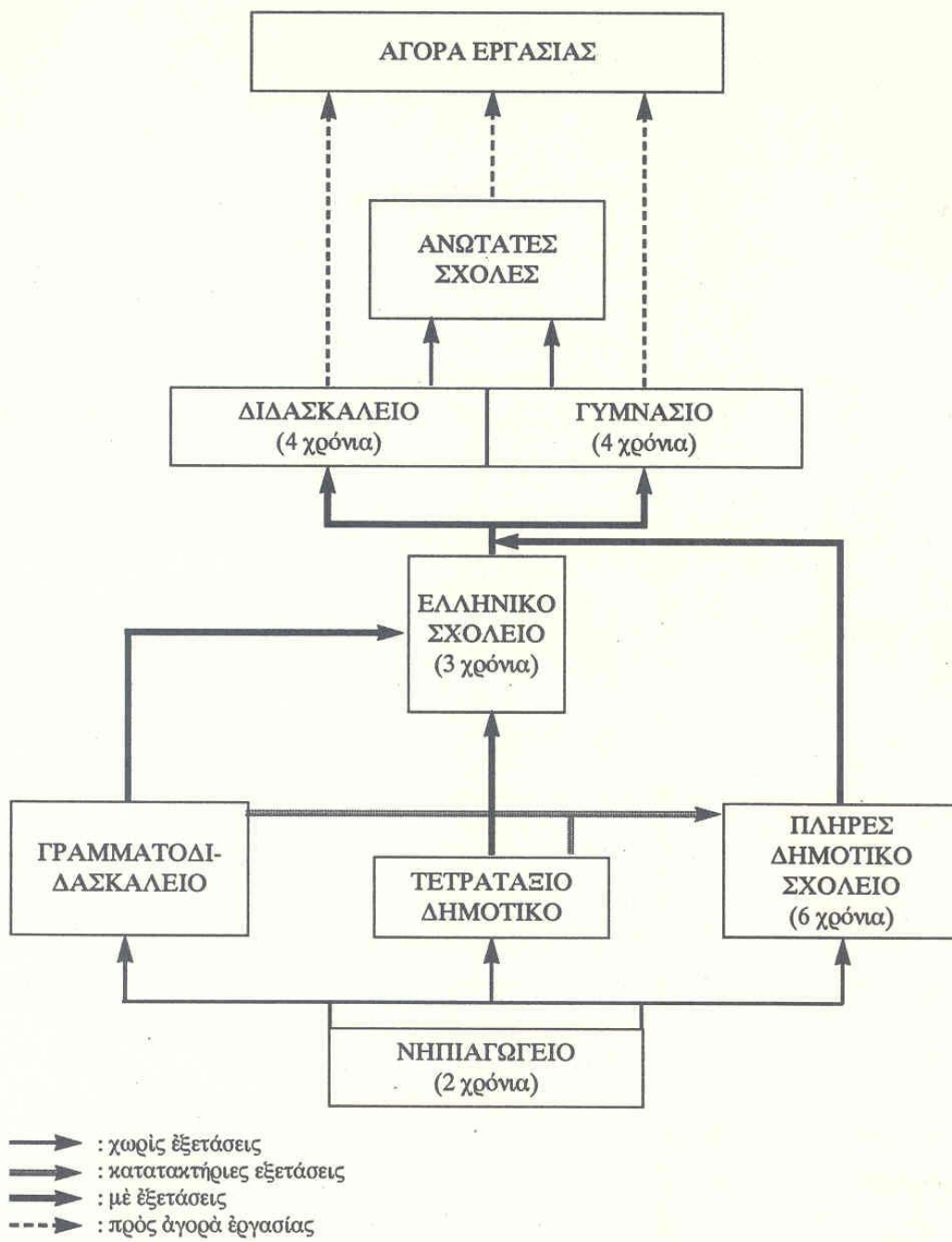
Παρά τις τόσες αλλαγές που παρατηρήσαμε έχουν συμβεί σε όλες τις δομές της εκπαίδευσης ,σήμερα, το νέο σχολείο αντιμετωπίζει τόσο στην Πρωτοβάθμια και όσο και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ακόμη πολλά και σοβαρά προβλήματα κάτι το οποίο και αποτελεί στόχο της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

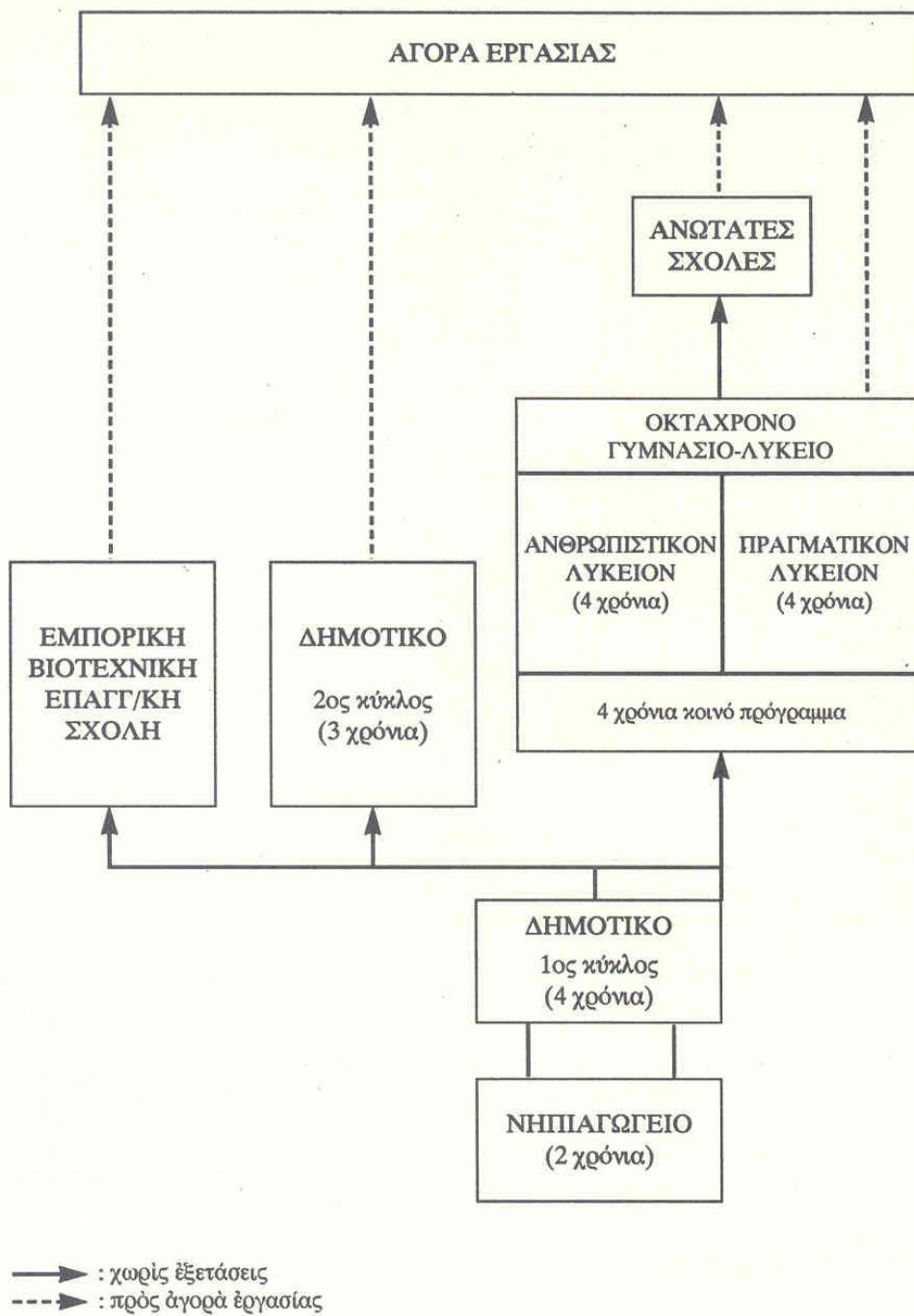
→ : χωρίς εξετάσεις

→ : με εξετάσεις

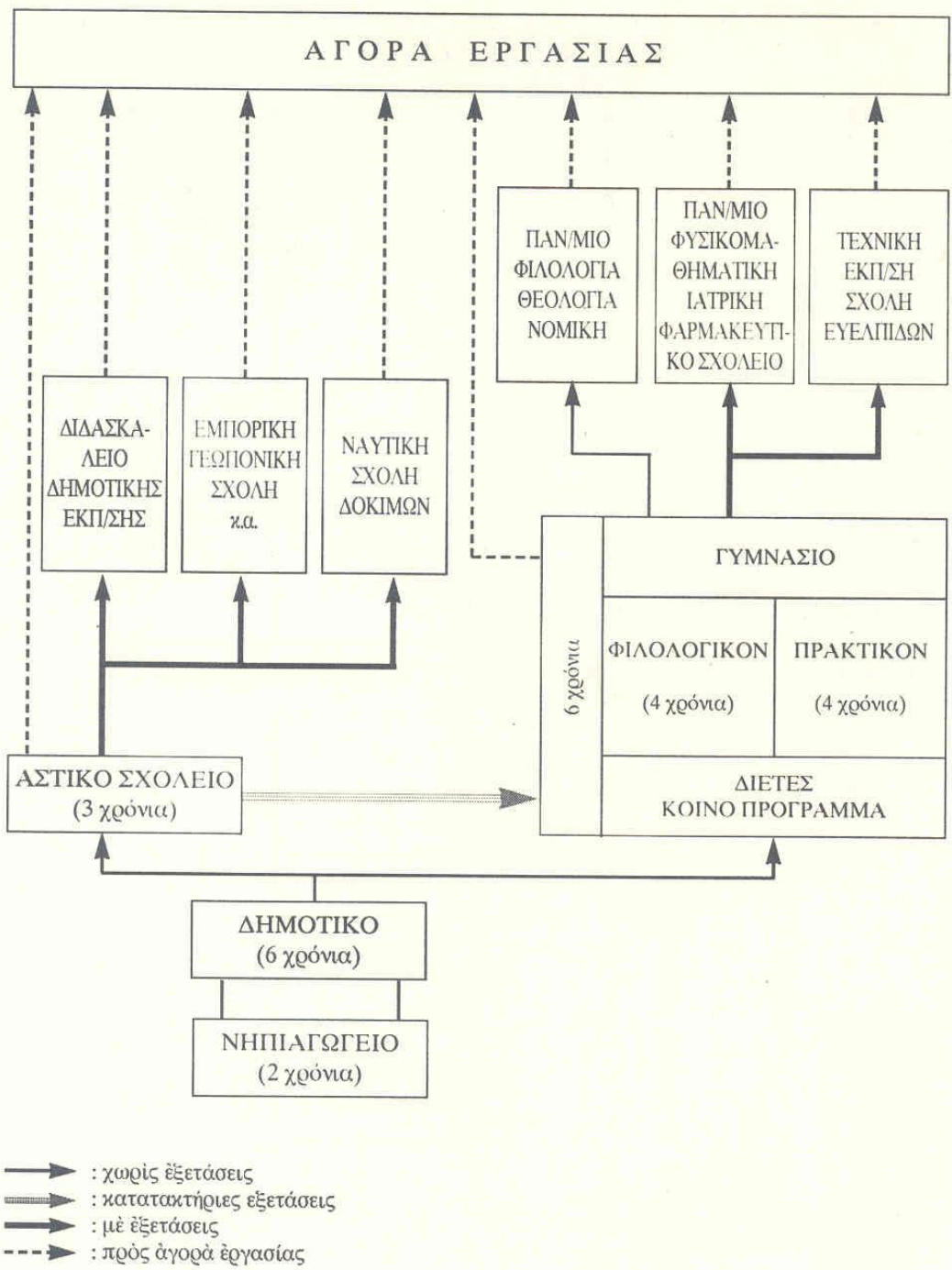
Διάγραμμα 1
Εκπαιδευτικό σύστημα επί Όθωνα

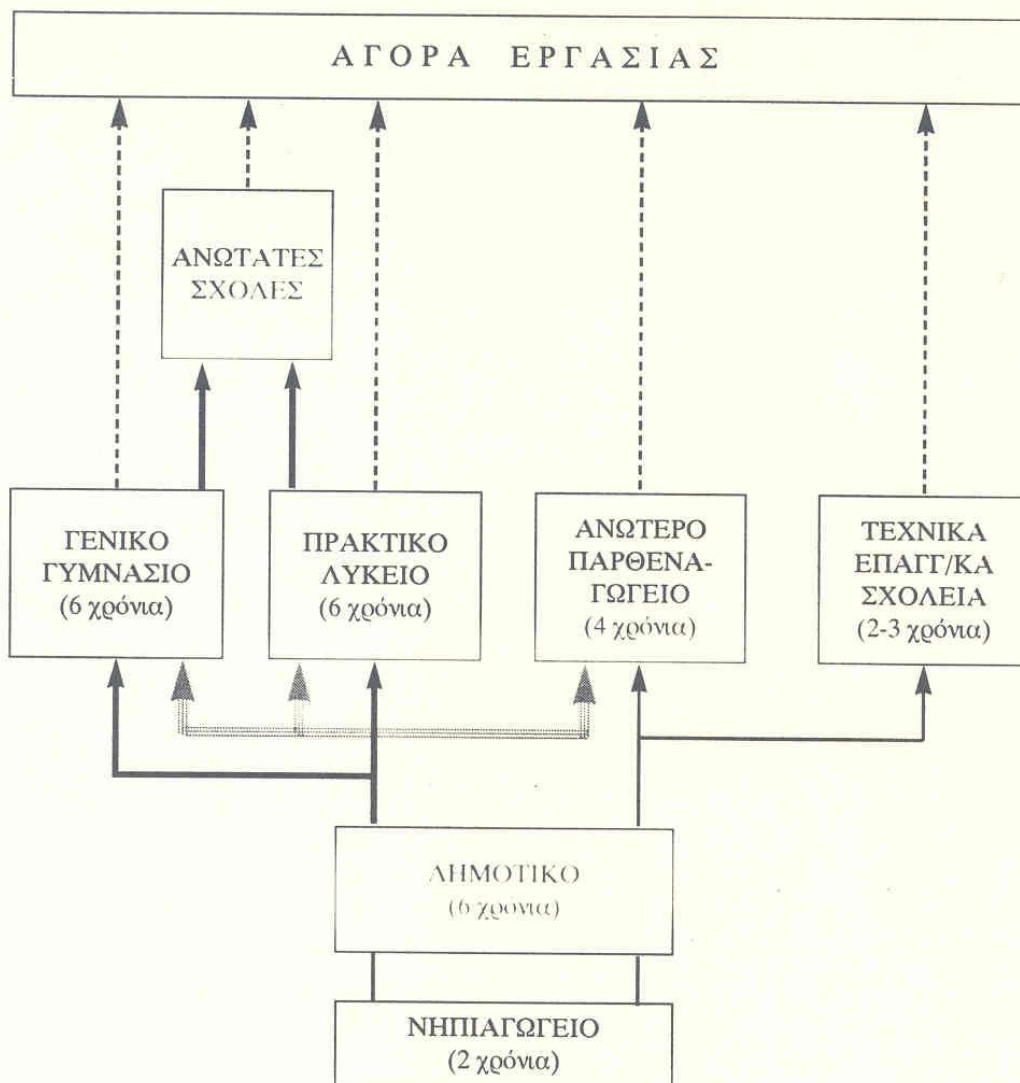
Διάγραμμα 2
Μεταρρύθμιση του 1895

Διάγραμμα 3
Μεταρρύθμιση του 1899

Διάγραμμα 4
Μεταρρύθμιση του 1913

- : χωρίς εξετάσεις
- ▨→ : κατατακτήριες εξετάσεις
- ==> : με εξετάσεις
- - -> : προς αγορά εργασίας

Διάγραμμα 5
Μεταρρύθμιση τοῦ 1929

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ

Α.Ε.Ι.

ΣΧΟΛΕΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ

ΥΠΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΑΓ.ΛΥΚΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΕΧΝΙΚΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Μεταρρύθμιση του 1964

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α.Ε.Ι

ΑΝΩΤΕΡΗ ΓΕΝΙΚΗ

ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΑΓ.ΣΧΟΛΕΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Μεταρρύθμιση του 1976-77

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τ.Ε.Ι

Α.Ε.Ι.

ΓΕΛ

ΤΕΛ

ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Μεταρρύθμιση του 1985

2. ΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο γίναμε μάρτυρες και γνώστες όλων των αλλαγών που πραγματοποίησαν οι εκάστοτε κυβερνήσεις με σκοπό την πρόοδο και ανάπτυξη της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Παρά λοιπόν τις τόσες αλλαγές που συντελέστηκαν και τα τόσα νομοσχέδια που ψηφίστηκαν και καταργήθηκαν κανένα από αυτά δεν μπόρεσε να κερδίσει απόλυτα την εμπιστοσύνη της μαθητικής κοινότητας. Οι χρόνιες ανεπάρκειες τόσο από την πλευρά της οργάνωσης όσο και από την πλευρά του εκπαιδευτικού προσωπικού δεν μπορούσαν να κάνουν τους μαθητές να νιώσουν την ασφάλεια και τη σιγουριά ότι μόνο με τη δημόσια εκπαίδευση θα μπορούσαν να πετύχουν υψηλές επιδόσεις αλλά και την είσοδό τους σε κάποια σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. (Γκλιάου , 2013)

Μπορεί τη μισή τους μέρα να την περνούν στο σχολείο, μπορεί οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων να είναι αρκετές αλλά δεν έφταναν για να καλύψουν τις απαιτήσεις του εξετασιοκεντρικού ελληνικού συστήματος όποιο και να ήταν αυτό και σε όποια χρονολογία. Έτσι τις ανεπάρκειες αυτές της δημόσιας ελληνικής εκπαίδευσης ανέλαβε να τις καλύψει και να τις αντιμετωπίσει κάποιος άλλος παράγοντας εκτός της σχολικής κοινότητας τις περισσότερες περιπτώσεις. Αναφερόμαστε φυσικά στην εμφάνιση και εξάπλωση του φαινομένου της « Παραπαιδείας » . (Dewey, 2011)

Με τον όρο παραπαιδεία εννοούμε την ενίσχυση και εμπλουτισμός των γνώσεων των μαθητών από εξωσχολικούς παράγοντες.

Οι παράγοντες που αναπτύσσουν αυτό το φαινόμενο είναι οι εξής:

α. χαμηλοί μισθοί των εκπαιδευτικών

β. η ποιότητα του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος και η νοοτροπία που ευνοεί μια εκπαίδευση στηριζόμενη στις επιδόσεις

γ. ανισότητα και κοινωνικός ανταγωνισμός(Cassirer,2011)

Γεωγραφικά, το φαινόμενο της παραπαιδείας δεν παρατηρείται μόνο στη χώρα μας αλλά είναι εξαπλωμένο στη νότια Ευρώπη, αλλά τώρα, εξαπλώνεται με ταχύτατους ρυθμούς στην ανατολική, ενώ αυξάνεται στη δυτική και βόρεια Ευρώπη.

Συγκεκριμένα η Ελλάδα συμπεριλαμβάνεται στις χώρες του νότου όπου περισσότερο από 50% των μαθητών κάνουν ιδιαίτερα μαθήματα ξοδεύοντας τα περισσότερα χρήματα σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες. Ακολουθούν οι Ισπανοί γονείς που θα δαπανήσουν στην παραπαιδεία 450 εκατομμύρια ευρώ, οι Ιταλοί με 420 εκατ. ευρώ και τέλος και οι Κύπριοι με 111 εκατ. ευρώ. (Bourdieu , 2009)

Οι πανελλήνιες εξετάσεις λοιπόν παρά τον περιορισμό της στην τελευταία τάξη του λυκείου απαιτούν μια πολύ καλή προετοιμασία την οποία μόνο το σχολείο δεν μπορεί να εξασφαλίσει απόλυτα. Έτσι οι μαθητές για να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του εξετασιοκεντρικού μας συστήματος καταφεύγουν στην παραπαιδεία. (Dewey, 2011)

Φυσικά για τη διόγκωση του φαινομένου την ευθύνη έχουν και οι εκάστοτε κυβερνήσεις οι οποίες παρά τις αλλαγές που έκαναν δεν κατάφεραν να επιφέρουν ένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. (Γκλιάου , 2013)

Η παραπαιδεία δεν ήταν ένα δεδομένο φαινόμενο στη χώρα μας δηλαδή δεν υπήρχε ανέκαθεν. Την εμφάνισή του έκανε πριν από σαράντα περίπου χρόνια όταν οι αδύναμοι μαθητές απευθύνονταν στα λίγα υπάρχοντα τότε φροντιστήρια για να μπορέσουν να περάσουν την τάξη. Οι γεροί και άριστοι μαθητές δηλαδή αυτοί που ήθελαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θεωρούσαν την ενίσχυσή του από κάποιο φροντιστήριο ως κάτι το υποτιμητικό για τους ίδιους. Μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες εξαιτίας της διογκωμένης εξεταστέας ύλης των Εισαγωγικών εξετάσεων του Σεπτεμβρίου καταδέχονταν να πάρουν κάποια βοήθεια από φροντιστήριο. (Γραμματάς , 2010)

Αυτός λοιπόν ο τρόπος σκέψης κυριαρχούσε μέχρι τότε στην ελληνική κοινωνία η οποία ήταν κυρίως αγροτική και ελαφρώς βιοτεχνική και με μικρό αριθμό πτυχιούχων ανώτερων σχολών όπως γιατρών, δικηγόρων, δασκάλων, καθηγητών. Αυτοί που κατείχαν κάποιον ανώτερο τίτλο απολάμβαναν τα προνόμια της κοινωνίας καθώς τους θεωρούσαν μια ανώτερη κοινωνική τάξη. Η οικογένεια χαιρόνταν με τις επιδόσεις ενός καλού μαθητή και συνήθως τον βοηθούσε και τον επιχορηγούσε, όσο επέτρεπαν τα οικονομικά της, να συνεχίσει , αλλά σε καμιά περίπτωση δεν πίεζε το μέτριο, τον αδύναμο να πράξει αυτό που δεν μπορούσε ή που δεν επιθυμούσε. (Cassirer,2011)

Αν ο συγκεκριμένος μαθητής μπορούσα να τα καταφέρει χωρίς βοήθεια και να πετύχει στις εξετάσεις καλώς διαφορετικά οι γονείς του θα τον οδηγούσαν στην ενασχόληση με κάποιο επάγγελμα για το οποίο δεν θα ήταν μέχρι τότε αναγκαία η κατοχή κάποιου τίτλου σπουδών. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα η ίδια η οικογένεια πίεζε τα παιδιά της να μην σπουδάζουν αλλά να ασχοληθούν με τις αγροτικές εργασίες και να κάνουν νωρίς οικογένεια.

Τα χρόνια όμως μετά τη μεταπολίτευση αυτή η άποψη άρχισε να μεταβάλλεται καθώς και στην ελληνική κοινωνία γενικότερα άρχισαν να παρατηρούνται αλλαγές που είχαν σχέση με τη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας σε μια οικονομία υπηρεσιών και σε μια παιδεία όπου το κριτήριο για να φοιτήσεις σε κάποια ανώτερη σχολή ήταν η επιτυχία στις λεγόμενες Πανελλήνιες εξετάσεις. (Γκλιάου , 2013)

Σχετικά με τις εξετάσεις δύο ήταν οι σημαντικότερες καινοτομίες:

- την υλοποίησή τους ανέλαβε η ίδια η δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- οι εξετάσεις θα ήταν ίδιες για όλους τους υποψήφιους των Πανεπιστημίων και η ύλη θα ήταν αυστηρά καθορισμένη. (Bourdieu , 2009)

Τα νέα αυτά μέτρα αποσκοπούσαν στην εξάλειψη φαινομένων διαβλητότητας , αναξιοκρατίας, αδικίας και άνισης μεταχείρισης τα οποία, κατά γενική ομολογία, παρατηρούνταν στο προ-Πανελληνίων εξεταστικό σύστημα και, αρχικά, έτυχαν θερμής υποδοχής. Αλλά ταυτόχρονα , και σε συνδυασμό με την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε οικονομία υπηρεσιών η οποία χρήζει περισσότερων πτυχιούχων, οι Πανελλήνιες Εξετάσεις συνέβαλλαν στην αλλαγή της νοοτροπίας της Ελληνικής κοινωνίας μια αλλαγή που οδήγησε στην άνθιση της παραπαιδείας. (Γραμματάς , 2010)

Έτσι λοιπόν η ελληνική κοινωνία αλλά και η ελληνική οικογένεια κατάλαβαν ότι με το πτυχίο θα μπορούσαν τα παιδιά τους πλέον να εξασφαλίζουν μια αξιοπρεπή επαγγελματική αποκατάσταση ιδίως σε κάποια δημόσια θέση . Άρα το κλειδί για την άνετη ζωή ήταν η επιτυχία στις πανελλήνιες εξετάσεις. (Dewey, 2011)

Οι πρώτες πανελλήνιες εξετάσεις είχαν περίεργα αποτελέσματα καθώς οι μέχρι τότε μέτριοι μαθητές κατάφεραν σε πολλές περιπτώσεις να ξεπεράσουν τους άριστους. Αυτοί που έκαναν χρήση της βοήθειας της παραπαιδείας ήταν αυτοί που πέτυχαν τις καλύτερες επιδόσεις στις πανελλήνιες εξετάσεις. Έτσι λοιπόν τα επόμενα χρόνια όποιος ήθελα να περάσει στο πανεπιστήμιο οδηγούταν στις υπηρεσίες κάποιου φροντιστηρίου. Κανένας πλέον δεν το ρίσκαρε να επαναπαυτεί μόνο στη βοήθεια του σχολείου. (Cohen & Manion ,2012)

Ταυτόχρονα αυξάνονταν και η πίεση από τους γονείς και τον κοινωνικό περίγυρο προς όλους τους μαθητές. Ξαφνικά όλοι ήθελαν τα παιδιά τους να γίνουν γιατροί, δικηγόροι, καθηγητές. Οι φυσικές ικανότητες, οι κλίσεις, οι επιθυμίες των παιδιών δεν λαμβάνονταν υπ όψιν δεν υπολογίζονταν. Η ουσιαστική μόρφωση , η Παιδεία ως καλλιέργεια του ατόμου με σκοπό την βελτίωσή και την ολοκλήρωσή του, μόνο τυπικά και ψεύτικα, στα χαρτιά και στα λόγια, ενδιέφερε. Όποιος δεν περνούσε στο Πανεπιστήμιο στιγματιζόταν ως αποτυχημένος.

Γινόταν η ντροπή της οικογένειας. Τόσο πολύ έγινε θέμα γοήτρου και οικογενειακής υπερηφάνειας το πανεπιστήμιο, που όλοι άρχισαν να στρουθοκαμηλίζουν ακόμα και στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης . Παρόλο που η ανεργία άρχισε να χτυπά την πόρτα των πτυχιούχων σε επαγγέλματα που παραδοσιακά ήταν μηδενική, όλοι πίστευαν πως το ΔΙΚΟ τους παιδί δεν θα αντιμετώπιζε αυτό το πρόβλημα, αρκεί να περνούσε στην αντίστοιχη σχολή. Και εκεί που ήταν ολοφάνερο ότι αυτό ήταν αδύνατο ακόμα και για το δικό τους παιδί , όπως για παράδειγμα στις ουρές των αδιόριστων εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν έχουν άλλες επιλογές στον ιδιωτικό τομέα (πλην αυτής της ανατροφοδότησης της παραπαιδείας), το σφάλμα «είναι της πολιτείας η οποία αδυνατεί να αντιμετωπίσει την ανεργία» , κι όχι δικό τους που άσκησαν πίεση προς αυτή την κατεύθυνση ενώ το παιδί στην πραγματικότητα ίσως προτιμούσε να γίνει ένας επιτυχημένος μηχανικός αυτοκινήτων μιας και λάτρευε τα σπορ αυτοκίνητα και την οδήγηση. (Bourdieu , 2009)

Και αυτό είχε ως αποτέλεσμα να έρθουμε στη σημερινή μας κατάσταση όπου όλοι οι μαθητές πρέπει να περάσουν σε κάποια ανώτερη σχολή για να θεωρούνται πετυχημένοι. Μάλιστα όσο πιο υψηλόβαθμη ήταν η σχολή τόσο πιο σίγουρη θεωρούνταν η επαγγελματική αποκατάσταση στο μέλλον. Έτσι η παιδεία έχασε το πραγματικό της νόημα αφού αυτός ο σκληρός ανταγωνισμός άλλαξε και την ταυτότητα των μαθητών σε υποψήφιους που ανταγωνίζονται μεταξύ τους. (Cassirer,2011)

Αυτό φυσικά οδήγησε τους μαθητές αλλά και τις οικογένειες του σε μια ψυχοφθόρα κατάσταση και στενάχωρη αν το τελικό αποτέλεσμα ήταν αυτό της αποτυχίας. Παράλληλα και οι γονείς θέλοντας να βοηθήσουν τα παιδιά τους επιβαρύνονται οικονομικά σε μεγάλο βαθμό αφού κάθε μήνα πρέπει να καταβάλουν τα υπέρογκα και απαιτητικά δίδακτρα των φροντιστηρίων. (Γραμματάς , 2010)

Όμως ακόμα και κατά τη φοίτηση των παιδιών τους σε κάποιο πανεπιστήμιο ή τεχνολογικό ίδρυμα δεν είναι σίγουρο ότι έχουν απαλλαγεί από το βάρος των φροντιστηρίων καθώς το φαινόμενο της παραπαιδείας έχει επεκταθεί πλέον και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αρκετοί είναι και οι φοιτητές οι οποίοι μη μπορώντας να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των σχολών τους καταφεύγουν στη λύση κάποιου φροντιστηρίου προκειμένου να επιτύχουν την απόκτηση του πολυπόθητου πτυχίου . (Bourdieu , 2009)

2.1 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

Αυτό που είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο είναι ότι ο θεσμός των πανελλήνιων ήταν αυτός που εκτόξευσε τη λειτουργία και αύξηση των φροντιστηρίων στην Ελλάδα.

Πώς όμως είναι οργανωμένο ένα φροντιστήριο, πώς λειτουργεί, και γιατί οι μαθητές προσελκύονται από αυτά, με τι κριτήρια τα επιλέγουν γονείς και μαθητές;

Αυτό που επίσης είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο είναι ότι παλαιότερα κυρίως οι αδύναμοι μαθητές τα επέλεγαν για να μπορέσουν να περάσουν κάποια τάξη. Αυτό όμως πλέον έχει αλλάξει καθώς οι καλοί μαθητές είναι αυτοί που απευθύνονται σε αυτά για να εξασφαλίζουν μια θέση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Άρα οι απαιτήσεις είναι πλέον αυξημένες. (Γκλιάου , 2013)

Το στοιχείο που κάνει ένα φροντιστήριο δημοφιλές στη μαθητική κοινότητα είναι η οργάνωση του και φυσικά οι επιτυχίες του στις πανελλήνιες εξετάσεις. Αυτό που προβάλλουν ως προτέρημά τους είναι τα ολιγομελή και ίδιου επιπέδου τμήματα σε αντίθεση με το σχολείο όπου ο αριθμός των μαθητών έχει φτάσει και τους τριάντα. Επίσης και το καταρτισμένο, έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό αποτελεί ακόμα ένα κριτήριο επιτυχίας για κάποιο φροντιστήριο. Οι ιδιοκτήτες τους επιλέγουν συνήθως αποφοίτους απαιτητικών ιδρυμάτων, με υψηλή βαθμολογία, προϋπηρεσία και τα τελευταία χρόνια όπου ο ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας είναι έντονος και με μεταπτυχιακές ή και διδακτορικές σπουδές. Φυσικά το εκπαιδευτικό προσωπικό βρίσκεται πάντα υπό έλεγχο και το κριτήριο για ανανέωση της συνεργασίας τους είναι η τυπικότητα, η συνέπεια, η μεταδοτικότητα αλλά και το πετυχημένο τελικό αποτέλεσμα. (Bourdieu , 2009)

Επιπλέον τα περισσότερα φροντιστήρια εμπλουτίζουν το πρόγραμμά τους με πολλά διαγωνίσματα ακόμη και μη εργάσιμες ημέρες προκειμένου οι μαθητές να δοκιμάζονται και να είναι πιο έτοιμοι για τις εξετάσεις τους. Φυσικά και οι αυξημένες ώρες διδασκαλίας ενός μαθήματος σε σχέση με το σχολικό πρόγραμμα βοηθούν σε μεγάλο βαθμό τους μαθητές να κάνουν μεγαλύτερη εξάσκηση και να κατανοήσουν καλύτερα τη διδακτέα ύλη.

Όταν μιλάμε για οργάνωση εννοούμε φυσικά και την έγκυρη και συχνή ενημέρωση των γονιών σχετικά με την πορεία και πρόοδο των παιδιών τους. Σε αντίθεση με το σχολείο όπου οι σχέσεις με τους καθηγητές είναι τυπικές και απρόσωπες και η ενημέρωση είναι συνήθως μια υπόθεση βαθμολογίας τετραμήνου, τα φροντιστήρια ενημερώνουν τακτικά τις οικογένειες για την πορεία των παιδιών τους αλλά και τις απουσίες από τα καθημερινά μαθήματα. (Cassirer,2011)

Παράλληλα και η ενίσχυσή τους με σύγχρονο εξοπλισμό επίσης ένα ισχυρό φύλλο στο μανίκι τους στην αρένα του ανταγωνισμού σε σχέση με άλλα. Δηλαδή η ενίσχυσή τους με διαδραστικούς πίνακες, ηλεκτρονικούς υπολογιστές αλλά και σύγχρονα και κατανοητά συγγράμματα προς τους μαθητές. (Γραμματάς , 2010)

Όλα τα παραπάνω στοιχεία έχουν έναν στόχο: να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των μαθητών αλλά και των γονιών τους προκειμένου να τα επιλέξουν για να φοιτήσουν σε αυτά. Φυσικά και επειδή διανύουμε μια περίοδο οικονομικής κρίσης παράγοντας επιλογής τους αποτελεί και η προσιτή τιμή καθώς και οι ευκολίες αποπληρωμής των διδάκτρων σε συνδυασμό πάντα με τις ποιοτικές υπηρεσίες. Έκπτωση στην τιμή αλλά όχι και στην ποιότητα. (Dewey, 2011)

Φροντιστήρια όπως είπαμε δεν υπάρχουν μόνο για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση αλλά τα τελευταία χρόνια και για την τριτοβάθμια. Αρκετοί είναι πλέον και οι φοιτητές οι οποίοι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των σπουδών τους και έτσι καταφεύγουν σε κάποια ενίσχυσή τους από κάποιους που ήδη έχουν αποφοιτήσει από αυτή και προφανώς είναι κάτοχοι και κάποιου ανώτερου τίτλου σπουδών. Επιθυμία τους να περάσουν όλα τους τα μαθήματα και να πάρουν το πτυχίο τους. (Bourdieu , 2009)

Συνήθως τα συγκεκριμένα φροντιστήρια τα οποία απευθύνονται στους φοιτητές έχουν την έδρα τους σε πόλεις που βρίσκονται αρκετές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης π.χ. Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα αλλά και σε πολλές πόλεις της επαρχίας. Οι καθηγητές που διδάσκουν τους φοιτητές έχουν τίτλους σπουδών μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου και έχουν εξειδικευμένες γνώσεις επάνω στο αντικείμενο το οποίο θα διδάξουν καθώς οι φοιτητές αλλά και οι σχολές τους είναι σαφώς πιο απαιτητικές σε σχέση με τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εκτός από τη διδασκαλία των μαθημάτων τα συγκεκριμένα φροντιστήρια μπορούν να παρέχουν στους φοιτητές και τις απαραίτητες σημειώσεις που χρειάζεται να διαβάσουν προκειμένου να επιτύχουν στα μαθήματά τους.

Προς αυτή την κατεύθυνση αρκετοί είναι και οι κάτοχοι πτυχίων που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους είτε σε κάποια άλλη σχολή είτε σε κάποια ανώτερη βαθμίδα όπως αυτή των μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Φυσικά τις περισσότερες φορές για να το επιτύχουν αυτό θα πρέπει να εξεταστούν γραπτά ή προφορικά. Έτσι καταφεύγουν στα φροντιστήρια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για να προετοιμαστούν και να επιτύχουν το στόχο τους.

Άρα ο θεσμός των φροντιστηρίων όχι μόνο δεν περιορίζεται αλλά ίσα ίσα ενισχύεται κιόλας από τη δευτεροβάθμια και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Βέβαια η λειτουργία τους δεν βοηθά μόνο αυτούς που φοιτούν σε αυτά αλλά και αυτούς που εργάζονται σε αυτά. Είναι γεγονός ότι με τη λειτουργία τους έχουν δημιουργηθεί πολλές

θέσεις εργασίας κυρίως για τους εκπαιδευτικούς μειώνοντας έτσι τα ποσοστά ανεργίας τους καθώς το εκπαιδευτικό σύστημα έχει κλείσει το διορισμό τους και την είσοδό τους στο δημόσιο. (Γκλιάου , 2013)

Άρα οι χρόνιες ανεπάρκειες της δημόσιας εκπαίδευσης τις οποίες κανένα εκπαιδευτικό σύστημα και κανένα νομοσχέδιο μέχρι τώρα δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει έχουν οδηγήσει τον κλάδο της παραπαιδείας που ονομάζεται φροντιστήριο σε μεγάλη άνθηση. Όσο και να υποστηρίζουν κυρίως οι καθηγητές των δημόσιων σχολείων ότι η φοίτηση σε κάποιο από αυτά δεν είναι αναγκαία, οι μαθητές είναι πλέον δύσπιστοι και αρνούνται να αφήσουν την τύχη τους μόνο στην προετοιμασία του σχολείου. (Bourdieu , 2009)

Βέβαια η φοίτηση σε κάποιο φροντιστήριο δεν αποτελεί και δεν εξασφαλίζει πάντα την επιτυχία όλων των μαθητών στις εξετάσεις και την είσοδό τους σε κάποια ανώτερη σχολή. Αυτό που πρέπει να καταλάβουν γονείς και μαθητές είναι ότι το πραγματικό κλειδί της επιτυχίας είναι η προσπάθεια, η προετοιμασία και η συστηματική μελέτη και του ίδιου του μαθητή, και όχι η εναπόθεση όλων μας των ελπίδων σε τρίτους χωρίς εμείς να καταβάλουμε καμία προσπάθεια . Άλλωστε αν εμείς οι ίδιοι δεν φροντίσουμε για τον εαυτό μας τότε πώς περιμένουμε να το κάνουν άλλοι;

2.2 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ένα ακόμη φαινόμενο παραπαιδείας και μάλιστα θεσμοθετημένο από το ίδιο το κράτος είναι η Ενισχυτική Διδασκαλία ή Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη.

Οι τεράστιες διαστάσεις που είχε πάρει η φοίτηση σε κάποιο φροντιστήριο προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιτυχία στις εξετάσεις είχε ως αποτέλεσμα μεγάλο μέρος του οικογενειακού προϋπολογισμού να δαπανάται για την αποπληρωμή των διδάκτρων τους. Έτσι οι γονείς άρχισαν να αγανακτούν και να κατηγορούν σε μεγαλύτερο βαθμό τις εκάστοτε κυβερνήσεις για αδιαφορία. (Bredenkamp & Corple , 2010)

Από την πλευρά του και το ίδιο το υπουργείο είχε συνειδητοποιήσει τη σοβαρότητα της κατάστασης και θεωρούσε αναγκαίο ότι έπρεπε να λάβει κάποιο μέτρο για να ενισχύσει τους μαθητές. Επιπλέον και το ίδιο κατάλαβε ότι όντως οι ώρες διδασκαλίας του σχολείου δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις ανάγκες των μαθητών. Άρα έπρεπε γρήγορα να βρεθεί μια λύση στο συγκεκριμένο πρόβλημα. (Dewey, 2011)

Η σκέψη ήταν να γίνει κάποια ενίσχυση των μαθητών μέσα στα σχολικά κτίρια. Έτσι το 1998 με σχετικό νόμο μαζί με την κατάργηση των δεσμών και την αλλαγή στον τρόπο εξέτασης των μαθητών αποφασίστηκε και η οργάνωση και λειτουργία της Ενισχυτικής Διδασκαλίας ή Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης. Τα κονδύλια για τη λειτουργία της προέρχονταν κυρίως από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Γραμματάς , 2010)

Έτσι λοιπόν το 2001 μαζί με την αλλαγή του συστήματος είχαμε και την έναρξη λειτουργίας της ενισχυτικής διδασκαλίας για τους μαθητές του λυκείου με δωρεάν φοίτηση. Τα μαθήματα θα γινόντουσαν μετά τη λήξη του κανονικού προγράμματος στις αίθουσες διδασκαλίας του σχολικού κτιρίου. (Bourdieu , 2009)

Η επιλογή του προσωπικού ήταν καθορισμένη. Προτεραιότητα είχαν οι διορισμένοι καθηγητές και αν δεν επαρκούσε ο αριθμός τους για να καλύψει τις ανάγκες των μαθητών. Τότε ο διευθυντής του σχολείου καλούσε και ωρομίσθιους οι οποίοι πληρώνονταν ανάλογα με τις ώρες διδασκαλίας που είχαν κάνει. (Γκλιάου , 2013)

Υπεύθυνος για την πορεία του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν ο συντονιστής , ρόλο που συνήθως αναλάμβανε ο διευθυντής του σχολείου ή ο υποδιευθυντής. Ευθύνη του ήταν να επιβλέπει αν όλα λειτουργούσαν όπως προέβλεπε ο κανονισμός του υπουργείου.

Σύμφωνα με τις οδηγίες του υπουργείου παιδείας για να λειτουργήσουν τα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε κάποιο σχολείο έπρεπε οι μαθητές στην αρχή της χρονιάς να δηλώσουν ενδιαφέρον για παρακολούθηση ενισχυτικών μαθημάτων συμπληρώνοντας στην

αρχή της χρονιάς τη σχετικά αίτηση. Ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών που δήλωναν ενδιαφέρον προέκυπταν και τμήματα ενισχυτικής. Συνήθως τα μαθήματα δεν ξεκινούσαν στην αρχή της σχολικής χρονιάς αλλά είτε την πρώτη Οκτωβρίου είτε στα μέσα του Οκτώβρη. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Για την εκάστοτε κυβέρνηση ο στόχος ήταν διπλός:

- περιορισμός της παραπαιδείας
- ενίσχυση των μαθητών δωρεάν.

Το υπουργείο θεωρούσε ότι με αυτόν τον τρόπο θα εξασφάλιζε βοήθεια στους μαθητές για να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις των μαθημάτων τους, δωρεάν και θα ελάφρυνε τους γονείς από το υπέρογκο κόστος των διδασκτρών. Από την άλλη θα περιοριζόταν και το φαινόμενο της ανεργίας καθώς στα μαθήματα της ενισχυτικής θα απασχολούταν και προσωπικό εκτός από το μόνιμο του σχολείου.

Με αυτούς τους στόχους τα μαθήματα ξεκίνησαν. (Cassirer,2011)

Στην αρχή το ενδιαφέρον τόσο από την πλευρά των μαθητών όσο και από την πλευρά των καθηγητών ήταν μεγάλη. Οι μαθητές αλλά και οι οικογένειές τους θεώρησαν ότι ο θεσμός αυτός θα τους προσφέρει μια πραγματική βοήθεια και θα περιορίσει τις δαπάνες τους προς την παραπαιδεία. (Γκλιάου , 2013)

Από την άλλη και οι καθηγητές θεώρησαν ότι θα επωφεληθούν από αυτό το θεσμό καθώς από τη μια οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί θα ενίσχυαν το μηνιαίο εισόδημά τους και από την άλλη οι αδιόριστοι θα ενισχύονταν οικονομικά και θα μοριοδοτούνταν καθώς η προϋπηρεσία της ενισχυτικής προσμετρούνταν στους ενιαίους πίνακες των αναπληρωτών και θα τους βοηθούσε να διοριστούν πιο εύκολα σε αντίθεση με άλλους συναδέλφους τους.

Με την πάροδο όμως του καιρού η προχειρότητα του προγράμματος άρχισε να γίνεται έκδηλη. Αυτή η βιασύνη και η επιπόλαιος σχεδιασμός αλλά και η νοοτροπία του Έλληνα δεν επέτρεψαν και σε αυτό το θεσμό να λειτουργήσει σωστά. Έτσι τα προβλήματα δεν άργησαν να παρουσιαστούν τόσο στο προσωπικό όσο και στην καθημερινή λειτουργία του ίδιου του θεσμού. (Cassirer,2011)

Η έλλειψη ελέγχου του προσωπικού στην άρτια εκτέλεση των καθηκόντων του οδήγησε μεγάλο μέρος της μερίδας των μαθητών στο να μην παρακολουθούν πλέον τα μαθήματα της ενισχυτικής ενώ είχαν δηλώσει αρχικό ενδιαφέρον. Δηλαδή οι καθηγητές που δίδασκαν στα μαθήματα είτε απουσίαζαν χωρίς λόγο είτε δεν ενδιαφέρονταν για το αν το μάθημά τους θα είναι αποδοτικό και θα έχουν μεταδοτικότητα στους μαθητές τους. Οι περισσότεροι έκαναν πρόχειρο μάθημα , χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία καθώς δεν υπήρχε έλεγχος για το αν

γίνονται σωστά τα μαθήματα, για το αν παρακολουθούν οι μαθητές και γενικά για το αν τηρούνται οι οδηγίες του υπουργείου. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Όμως και η αργοπορία έναρξης των μαθημάτων λειτούργησε ανασταλτικά για την επιτυχή συνέχιση των μαθημάτων. Όπως αναφέραμε στην καλύτερη περίπτωση τα μαθήματα ξεκινούσαν την πρώτη Οκτώβρη ενώ σε άλλες σχολικές μονάδες μπορεί λόγω κωλυσιεργίας να ξεκινούσαν ακόμη και το Νοέμβρη. Όμως ένας μαθητής που θέλει πραγματικά βοήθεια και στοχεύει στο να πετύχει τις εξετάσεις και ιδίως στις πανελλήνιες δεν μπορεί να περιμένει τόσο πολύ ώστε να ξεκινήσει την προετοιμασία του. Άρα το ενδιαφέρον για παρακολούθηση των μαθημάτων άρχισε να λιγοστεύει και σε κάποιες περιπτώσεις να είναι ακόμη και μηδαμινό. (Γκλιάου , 2013)

Επιπλέον συχνές ήταν και οι καταγγελίες για διαφθορά στη διαδικασία επιλογής του προσωπικού. Αρκετοί πλέον υποστήριζαν ότι η επιλογή του προσωπικού γινόταν με κριτήριο την εξαγορά ψήφων και την οικογενειοκρατία καθώς και τις πελατειακές σχέσεις ή πιο απλά τις εξυπηρετήσεις. Άρα αυτοί που επιλέγονταν για να διδάξουν δεν ήταν οι καλύτεροι αλλά αυτοί που επιλέχτηκαν για να εξυπηρετήσουν καταστάσεις. (Cohen & Manion ,2012)

Ταφόπλακα της όλης προσπάθειας ήταν και η έλλειψη παροχής σισίτιου για τους μαθητές που παρακολουθούσαν τα μαθήματα. Δηλαδή για τους μαθητές που δήλωναν ενδιαφέρον και παρακολουθούσαν τα μαθήματα προβλεπόταν η παροχή ενός δωρεάν κουπονιού με το οποίο θα μπορούσαν να αγοράσουν κάποιο τρόφιμο από το σχολικό κυλικείο προκειμένου να έχουν δυνάμεις για να παρακολουθήσουν τα μαθήματά τους τα οποία λάμβαναν χώρα αμέσως μετά το σχολικό πρόγραμμα. Η συγκεκριμένη όμως ενέργεια λίγα χρόνια μετά την έναρξη του θεσμού σταμάτησε καθώς τα κονδύλια που προορίζονταν για τη συγκεκριμένη ενέργεια δαπανήθηκαν για άλλους σκοπούς.

Έτσι με την πάροδο των ετών το ενδιαφέρον και από την πλευρά των μαθητών και από την πλευρά των καθηγητών εξασθένησε όπως και η αμοιβή των καθηγητών η οποία μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό και η οποία δεν γινόταν κάθε μήνα αλλά πολλές φορές καθυστερούσε ακόμη και έναν ολόκληρο χρόνο. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Τελικά μετά από περίπου δέκα χρόνια λειτουργίας του , ο θεσμός της πρόσθετης διδακτικής στήριξης σταμάτησε τη λειτουργία του συγκεκριμένη το 2011.

Άρα ακόμα μια φορά φάνηκε η αδυναμία του υπουργείου να στηρίξει πραγματικά τους μαθητές και τις οικογένειές τους και να πατάξει ή να περιορίσει πραγματικά την έξαρση του φαινομένου της παραπαιδείας. (Αντζουλάτου-Ρετσίλα , 2010).

Αφού λοιπόν ο θεσμός σταμάτησε , οι γονείς και οι μαθητές κατέφυγαν και πάλι στη φοίτηση σε κάποιο φροντιστήριο προκειμένου πραγματικά να ενισχυθούν . (Bredenkamp & Corple , 2010)

Φέτος κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ο υπουργός παιδείας κ. Αρβανιτόπουλος θέλησε να επαναφέρει το συγκεκριμένο θεσμό ως μια προσπάθεια ενίσχυσης των οικογενειών οι οποίες βάζονται από την οικονομική κρίση. Πρόθεση του υπουργού ήταν ο θεσμός να επεκταθεί και στα γυμνάσια. Όμως για μια ακόμη φορά η προχειρότητα του εγχειρήματος οδήγησε σε ναυάγιο αφού η απόφαση πάρθηκε λίγο πριν από το Πάσχα και έτσι τμήματα ενισχυτικής διδασκαλία μόνο για το γυμνάσιο λειτούργησαν σε κάποιες λίγες περιοχές της χώρας. (Γκλιάου , 2013)

Αν θα συνεχιστεί με σωστό τρόπο ο θεσμός και φέτος αυτό είναι άγνωστο ακόμη καθώς πρόθεση της τωρινής κυβέρνησης είναι αυτό να γίνει για να ενισχυθούν γονείς και μαθητές και γενικά ολόκληρη η χώρα από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης. (Cassirer,2011)

2.3 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

Με αφορμή την έναρξη του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας για να βοηθηθούν οι μαθητές κυρίως των λυκείων προέκυψε το αίτημα να ενισχυθούν γενικά και άλλες ομάδες μαθητών. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Είναι γνωστό σε όλους και ιδιαίτερα στους κατοίκους της Θράκης τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μουσουλμάνοι μαθητές κατά την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας. Οι συγκεκριμένοι μαθητές αντιμετωπίζουν το φαινόμενο της πολυγλωσσίας καθώς καλούνται να μάθουν τούρκικα ή πομάκικα, αράβικα και φυσικά ελληνικά. Αυτό όμως έχει συνέπειες στη σωστή χρήση στην ορθή χρήση και εκμάθηση της γλώσσας της χώρας στην οποία διαμένουν και αυτή είναι η ελληνική. Άσχημη σύνταξη και ορθογραφία και σε κάποιες περιπτώσεις παντελής άγνοια της ελληνικής γλώσσας. (Αντζουλάτου-Ρετσιλά , 2010).

Έτσι προέκυψε το αίτημα της ενίσχυσης αυτών των μαθητών και φυσικά της ενίσχυσης της ελληνικής γλώσσας. Έπρεπε με άλλα λόγια να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα όπου θα είχε το στόχο της ενίσχυση των μουσουλμάνων μαθητών στην περιοχή της Θράκης.

Την ευθύνη οργάνωσης και λειτουργίας του προγράμματος ανέλαβε το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και συγκεκριμένα μια επιστημονική επιτροπή με επικεφαλής των καθηγήτρια Άννα Φραγκουδάκη. (Γραμματάς , 2010)

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα προέβλεπε τη στήριξη των μαθητών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης δηλαδή στο δημοτικό, το γυμνάσιο αλλά και το λύκειο. Τα μαθήματα ενίσχυσης προέβλεπαν τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και ιστορίας αλλά και των θετικών επιστημών δηλαδή των μαθηματικών και της φυσικής. Η διδασκαλία θα μπορούσε να γίνει τόσο κατά τη διάρκεια του κανονικού προγράμματος όσο και μετά το πέρας των σχολικών μαθημάτων. (Cohen & Manion ,2012)

Οι στόχοι είναι οι εξής:

- την αρμονική ένταξη των παιδιών της Μειονότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα και την ευρύτερη κοινωνία
- την αναβάθμιση της εκπαίδευσής τους, με έμφαση στην καλή γνώση της ελληνικής γλώσσας που θα βοηθήσει τη μελλοντική τους ένταξη στην εργασία με καλύτερους όρους
- τη διασφάλιση της αποδοχής των παιδιών αυτών από το εκπαιδευτικό προσωπικό και όλους τους πολίτες της Θράκης

- την παροχή στους εκπαιδευτικούς αφενός ειδικών γνώσεων, αφετέρου κατάλληλου και καινοτόμου εκπαιδευτικού υλικού
- την υποστήριξη των οικογενειών για να ενισχύσουν τη σχολική επίδοση των παιδιών τους. (Dewey, 2011)

Η χρηματοδότηση του προγράμματος θα γινόταν από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

Η επιλογή του προσωπικού είναι και αυτή ευθύνη της επιστημονικής επιτροπής η οποία εξετάζει προσεκτικά τις αιτήσεις των ενδιαφερόμενων καθηγητών.

Παράλληλα για να γίνει ακόμη πιο αποτελεσματική αυτή η προσπάθεια αναγκαία κρίνεται και η επιμόρφωση του προσωπικού που εργάζεται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα καθώς γίνονται εκπαιδευτικά σεμινάρια κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς αλλά και δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της Τουρκικής γλώσσας για τη διδακτικό προσωπικό. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Προκειμένου η διδασκαλία των μαθημάτων να γίνει πιο αποτελεσματική αναγκαία θεωρήθηκε και η χρήση σύγχρονου οπτικοακουστικού υλικού καθώς η τύπωση κατάλληλων σχολικών εγχειριδίων από ειδική επιτροπή η οποία θα παρακολουθούσε τη λειτουργία του συγκεκριμένου προγράμματος. Οι παραπάνω προϋποθέσεις φυσικά έγιναν πραγματικότητα και έτσι η λειτουργία αυτής της μορφής ενισχυτικής διδασκαλίας έγινε πιο αποδοτική σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Παράλληλα στις εγκαταστάσεις των ΚΕΣΠΕΜ γίνονται και εκεί μαθήματα ενίσχυσης των μαθητών τα οποία διδάσκονται μέσα από τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών από ειδικό προσωπικό που γνωρίζει πώς να τη χρησιμοποιεί και να διδάξει και στους μαθητές πώς να κάνουν το ίδιο. (Αντζουλάτου-Ρετσίλα , 2010).

Προς την ίδια κατεύθυνση λειτουργούν και κινητά συνεργεία ενισχυτικής διδασκαλίας τα οποία επισκέπτονται κυρίως μουσουλμανικά ορεινά χωριά και παρέχουν στους μαθητές λογοτεχνικά βιβλία για να ψυχαγωγηθούν σωστά καθώς επίσης και δωρεάν μαθήματα ελληνικής γλώσσας.

Όλα αυτά τα έτη που λειτουργεί το πρόγραμμα πέτυχε τις συγκεκριμένες δράσεις:

- ενισχυτικά μαθήματα στο δημοτικό σχολείο σε πρόσθετες ώρες με στόχο την ανάπτυξη της ελληνομάθειας. (Cassirer,2011)
- ενισχυτικά μαθήματα λογοτεχνίας, μαθηματικών, φυσικής σε ώρες πρόσθετες στα γυμνάσια και σε ορισμένα λύκεια της Θράκης.

- Επιμόρφωση των νηπιαγωγών με στόχο να ενισχύσουν την ελληνομάθεια στην προσχολική εκπαίδευση.
- Πειραματική εφαρμογή διαφόρων εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία προτείνει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και έχουν στόχο τη βελτίωση της διδασκαλίας της Ελληνομάθειας.
- Παράδοση μαθημάτων όχι μόνο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους αλλά και κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών.
- Δημιουργικά εργαστήρια για παιδιά και εφήβους.
- Μαθήματα ελληνικών και για τους γονείς των μαθητών.

Αυτό δηλαδή που γίνεται κατανοητό από τις παραπάνω δράσεις είναι η πραγματική προσπάθεια ενίσχυσης των μουσουλμάνων μαθητών μέσα από την οργάνωση και λειτουργία του παραπάνω προγράμματος. (Bredekamp & Copple , 2010)

Όλα αυτά τα χρόνια λειτουργίας του το συγκεκριμένο πρόγραμμα πέτυχε όντως να ενισχύσει πραγματικά την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μουσουλμάνους μαθητές οι οποίοι κατοικούν στη Θράκη. Σε αυτό συνέβαλε η σωστή οργάνωση και αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και η έγκυρη έναρξη των μαθημάτων.

Δυστυχώς όμως αυτή η τόσο σημαντική προσπάθεια κινδυνεύει να ολοκληρωθεί οριστικά. Όπως αναφέραμε οι πόροι για τη λειτουργία του προγράμματος προέρχονται κυρίως από το ΕΣΠΑ, το οποίο όμως το 2013 τερματίζει τη λειτουργία του. Άρα τερματίζει τη λειτουργία και το συγκεκριμένο πρόγραμμα παρά την επιτυχή του πορεία.

Ενημέρωση σχετικά με την ανανέωση της χρηματοδότησης δεν υπάρχει και μετά το Δεκέμβριο του 2013 δεν είναι σίγουρη η συνέχεια του προγράμματος εκπαίδευσης μουσουλμανοπαίδων. (Cassirer,2011)

Το υπουργείο παιδείας δηλώνει ότι δεν μπορεί σε μια περίοδο κρίσης να αναλάβει τα απαιτητικά έξοδα λειτουργίας του συγκεκριμένου θεσμού καθώς πόροι για ένα τέτοιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ούτε ήδη υπάρχουν αλλά και ούτε είναι άμεσα δυνατόν να εξασφαλιστούν. (Γραμματάς , 2010)

Άρα αν και μέχρι το τέλος του έτους 2013 δεν βρεθούν χρηματικοί πόροι για την συνέχιση και ενίσχυση του προγράμματος, αυτό θα ολοκληρωθεί στη μέση σχεδόν της σχολικής χρονιάς , θα σταματήσει τη λειτουργία του και θα αφήσει το πετυχημένο έργο ανολοκλήρωτο για τους μαθητές που τόσα χρόνια το παρακολουθούν. (Cohen & Manion ,2012)

Από την άλλη θα αυξηθεί και τα ποσοστά της ανεργίας ιδίως από την πλευρά των καθηγητών καθώς μέσα από τη λειτουργία του βρίσκουν απασχόληση πολλοί εκπαιδευτικοί και ενισχύονται οικονομικά.

Άρα ο τερματισμός λειτουργίας θα επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς .

2.4 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ROMA

Από τη λειτουργία του παραπάνω προγράμματος έγινε κατανοητό ότι στη χώρα μας πρέπει να ενισχυθεί η διαπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση . Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα η οποία δεν αποτελείται μόνο από πολίτες που μιλούν μόνο την Ελληνική γλώσσα . Αυτό φυσικά σήμαινε ότι σε ομάδες που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εκμάθηση και γνώση της ελληνικής γλώσσας θα έπρεπε να υπάρχει μια περαιτέρω ενίσχυση στην εκμάθηση της και ώρες εκτός σχολείου. (Cassirer,2011)

Μια από τις ομάδες η οποία αντιμετωπίζει πρόβλημα στην εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας είναι και οι Ρομά. Έτσι θεωρήθηκε απαραίτητο να δημιουργηθεί και για αυτούς ένα παρόμοιο πρόγραμμα ενίσχυσης της ελληνομάθειας με αυτό των μουσουλμανοπαίδων.

Το πρόγραμμα που δημιουργήθηκε ονομάστηκε Πρόγραμμα Εκπαίδευσης των Παιδιών Ρομά και στόχος του ήταν η διευκόλυνση και πιο ομαλή ένταξη των παιδιών Ρομά στο σχολείο αλλά και στήριξή τους προκειμένου να μπορέσουν να ολοκληρώσουν με επιτυχία την εκπαιδευτική διαδικασία. (Γραμματάς , 2010)

Επίσης στόχος του προγράμματος είναι η σύνδεση του ελληνικού σχολείου με κάθε οικισμό Ρομά και διευκόλυνση της πρόσβασης και της ένταξης των παιδιών αυτών στα σχολεία που λειτουργούν. (Bredenkamp & Corple , 2010)

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα επίσης στοχεύει στο να ενισχύσει τους μαθητές Ρομά μέσω ενισχυτικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων οι οποίες είναι:

- Παράλληλη στήριξη για τα παιδιά στην προσχολική εκπαίδευση και πρώτων τάξεων του δημοτικού. (Αντζουλάτου-Ρετσίλα , 2010).
- Υποστήριξη κατά τη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.
- Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Παροχή φροντιστηριακών μαθημάτων στο δημοτικό.
- Παροχή θερινών μαθημάτων για την ομαλή μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.
- Παροχή φροντιστηριακών μαθημάτων στο λύκειο.
- Ενίσχυση και για την μεταλυκειακή φοίτηση.

Το πρόγραμμα παρέχει και δραστηριότητες εντός και εκτός της σχολικής μονάδας με στόχο την ενίσχυση του ενδιαφέροντος για μάθηση μέσα από την εμπλοκή των μαθητών σε εκπαιδευτικές διαδικασίες οι οποίες βρίσκονται κοντά στα ενδιαφέροντά , τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους. (Βάος , 2012).

Παράλληλα με το πρόγραμμα έγινε πρόβλεψη και για τη λειτουργία σχολικής βιβλιοθήκης με βιβλία τα οποία ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα και αντανακλούν τον πολιτισμό των Ρομά και φυσικά έχουν εγκριθεί για τις σχολικές βιβλιοθήκες του Υπουργείου Παιδείας. Όμως το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει προβλέψει και για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε αυτό. Δηλαδή των εκπαιδευτικών, των διευθυντών, των σχολικών συμβούλων και των στελεχών της εκπαίδευσης μέσα από διάφορες μορφές επιμορφωτικών παρεμβάσεων. Απώτερος στόχος είναι η δημιουργία μιας ομάδας στελεχών οι οποίοι θα αποτελέσουν πολλαπλασιαστές στην εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και κοινωνία, έτσι ώστε να καταπολεμηθούν οι προκαταλήψεις σχετικά με τη συγκεκριμένη ομάδα στην οποία απευθύνεται το πρόγραμμα. (Γραμματάς , 2010)

Προς την ίδια κατεύθυνση λειτουργούν δράσεις που στοχεύουν στο να δημιουργηθεί μια λειτουργική, αμφίδρομη σχέση μεταξύ του σχολείου και των οικογενειών και των κοινοτήτων των Ρομά. (Bredenkamp & Copple , 2010)

Φυσικά και με τη λειτουργία του προγράμματος θεωρήθηκε αναγκαία και η συνεργασία με ψυχολόγους με στόχο την ψυχοκοινωνική στήριξη των μαθητών και γενικά τη βελτίωση της συμπεριφοράς τους και των επιδόσεών τους στο σχολείο.

Αυτό που γίνεται κατανοητό μέσα από τη λειτουργία της συγκεκριμένης πράξης είναι ότι έχει μια πολύ καλή οργάνωση τόσο από την πλευρά των στελεχών όσο και από την πλευρά της επιλογής των εκπαιδευτικών. Έτσι στα χρόνια λειτουργίας του όντως πέτυχε θετικά αποτελέσματα. (Αντζουλάτου-Ρετσίλα , 2010).

Οι πόροι όμως για τη χρηματοδότηση του προγράμματος προέρχονται και αυτοί από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ το οποίο όμως το Δεκέμβριο του 2013 ολοκληρώνεται χωρίς να υπάρχει ακόμη κάποια ενημέρωση για το αν θα λυθούν αυτά τα οικονομικά προβλήματα.

Έτσι η συνέχεια του προγράμματος βρίσκεται και αυτή στα αβέβαια αφού για να λειτουργήσει και αυτό χρειάζονται οικονομικοί πόροι τους οποίους το υπουργείο παιδείας δηλώνει ότι αδυνατεί από μόνο του να καλύψει. Αυτό φυσικά δεν συμβαίνει μόνο για την εκπαίδευση των μαθητών Ρομά αλλά γενικά για τα προγράμματα ενισχυτικής εκπαίδευσης τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ αφού δεν έγινε κάποια πρόβλεψη για αποταμίευση κονδυλίων ή για έγκυρη εξεύρεσή τους πριν είναι πολύ αργά. (Βάος , 2012).

Άρα αυτή η τόσο σημαντική προσπάθεια που συντελείται τα τελευταία χρόνια θα τερματιστεί, αφήνοντας στη μέση όλα αυτά τα τόσο θετικά αποτελέσματα που έχει πετύχει σε μια τόσο ιδιαίτερη και ευάλωτη κοινωνική ομάδα που διαμένει στη χώρα μας και είναι αυτή των Ρομά. Παράλληλα έγινε κατανοητό ότι αυτή την κοινωνική ομάδα δεν πρέπει να

την περιθωριοποιούμε και να την αποφεύγουμε αλλά να προσπαθήσουμε με τους κατάλληλους τρόπους να την εντάξουμε στην κοινωνία μας που είναι η κοινωνία η οποία ανήκουν . (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

2.5 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Στην Ελλάδα όπως είπαμε δεν διαμένουν άνθρωποι οι οποίοι μιλούν μόνο την ελληνική γλώσσα και την έχουν ως μητρική τους. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα λόγω της περιοχής στην οποία βρίσκεται έχει δεχτεί ένα μεγάλο κύμα μεταναστών οι οποίοι ζουν και εργάζονται μέσα σε αυτή. (Bredenkamp & Corple , 2010)

Άρα προέκυψε η ανάγκη για ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και σε αυτές τις κοινωνικές ομάδες. Έτσι προέκυψε και εδώ η ανάγκη δημιουργίας ενός προγράμματος ενίσχυσης της ελληνομάθειας στους αλλοδαπούς και παλιννοστούντες μαθητές οι οποίοι διαμένουν στην Ελλάδα. Και σε αυτή την περίπτωση ο στόχος ήταν αυτές οι κοινωνικές ομάδες να μην απομονωθούν αλλά να ενταχθούν ομαλά στην ελληνική κοινωνία.

(Γραμματάς , 2010)

Το πρόγραμμα το οποίο δημιουργήθηκε είναι το « Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων μαθητών» και την επιμέλεια της οργάνωσης και πραγματοποίησής του ανέλαβε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια Άννα Αναστασιάδη. (Βενιζέλου,2010)

Οι δραστηριότητες του προγράμματος στοχεύουν στη γλωσσική ενίσχυση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών που αντιμετωπίζουν προβλήματα με την εκμάθηση και χρήση της ελληνικής γλώσσας. Επίσης στόχος τους είναι να στηρίξουν τους αλλόγλωσσους μαθητές με αναπηρίες οι οποίες λειτουργούν ως ανασταλτικοί παράγοντες για την επιτυχή απόκτηση της ελληνικής γλώσσας τόσο στην προφορική όσο και στη γραπτή της παράδοση. Σημαντικό ρόλο για την επιτυχή έκβαση του προγράμματος είναι η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτών σε θέματα διαχείρισης της μικτής γλωσσικά και πολιτισμικής τάξης. (Βάος , 2012).

Οι εκπαιδευτές που επιλέγονται να εργαστούν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα θα έχουν ενίσχυση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του και θα έχουν στόχο δύο κύριους άξονες:

-την εξοικείωσή τους με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και το υλικό που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. (Cassirer,2011)

-την εξειδικευμένη και επιμόρφωση σε θέματα που σχετίζονται με την ορθή και πετυχημένη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης.

Επιπλέον αυτή η ενίσχυση δεν θα γίνεται μόνο κατά τη διάρκεια των σχολικών μαθημάτων αλλά και τους καλοκαιρινούς μήνες που είναι κανονικά μήνες διακοπών . Στόχος της λειτουργίας αυτών των θερινών τμημάτων είναι η αποφυγή του φαινομένου της σχολικής διαρροής από τους μαθητές που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους στο γυμνάσιο ή στο λύκειο. (Γραμματάς , 2010)

Έτσι λειτουργούν τμήματα:

- προγυμνασιακής εκπαίδευσης
- προλυκειακής εκπαίδευσης
- ενημέρωσης γονέων.

Φυσικά η λειτουργία του προγράμματος αξιολογείται για το αν έχει καταφέρει να φέρει θετικά αποτελέσματα στις κοινωνικές ομάδες στις οποίες απευθύνεται. Όντως όλα αυτά χρόνια λειτουργίας έχει καταφέρει αρκετά θετικά αποτελέσματα. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Η αξιολόγηση του προγράμματος γίνεται:

- πριν την εφαρμογή
- μετά την εφαρμογή
- μέσω των απόψεων των εκπαιδευτικών.

Όπως αναφέραμε και για τα προηγούμενα προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας ,η χρηματοδότησή τους γίνεται από Ευρωπαϊκά κονδύλια και συγκεκριμένα από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ το οποίο ολοκληρώνεται το Δεκέμβριο του 2013. Άρα και αυτή η τόσο σημαντική προσπάθεια ενίσχυσης της ελληνομάθειας κινδυνεύει να πέσει στο κενό και να τερματίσει πρόωρα της λειτουργία της αφού δεν υπάρχει ακόμη κάποια πρόβλεψη σχετικά με την εξεύρεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων. Αν συνδυάσουμε τον τερματισμό του προγράμματος και με την αύξηση του ποσοστού των αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν τα

τελευταία χρόνια στα ελληνικά σχολεία τότε καταλαβαίνουμε τη σοβαρότητα του θέματος. Οι ώρες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο δεν επαρκούν για να ενισχύσουν τους συγκεκριμένους μαθητές οι οποίοι μη μπορώντας να προσαρμοστούν στην εκπαιδευτική διαδικασία αφήνουν το σχολείο. (Βάος , 2012).

Φυσικά ανασταλτικός παράγοντας είναι και η ελλιπής γνώση των ελληνικής γλώσσας και σε επίπεδο γραφής αλλά και ανάγνωσης από αυτούς τους μαθητές.

2.6 ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ο θεσμός της παραπαιδείας όμως δεν είναι μόνο τα παραπάνω αλλά αποτελείται και από αυτό που λέμε «Παράδοση Ιδιαίτερων Μαθημάτων».

Αρκετά συχνά θα έχετε δει όλοι σας χαρτάκια κολλημένα σε κολώνες ή σε καταστήματα όπου αναγράφουν τα μαθήματα που παραδίδονται καθώς και τον αριθμό τηλεφώνου του καθηγητή. (Cohen & Manion ,2012)

Δηλαδή τα μαθήματα αυτά που στόχο έχουν την ενίσχυση των μαθητών στις σχολικές του επιδόσεις και την επιτυχία τους στις πανελλήνιες εξετάσεις παραδίδονται μέσα στην οικία των μαθητών. Ο καθηγητής πηγαίνει στο σπίτι του μαθητή που ενδιαφέρεται και το μάθημα γίνεται εκεί χωρίς να χρειάζεται ο μαθητής να μετακινηθεί και να ταλαιπωρηθεί από διαδρομές. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Αυτή η άνεση έχει κάνει την παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων αρκετά δημοφιλή τα τελευταία χρόνια στους κόλπους της μαθητικής κοινότητας αφού οι μαθητές προτιμούν να έχουν την αποκλειστικότητα του καθηγητή τους παρά να είναι σε ένα τμήμα με άλλους συμμαθητές τους οι οποίοι ίσως να μην είναι σε ίδιο επίπεδο με αυτούς. (Cassirer,2011)

Πλεονέκτημα επίσης αποτελεί και η άμεση και τακτική ενημέρωση των γονιών σχετικά με την πορεία των παιδιών τους αφού τα μαθήματα γίνονται μέσα στο σπίτι τους και έτσι έχουν την πλήρη εποπτεία τους και επαφή με τον καθηγητή που τα παραδίδει. (Βενιζέλου,2010)

Η αμοιβή του καθηγητή συνήθως γίνεται με την ώρα κατόπιν συμφωνίας του γονιού με τον καθηγητή. Έτσι τα ιδιαίτερα μαθήματα είναι ιδιαίτερα δημοφιλή καθώς δίνουν μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας. Παράλληλα εξασφαλίζουν ένα πολύ καλό εισόδημα από την πλευρά των εκπαιδευτικών και μάλιστα δεν λείπουν και οι περιπτώσεις που ακόμη και μόνιμοι εκπαιδευτικοί παραδίδουν ιδιαίτερα μαθήματα μετά το πέρας του ωραρίου τους. (Βάος , 2012).

Αυτό που αποτελεί το μειονέκτημα θα λέγαμε τις συγκεκριμένης μορφής παραπαιδείας είναι η φοροδιαφυγή καθώς οι εκπαιδευτικοί που τα παραδίδουν δεν εκδίδουν προς τους γονείς αποδείξεις παροχής υπηρεσιών τις οποίες προβλέπει ο νόμος αλλά λαμβάνουν απλά τα χρήματα από αυτούς χωρίς να δίνουν κάτι στο κράτος από τα κέρδη τους.

Αυτό φυσικά είναι ιδιαίτερα αρνητικό καθώς συντελεί στην κυκλοφορία του λεγόμενου μαύρου χρήματος και στερεί το κράτος από ένα τεράστιο ποσοστό εσόδων τα οποία θα μπορούσαν να το ενισχύσουν και να το κάνουν πιο ανθεκτικό έναντι στις ολέθριες συνέπειες της λεγόμενης οικονομικής κρίσης . (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

2.7 ΠΑΡΑΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Όπως όλοι μας πλέον γνωρίζουμε οι διορισμοί των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση γίνονται πλέον μέσω γραπτών εξετάσεων που διοργανώνει το ανώτατο συμβούλιο επιλογής προσωπικού το λεγόμενο ΑΣΕΠ.

Επίσης μέσω ΑΣΕΠ γίνονται και οι προσλήψεις σε πολλές υπηρεσίες του δημοσίου όπως στην εθνική σχολή δημόσιας διοίκησης ή σε εφορίες και σε δήμους. (Βουδούρη, 2012)

Έτσι λοιπόν οι πτυχιούχοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καλούνται να ξανακαθίσουν στα θρανία να μελετήσουν και να εξεταστούν γραπτά στο αντικείμενό τους προκειμένου να επιτύχουν το διορισμό τους στον πολυπόθητο δημόσιο. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Ο αυξημένος όμως ανταγωνισμός οδήγησε και στη δημιουργία της παραπαιδείας και εδώ. Όπως δηλαδή στη δευτεροβάθμια έτσι και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν φροντιστήρια που βοηθούν είτε τους μαθητές είτε τους φοιτητές έτσι και σε αυτή την περίπτωση λειτουργούν φροντιστήρια που βοηθούν τους υποψήφιους για μια θέση στο δημόσιο με το αζημίωτο φυσικά. (Βουδούρη, 2012)

Αξιοσημείωτο είναι ότι η φοίτηση στα συγκεκριμένα φροντιστήρια είναι ιδιαίτερα αυξημένη καθώς δεν εξασφαλίζουν μόνο τη διδασκαλία των αναγκαίων μαθημάτων που θα εξεταστούν αλλά και τις απαραίτητες σημειώσεις που πρέπει να μελετήσουν οι υποψήφιοι προκειμένου να έχουν επιτυχία.

Αν λάβουμε υπόψη μας ότι η μεγαλύτερη μερίδα αυτών των ανθρώπων είναι κυρίως εργαζόμενοι και τις περισσότερες φορές και οικογενειάρχες οι οποίοι δεν έχουν τον αναγκαίο χρόνο για να οργανωθούν τότε καταλαβαίνουμε γιατί η φοίτηση στα συγκεκριμένα φροντιστήρια είναι ιδιαίτερα αυξημένη. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Άρα από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι το φαινόμενο της παραπαιδείας δεν περιορίζεται μόνο στη δευτεροβάθμια αλλά και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και στην επίτευξη διορισμού στο δημόσιο. Δηλαδή η παραπαιδεία όχι μόνο δεν περιορίζεται αλλά ίσα ίσα εξαπλώνεται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και του δημοσίου αποδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τις ανεπάρκειες και την ανασφάλεια που έχουν οδηγήσει όλες τις ηλικίες να μην εμπιστεύονται μόνο τις υπηρεσίες του κράτους. (Βουδούρη, 2012)

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ένας από τους λόγους διόγκωσης του φαινομένου της παραπαιδείας στην Ελλάδα είναι και η αδιαφορία των εκπαιδευτικών για την άρτια τέλεση των καθηκόντων τους. Εμείς μέσα από τη συγκεκριμένη εργασία θα παρουσιάσουμε τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένας εκπαιδευτικός προκειμένου να αναβαθμιστεί η δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση. (Cassirer,2011)

Στη σημερινή κοινωνία λοιπόν, η οποία χαρακτηρίζεται από πολυγλωσσία και ποικιλομορφία σε δομές και συστήματα καθώς και ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η εκπαίδευση καθίσταται θεμελιώδης παράγοντας οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ανάπτυξης.

Οι εκπαιδευτικοί, ως κύριοι συντελεστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καλούνται να επαναπροσδιορίσουν τις στάσεις και τις απόψεις τους σχετικά με το ρόλο τους στο σχολείο, τη διδακτική πράξη και την αποτελεσματική μάθηση με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. (Βουδούρη, 2012)

Το εκπαιδευτικό έργο έχει αυξημένες απαιτήσεις, οι οποίες έχουν ποικίλες μορφές και συνδέονται τόσο με τη σχολική τάξη όσο και με το άμεσο κοινωνικό της περιβάλλον. Ο εκπαιδευτικός, εκτός από την άρτια κατοχή του γνωστικού του αντικειμένου, καθίσταται αναγκαίο σήμερα να γνωρίζει εκτός από παιδαγωγικά και ψυχολογία, οργάνωση και διοίκηση ομάδων.

Εξαιρετικές είναι οι απαιτήσεις που καλούνται να υπηρετήσουν οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι εργάζονται στον τομέα της ειδικής αγωγής και έρχονται σε επαφή με παιδιά που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα μαθησιακών δυσκολιών.

Η μάθηση στο σχολείο απαιτεί την προσοχή των μαθητών, την παρατήρηση, την απομνημόνευση, την κατανόηση, τη θέση στόχων και την ανάληψη ευθύνης για την ίδια τη μάθησή τους. Αυτές οι γνωστικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατές χωρίς την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή του μαθητή. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να βοηθούν τους μαθητές να είναι ενεργοί στην τάξη και να θέτουν στόχους αξιοποιώντας τη φυσική τους διάθεση για διερεύνηση, για κατανόηση νέων πραγμάτων και για μάθηση. (Bourdieu , 2009)

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι πολυσύνθετος και πολυδιάστατος. Θα λέγαμε ότι ο εκπαιδευτικός είναι πολυρολικός, καθώς καλείται να επιτελέσει ταυτόχρονα πολλούς επιμέρους ρόλους. Πολλές φορές τυχαίνει αυτοί οι ρόλοι να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ

τους και τότε δημιουργούνται συγκρούσεις ή έχουμε σύγχυση ρόλων, ιδιαίτερα στην περίπτωση που ο εκπαιδευτικός δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένος να αντιμετωπίσει μια τέτοια κατάσταση. Παρατηρούμε ότι κατά την εκπλήρωση του ρόλου του ο εκπαιδευτικός συναντά δυσκολίες και διλήμματα, καθώς υπάρχουν συνειδητές και ασυνείδητες προσδοκίες από διάφορες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων της επίσημης Πολιτείας (εγκύκλιοι, αναλυτικό πρόγραμμα κ.λπ.). Επιγραμματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι ένας εκπαιδευτικός, για να επιτύχει στην πολυρολική του αποστολή, οφείλει να έχει συναίσθηση του ρόλου και του έργου του, να αγαπά το επάγγελμά του, να είναι επιστημονικά καταρτισμένος (να κατέχει, δηλαδή, γνώσεις από διάφορα επιστημονικά πεδία, π.χ. Παιδαγωγική - Διδακτική, Εξελικτική Ψυχολογία, Κοινωνική Ψυχολογία, Ψυχολογία συμπεριφοράς κ.λπ.) και, κυρίως, να σέβεται την προσωπικότητα του κάθε παιδιού (Ντούσκας, 2005:97). Δηλαδή, ο τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτικός θα αντιμετωπίσει όλες εκείνες τις υποχρεώσεις, οι οποίες είναι απόρροια του ρόλου του, εξαρτάται από το πώς ο ίδιος αντιλαμβάνεται το ρόλο του, τον εαυτό του και τη λειτουργία του σχολείου ως κοινωνικού οργανισμού. Η εκπλήρωση του ρόλου του εκπαιδευτικού εξαρτάται από τη διαμόρφωση του 'παιδαγωγικού αυτό-ρόλου' μέσα σε συγκεκριμένες χωροχρονικές περιστάσεις. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού δέχεται διάφορες επιρροές, τόσο σε μακροεπίπεδο όσο και σε μικροεπίπεδο. (Cassirer, 2011)

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της προσωπικότητας του εκπαιδευτικού πρέπει να είναι η ικανότητα λήψης πρωτοβουλιών, η ευγένεια, η υπομονή και η επιμονή, η καταδεκτικότητα, η ειλικρίνεια, η αντικειμενικότητα, η κοινωνικότητα, η δικαιοσύνη, η αισιοδοξία, ο ενθουσιασμός, το κέφι, το χιούμορ και κυρίως ο σεβασμός στα δικαιώματα του παιδιού και γενικότερα η αγάπη προς το παιδί.

Ιδιαίτερα καθοριστικός είναι ο ρόλος του μάλιστα όταν διδάσκει σε φροντιστήρια στα οποία φοιτούν μαθητές που παρουσιάζουν ή που έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να προσαρμόσει το μάθημα του σε κριτήρια καθώς ίσως να αντιμετωπίσει δύσκολες καταστάσεις. (Βουδούρη, 2012)

Ο εκπαιδευτικός λοιπόν θα πρέπει στη συγκεκριμένη περίπτωση να υιοθετήσει εκπαιδευτικά προγράμματα που να μπορούν να βοηθήσουν στους συγκεκριμένους μαθητές. Φυσικά εκτός από τη γνώση χρειάζεται η αγάπη και η υπομονή προς αυτούς τους μαθητές προκειμένου το έργο τους να είναι αποτελεσματικό.

3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Φυσικά αφού η εργασία μας αναφέρεται στην εκπαίδευση δεν θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε τον ορισμό προκειμένου να έχουμε μια πλήρη εικόνα της.

Η εκπαίδευση με την ευρεία έννοια περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που έχουν σκοπό την επίδραση με συγκεκριμένο τρόπο στη σκέψη, στο χαρακτήρα και στη σωματική αγωγή του ατόμου. Από τεχνικής πλευράς, με τη διαδικασία της εκπαίδευσης αποκτώνται συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες και αξίες (ηθική, ειλικρίνεια, ακεραιότητα χαρακτήρα, αίσθηση του δικαίου, αφοσίωση, επαγγελματισμός, υπευθυνότητα, κτλ). Η εκπαίδευση γίνεται με βάση συγκεκριμένες μεθόδους (θεωρητική διδασκαλία, επίδειξη, ανάθεση εργασιών, πρακτική εξάσκηση, κτλ), σε ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα, με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και είναι οριοθετημένη χρονικά. Η λέξη προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό ρήμα εκπαιδύω που σημαίνει *ανατρέφω* από παιδική ηλικία, *μορφώνω*, *διαπαιδαγωγώ*. (Cassirer,2011)

Κάποιοι άλλοι γνωστοί ορισμοί για την εκπαίδευση:

- Σύμφωνα με τον Ντυρκέμ, η εκπαίδευση ορίζεται ως η δράση που κατευθύνεται από τις γενιές των ενηλίκων στις γενιές εκείνες που δεν είναι ακόμα αρκετά ώριμες για την κοινωνική ζωή.
- Σύμφωνα με τον Ζαν Πιαζέ, «Η εκπαίδευση συνίσταται στη διαμόρφωση δημιουργών, ακόμη κι αν δεν υπάρξουν πολλοί, ακόμη κι αν οι δημιουργίες του ενός είναι μικρότερες του άλλου. Χρειάζεται η διαμόρφωση εφευρετών, ανακαινιστών, όχι κομφορμιστών».
- Στο βιβλίο του Τσαούση «Λεξικό της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης» συναντάμε τον παρακάτω ορισμό: «Εκπαίδευση είναι μορφή εξειδικευμένης κοινωνικοποίησης που ασκείται κατά κανόνα από φορείς που βρίσκονται έξω από την οικογένεια και έχει ως περιεχόμενό της την μετάδοση γνώσεων, δεξιοτήτων και μορφών ενέργειας ή συμπεριφοράς (εντός ειδικών ιδρυμάτων).
- Η εκπαίδευση, με τη στενή της σημασία και όπως αυτή χρησιμοποιείται σήμερα στην επιστήμη της παιδαγωγικής, σημαίνει τη συστηματική και την οργανωμένη διαδικασία της αγωγής και της μάθησης, που αφενός προγραμματίζεται από την πολιτεία ή από οποιονδήποτε άλλο φορέα, δημόσιο ή ιδιωτικό και αφετέρου υλοποιείται από τους φορείς αυτούς. Επειδή όμως η εκπαίδευση είναι ένα δημόσιο αγαθό, γι' αυτό την

εποπτεία και την ευθύνη για την υλοποίησή της την έχει, και οφείλει να την έχει, εξολοκλήρου η Πολιτεία. (Βουδούρη, 2012)

Οι σκοποί της εκπαίδευσης διαφέρουν από χώρα σε χώρα και από εποχή σε εποχή. Η σύγχρονη εκπαίδευση δεν έχει ξεκαθαρισμένους σκοπούς λόγω της γρήγορης ανάπτυξης, παρόλα αυτά γίνονται γενικώς αποδεκτοί οι παρακάτω σκοποί:

1. Ο σχηματισμός του χαρακτήρα, που θα βοηθήσει τους νέους στις σχέσεις τους με τους συναθρώπους τους.
2. Η ανάπτυξη της ευφυΐας.
3. Η μετάδοση και ίσως η βελτίωση της εθνικής κουλτούρας.
4. Ο εφοδιασμός των νέων με γνώσεις και δεξιότητες ανάλογα με τις ικανότητές τους, ώστε να κερδίσουν τα απαραίτητα για τη ζωή και να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.
5. Η προσπάθεια να γίνουν οι νέοι ικανοί να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες. (Bourdieu , 2009)

Επιπλέον, ο *D.J. O'Connor* λέει ότι οι σκοποί της εκπαίδευσης πρέπει να είναι:

1. Να εφοδιάσει τους ανθρώπους με τις βασικές δεξιότητες (π.χ. ανάγνωση, γραφή, αριθμητική) που τους χρειάζονται: α)για να πάρουν τη θέση τους στην κοινωνία και β) να αναζητήσουν περισσότερη γνώση.
2. Να τους εφοδιάζει με επαγγελματική κατάρτιση που θα τους βοηθήσει να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα της ζωής.
3. Να τους ξυπνήσει το ενδιαφέρον και την αγάπη για γνώσεις.
4. Να τους κάνει να αποκτήσουν κριτική σκέψη.
5. Να τους φέρει σε επαφή με την κουλτούρα και τα επιτεύγματα του ανθρώπου και να τους εξασκήσει, ώστε να τα εκτιμούν. (Cassirer,2011)
6. Η ηθική εξύψωση του ατόμου, η ανάπτυξη ηθικής συνείδησης και ήθους.

Οι σκοποί αυτοί δείχνουν ότι η εκπαίδευση είναι μια διαδικασία ουδέτερη και αυτόνομη, που δεν έχει καμία σχέση με το δογματισμό και τους αυταρχικούς τρόπους διδασκαλίας και που αποβλέπει στην ανάπτυξη των αναλυτικών και συνθετικών ικανοτήτων του ατόμου. Αλλά είναι αδύνατο να επιτευχθεί αυτό, όταν η εκπαίδευση είναι ξεκομμένη από τον κοινωνικό της περίγυρο. Το άτομο είναι ανάγκη να θεωρήσει τον εαυτό του σαν αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας και σε αυτά τα πλαίσια να μορφωθεί, επειδή οι συνθήκες για την ανάπτυξη της

ανθρώπινης προσωπικότητας μπορούν να δημιουργηθούν μόνο μέσα σε μια κοινωνία χωρίς ανταγωνισμούς και κοινωνικές διακρίσεις. (Bourdieu , 2009)

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι η παιδεία και η εκπαίδευση δεν είναι ταυτόσημοι όροι. Η εκπαίδευση είναι θεσμός της πολιτείας με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και περιεχόμενο και έχει καθορισμένη χρονική διάρκεια. Αντίθετα η παιδεία δεν περιορίζεται σε κάποια συγκεκριμένη ηλικία. Επεκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου, αφού ποτέ δε σταματά να δέχεται επιδράσεις, ερεθίσματα από το περιβάλλον στο οποίο ζει. Η έννοια «παιδεία» είναι πλατύτερη από την έννοια «εκπαίδευση». (Βουδούρη, 2012)

3.2 ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Είναι γεγονός πως οι τάσεις στην αγορά εργασίας συνδέονται με την παρούσα οικονομική κατάσταση που έχει περιέλθει η χώρα. Όσον αφορά την πλευρά των υποψηφίων φαίνεται ότι πλέον έχουν συνειδητοποιήσει τη δυσκολία να βρουν θέση εργασίας πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους. Πλέον έχουν στραφεί σε επαγγέλματα που έχουν ζήτηση και σε μορφές απασχόλησης πιο ευέλικτες που θα τους αποφέρουν λιγότερα χρήματα, αλλά θα τους επιτρέψουν να εργάζονται και να αποκτήσουν προϋπηρεσία. Μάλιστα, μεγάλο είναι το ποσοστό των νέων που αποφασίζουν να αναζητήσουν εργασία σε χώρες του εξωτερικού, όπου υπάρχει πρόγνωση για ανάπτυξη και οι ευκαιρίες απασχόλησης μπορούν να προβλεφθούν καλύτερα εν μέσω της οικονομικής κρίσης. Από την πλευρά των εταιρειών, οι περισσότεροι εργοδότες θεωρούν απαραίτητη την ύπαρξη πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΤΕΙ), ενώ αυξανόμενο παρουσιάζεται το ποσοστό των θέσεων που απαιτούν πτυχίο μεταπτυχιακού ακόμα και διδακτορικού επιπέδου. Η γνώση αγγλικών και υπολογιστών αποτελεί πλέον απαραίτητο προσόν ακόμα και για τις πιο χαμηλόβαθμες θέσεις της διοικητικής πυραμίδας. Επίσης, λόγω της μεγάλης προσφοράς εργασίας, οι εταιρείες αναζητούν προσωπικό με ελάχιστη εργασιακή προϋπηρεσία δύο (2) ετών. Επιπρόσθετα, ο κατάλληλος υποψήφιος πέρα από τα τυπικά χαρακτηριστικά που προαναφέραμε θα πρέπει να συνδυάζει και ένα πλήθος δεξιοτήτων που θα τον κάνουν πιο ανταγωνιστικό, αλλά και να ξεχωρίσει μέσα από ένα πλήθος υποψηφίων. Χαρακτηριστικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε: (Βουδούρη, 2012)

- Δυναμικότητα
- Ευελιξία
- Ταχύτητα στην εκμάθηση
- Δημιουργικό πνεύμα
- Να λαμβάνει πρωτοβουλίες
- Να διαχειρίζεται σωστά τον χρόνο
- Με οργανωτικές δεξιότητες
- Με επικοινωνιακές δεξιότητες
- Με ομαδικό πνεύμα

Σε πολλές περιπτώσεις, όμως, οι αποδοχές του κατάλληλου υποψηφίου έχουν μειωθεί αισθητά σε σχέση με αυτές που κυριαρχούσαν τα προηγούμενα έτη, γεγονός που οι υποψήφιοι γνωρίζουν, όπως γνωρίζουν και την ανάγκη της εταιρείας να επιβιώσει. Έτσι,

είναι πιο διαλλακτικοί στην αποδοχή ενός χαμηλότερου μισθού, φοβούμενοι το φάσμα της ανεργίας. (Bourdieu , 2009)

3.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αφού λοιπόν είδαμε τον ορισμό της εκπαίδευσης θα πρέπει να αναφερθούμε και στο ρόλο που πρέπει να έχει προκειμένου η εκπαιδευτική διαδικασία να είναι άρτια και πετυχημένη.

Η κρίση της οικονομίας που βιώνουμε, δεν είναι μόνον υλικής φύσεως. Είναι πρωτίστως πνευματικής. Σημαίνει και συνεπάγεται απουσία νοηματοδοτήσεως της ζωής μας και συνακόλουθα αδυναμία να προσδιορίσουμε λέξεις που κι αυτές φαίνεται να έχουν χάσει το πραγματικό τους νόημα. Αν δεχτούμε, ότι *«Το αδιόριστον των λέξεων γεννά το ακατάστατον των ιδεών και τούτο πάλιν το ακατάστατον των πράξεων»*, όπως υποστηρίζει ο Κοραΐς, είναι καιρός να δούμε τι σημαίνει η λέξη εκπαίδευση και ποια είναι η σχέση της με την κοινωνία και πολιτική, προκειμένου να ξεκαθαρίσουμε τη «σύγχυση των ιδεών μας» και «τις αλλοπρόσαλλες ενέργειες» στις οποίες αυτή η σύγχυση μας οδηγεί, σύμφωνα με τον μεγάλο δάσκαλο του γένους. (Cassirer,2011)

Με τον όρο εκπαίδευση, στις μέρες μας έχουμε προσδιορίσει μια μηχανιστικού τύπου αναπαραγωγή γνώσεων, η οποία υποτίθεται ότι διασφαλίζει μια εξειδικευμένη μόρφωση, προκειμένου να εντάξει τον νέο στην παραγωγή. Αυτή η ασφυκτικά στενή νοηματοδότηση του όρου, αφήνει εκτός του εννοιολογικού του πεδίου βασικές και αποδεκτές από την αρχαιότητα πτυχές του, όπως είναι, κατά κύριο λόγο, η διαμόρφωση ηθικών αρχών και η συνακόλουθη καλλιέργεια κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης του ατόμου. Είναι λοιπόν, λειψός και στρεβλός ένας προσδιορισμός της εκπαίδευσης ξέχωρα από την έννοια της κοινωνίας και της πολιτικής, και εδώ ακριβώς βρίσκεται σε μεγάλο βαθμό η πηγή της κακοδαιμονίας μας. (Bourdieu , 2009)

Μέσα στις ραγδαία μεταβαλλόμενες κοινωνικό-πολιτικές συνθήκες με γενικότερη κρίση αξιών και θεσμών, είναι προφανές ότι το περιεχόμενο και οι στόχοι της εκπαίδευσης είναι ανάγκη να επαναξιολογηθούν και να επανασυνδεθούν με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Το υποτιθέμενα «παραγωγικό» μοντέλο της εκπαίδευσης αποδείχτηκε αντιπαραγωγικό, αφενός με τη γιγάντωση των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και αφετέρου με την μονοδιάστατη έμφαση στη χρησιμοθηρία, η οποία στέρησε από μαθητές και φοιτητές την ολόπλευρη και ηθική καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους. Έτσι, το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα ούτε οικονομική – επαγγελματική διασφάλιση φαίνεται να παρέχει ούτε και ολοκληρωμένους πολίτες που να ενδιαφέρονται για τα κοινά αλλά και για το συνάνθρωπό τους διαμορφώνει. Το γεγονός αυτό επέτεινε, μαζί με άλλους παράγοντες, τον

κοινωνικό κατακερματισμό, την αποσύνδεση του ατομικού συμφέροντος από το συλλογικό. Όσο και να μην είναι εξαρχής ορατό, αυτή η ηθική αλλοτρίωση είναι και αντιπαραγωγική, στο βαθμό που ανάμεσα στα παρεπόμενά της συγκαταλέγονται η αναξιοκρατία, οι παράνομες δΟΣΟΛΗΨΙΕΣ, η διασπάθιση δημοσίου χρήματος, η μη πληρωμή φόρων κ.ο.κ. (Βουδούρη, 2012)

Αυτή η αποθέωση του ατομισμού καλλιεργείται εδώ και χρόνια από ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θεωρεί περιττό στο σύνολό του τον πολιτισμό και τον ανθρωπισμό και εκτιμά μόνο εκείνες τις γνώσεις που υποτίθεται ότι αποφέρουν ένα ατομικό, υλικό κέρδος. Συνακόλουθα, η σύγχρονη εκπαίδευση στο όνομα μιας στενής αντίληψης για τη σύνδεση της μάθησης με την εξειδίκευση και την παραγωγή, πέτυχε το εντελώς αντίθετο. Κατέστη αντι-οικονομική και ουσιαστικά αντικοινωνική και αντιδημοκρατική. Με μαθητές που ξεχνούν όσα μαθαίνουν στο σχολείο με την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο, με φοιτητές που αδυνατούν να εφαρμόσουν στην πράξη όσα έμαθαν, με στρατιές μορφωμένων αμόρφωτων χωρίς καινοτόμες ιδέες, χωρίς φαντασία, δημιουργικότητα και κρίση, η γενικότερη κοινωνική κρίση είναι αναπόφευκτη. Η έλλειψη κρίσης, λοιπόν, εννοούμενης ως ικανότητας του κρίνειν ορθώς και ως εκ τούτου, του πράττειν ορθώς οδηγεί στην άλλη κρίση του νοήματος των πάντων, συμπεριλαμβανομένης και της πολιτικής και της οικονομίας. (Bourdieu , 2009)

Οι αρχαίοι είχαν μια λέξη που, όσο και να φανεί παράδοξο, ενείχε εν ταυτώ και οικονομικό και πολιτικό και ηθικό-πνευματικό περιεχόμενο: την ευβουλία, δηλαδή την ικανότητα να παίρνει κανείς τις σωστές αποφάσεις προκειμένου να διοικεί σωστά το σπίτι του και να αναλαμβάνει τη διακυβέρνηση της πόλης θέτοντας το γενικό συμφέρον πάνω από το συλλογικό. Πίστευαν δε ότι αυτή η ικανότητα δεν ήταν δυνατόν να αποκτηθεί χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση. Ο ικανός στο καλό management, θα λέγαμε σήμερα, του οίκου και της πόλης του, αυτός δηλ. που θα μπορούσε να συμβάλει στην ευόδωση όχι μόνον της ατομικής του ευημερίας και ευμάρειας αλλά και στην ορθή διαχείριση των ζητημάτων άμεσης προτεραιότητας της πόλης, ο ενεργός πολίτης, μπορούσε και επιβαλλόταν να εκπαιδευτεί. Να αποκτήσει όλα τα παραπάνω με την κατάλληλη αγωγή. Με επιμέλεια, εξάσκηση και διδασκαλία, λέει ο Πρωταγόρας, μπορεί να γίνει κανείς ενάρτεος πολίτης, δηλ. να αποκτήσει την πολιτική αρετή που ταυτίζεται με τη δικαιοσύνη και την αιδώ. (Cassirer,2011)

Η εκπαίδευση είναι αναγκαίο να προετοιμάζει πολίτες που θα γνωρίζουν ακριβώς τη λειτουργία και την αποστολή που έχουν αναλάβει ή την απασχόληση που τους έχει ανατεθεί προκειμένου να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες συνθήκες ώστε και οι ίδιοι ατομικά αλλά και ως συλλογικό μόρφωμα, δηλ. ως «κοινωνία», να οδηγηθούν στο ευ ζην, στην αυτάρκεια και στην κάλυψη των αναγκών τους. Αν ο καθένας ήταν δίκαιος, που σημαίνει, αν «έπραττε αυτό που του αναλογεί», χωρίς να υπερβαίνει τα όρια του, τότε οι κοινωνίες θα ήταν ευτυχισμένες. Αναγκαίος όμως όρος για να πραγματοποιηθούν αυτές οι προοπτικές είναι να καλλιεργηθούν οι πολίτες πνευματικά και ηθικά. Η κοινωνική δικαιοσύνη, η ομόνοια και η συνοχή που διασφαλίζουν την καλή διοίκηση, την ενότητα και το υψηλό βιοτικό επίπεδο των κοινωνιών βασίζεται στην παιδεία του κάθε πολίτη που έχει κατανοήσει την οργανική του σχέση με το ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου δραστηριοποιείται. Τι άλλο σημαίνει αυτό εκτός από το ότι η παιδεία εννοούμενη ως ηθικοπνευματική καλλιέργεια του ατόμου επηρεάζει τις αποφάσεις του συνόλου είτε ως αρχόντων είτε ως αρχομένων, προς το συμφέρον τους συνιστά δηλ. καθοριστικό παράγοντα της άσκησης ορθής «πολιτικής» από την οποία εξαρτάται η ευτυχία του εκάστοτε κοινωνικού συνόλου. (Bourdieu , 2009)

3.4. ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η μάθηση απαιτεί την ενεργό και εποικοδομητική συμμετοχή του μαθητή.

- Ερευνητικά δεδομένα

Η μάθηση στο σχολείο απαιτεί την προσοχή των μαθητών, την παρατήρηση, την απομνημόνευση, την κατανόηση, τη θέση στόχων και την ανάληψη ευθύνης για την ίδια τη μάθησή τους. Αυτές οι γνωστικές δραστηριότητες δεν είναι δυνατές χωρίς την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή του μαθητή. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να βοηθούν τους μαθητές να είναι ενεργοί στην τάξη και να θέτουν στόχους αξιοποιώντας τη φυσική τους διάθεση για διερεύνηση, για κατανόηση νέων πραγμάτων και για μάθηση. (Dimelis ,2004)

- Εφαρμογή

Η πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς είναι να δημιουργήσουν ενδιαφέροντα και απαιτητικά περιβάλλοντα μάθησης στα οποία ενθαρρύνεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών.

Παραθέτουμε κάποιες από τις προτάσεις για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο: (Cassirer,2011)

1. Αποφύγετε τις καταστάσεις όπου οι μαθητές παραμένουν παθητικοί ακροατές για πολλή ώρα.
2. Εμπλουτίστε την παράδοση με πρακτικές δραστηριότητες, όπως πειράματα, παρατηρήσεις, συνθετικές εργασίες, κλπ.
3. Ενθαρρύνετε τη συμμετοχή σε συζητήσεις μέσα στην τάξη και σε άλλες συνεργατικές δραστηριότητες.
4. Οργανώστε εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία και τεχνολογικά πάρκα.
5. Αφήστε τους μαθητές να αναλάβουν κάποιον έλεγχο της δικής τους μάθησης. Αυτό σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός σε ορισμένες στιγμές πρέπει να αφήσει τον μαθητή να αποφασίσει για το τι πρέπει να μάθει και πως να το μάθει.
6. Βοηθήστε τους μαθητές να δημιουργήσουν μαθησιακούς στόχους που είναι συναφείς με τα ενδιαφέροντά τους και τα σχέδιά τους για το μέλλον.

Η μάθηση είναι πρωτίστως μία κοινωνική δραστηριότητα και η συμμετοχή στην κοινωνική ζωή του σχολείου είναι βασική για να υπάρξει μάθηση. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

- Ερευνητικά δεδομένα

Για πολλούς ερευνητές η κοινωνική αλληλεπίδραση είναι η κύρια δραστηριότητα μέσα από την οποία συντελείται η μάθηση. Η κοινωνική δραστηριοποίηση και συμμετοχή αρχίζουν από πολύ νωρίς. Οι γονείς αλληλεπιδρούν με τα παιδιά τους και μέσα από αυτές τις αλληλεπιδράσεις τα παιδιά αποκτούν τις συμπεριφορές που τα καθιστούν ικανά να γίνουν αποτελεσματικά μέλη της κοινωνίας. Σύμφωνα με τον ψυχολόγο Lev Vygotsky, ο τρόπος με τον οποίο μαθαίνουν τα παιδιά είναι η εσωτερίκευση δραστηριοτήτων, συνηθειών, λεξιλογίου και ιδεών των μελών της κοινότητας στην οποία μεγαλώνουν. (Βουδούρη, 2012)

Η δημιουργία μιας παραγωγικής και συνεργατικής ατμόσφαιρας αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι της μάθησης στο σχολείο. Η έρευνα έχει δείξει ότι η κοινωνική συνεργασία μπορεί να βελτιώσει τις επιδόσεις των μαθητών, υπό τον όρο ότι τα είδη των αλληλεπιδράσεων που ενθαρρύνονται συμβάλλουν στη μάθηση. (Cassirer,2011)

Τέλος, οι κοινωνικές δραστηριότητες είναι ενδιαφέρουσες αυτές καθαυτές και βοηθούν τους μαθητές να διατηρήσουν την ενασχόλησή τους με τη σχολική τους εργασία. Οι μαθητές δουλεύουν πιο πολύ για να βελτιώσουν την ποιότητα των παραγόμενων εργασιών τους (εκθέσεις, συνθετικές εργασίες, ζωγραφική κλπ.) όταν ξέρουν ότι θα τις δουν και άλλοι μαθητές. (Dimelis ,2004)

- Εφαρμογή

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα για να ενθαρρύνουν την κοινωνική συμμετοχή με τρόπους που διευκολύνουν τη μάθηση:

1. Μπορούν να αναθέσουν στους μαθητές να εργαστούν σε ομάδες και να αναλάβουν το ρόλο του προπονητή που δίνει συμβουλές και στηρίζει την ομάδα.
2. Μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον τάξης που να περιλαμβάνει κοινούς χώρους εργασίας και κοινή χρήση των υλικών.
3. Μέσα από το παράδειγμα και την καθοδήγηση μπορούν να διδάξουν στους μαθητές πώς να συνεργάζονται μεταξύ τους.

4. Μπορούν να δημιουργήσουν συνθήκες όπου οι μαθητές θα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, για να εκφράσουν τη γνώμη τους και να αξιολογήσουν τα επιχειρήματα των άλλων μαθητών.

5. Μία σημαντική πλευρά της κοινωνικής μάθησης είναι η σύνδεση του σχολείου με την ευρύτερη κοινότητα. Με αυτόν τον τρόπο διευρύνονται οι ευκαιρίες των μαθητών για κοινωνική συμμετοχή. (Βουδούρη, 2012)

Οι άνθρωποι μαθαίνουν καλύτερα όταν συμμετέχουν σε δραστηριότητες που θεωρούν χρήσιμες για την πραγματική ζωή και έχουν σχέση με την κουλτούρα τους.

- Ερευνητικά δεδομένα

Πολλές σχολικές δραστηριότητες δεν έχουν καμία σκοπιμότητα για τους μαθητές επειδή δεν καταλαβαίνουν για ποιο λόγο τις κάνουν, ποιος είναι ο σκοπός τους και η χρησιμότητά τους. Ορισμένες φορές οι σχολικές δραστηριότητες δεν έχουν νόημα για τους μαθητές διότι ανήκουν σε διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο. Πολλά σχολεία δεν είναι παρά κοινότητες όπου παιδιά από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον μαθαίνουν μαζί. Υπάρχουν συστηματικές πολιτισμικές διαφορές στις πρακτικές, τις συνήθειες, τους κοινωνικούς ρόλους κλπ. που επηρεάζουν τη μάθηση. Ορισμένες φορές οι δραστηριότητες που έχουν κάποιο νόημα για μαθητές που προέρχονται από μία πολιτισμική ομάδα δεν έχουν καμία απολύτως σημασία για μαθητές από άλλη κουλτούρα. (Bourdieu , 2009)

- Εφαρμογή

Υπάρχουν πολλά προγράμματα που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν για να προσδώσουν μεγαλύτερο νόημα στις σχολικές δραστηριότητες τοποθετώντας τις μέσα σε ένα πραγματικό περιβάλλον. Ένα από αυτά είναι να ενσωματώσουν τις δραστηριότητες αυτές μέσα σε κάποιο αυθεντικό πλαίσιο. Παράδειγμα ενός αυθεντικού πλαισίου είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο η δραστηριότητα αυτή συνήθως χρησιμοποιείται στην πραγματική ζωή. Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορούν να βελτιώσουν τις ικανότητές τους στην προφορική γλώσσα και επικοινωνία συμμετέχοντας σε συζητήσεις. Μπορούν να βελτιώσουν τις ικανότητές τους στο γραπτό λόγο αν εμπλακούν στη σύνταξη μιας εφημερίδας της τάξης τους. Οι μαθητές μπορούν να μάθουν Φυσική συμμετέχοντας σε μία συνθετική εργασία για το περιβάλλον της κοινότητας ή του σχολείου. (Dimelis ,2004)

Το σχολείο μπορεί να βρίσκεται σε επαφή με τους επιστήμονες της περιοχής και να τους προσκαλεί για συζήτηση ή να αφήνει τα παιδιά να τους επισκέπτονται στο χώρο δουλειάς τους.

Όσον αφορά στις πολιτισμικές διαφορές, είναι σημαντικό για τους εκπαιδευτικούς να γνωρίζουν τις πολιτισμικές διαφορές των παιδιών της τάξης τους και να τις σέβονται. Πρέπει να τις βλέπουν ως πλεονέκτημα πάνω στο οποίο μπορούν να χτίσουν κι όχι ως ένα αρνητικό στοιχείο. Τα παιδιά θα αισθανθούν διαφορετικά μέσα στην τάξη όταν η κουλτούρα τους αντιπροσωπεύεται στις κοινές δραστηριότητες. Οι σχολικές συνήθειες που δεν είναι οικείες σε κάποια παιδιά μπορούν να παρουσιαστούν σταδιακά, έτσι ώστε η μετάβαση να είναι λιγότερο τραυματική για τις ομάδες με διαφορετική εθνική προέλευση. (Cassirer,2011)

3.5 ΣΥΝΔΕΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ - ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Όπως είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο η δευτεροβάθμια εκπαίδευση προετοιμάζει τους μαθητές για την είσοδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δηλαδή αποτελεί ουσιαστικά τον προθάλαμο θα λέγαμε για την είσοδο σε κάποια πανεπιστήμιο ή τεχνολογικό ίδρυμα.

Άρα οι βάσεις που παίρνουμε από τη φοίτησή μας στο γυμνάσιο και στο λύκειο μας βοηθάνε και κατά τη φοίτησή μας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Όπως είδαμε οι μαθητές πλέον όταν τελειώσουν τη φοίτησή τους στα γυμνάσια της χώρας επιλέγουν για το αν θα συνεχίζουν στα ενιαία λύκεια της χώρας ή στα ΕΠΑΛ. Ανάλογα με τον τύπο λυκείου που θα επιλέξουν, ουσιαστικά θα καθορίσουν και τη μετέπειτα πορεία τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. (Βουδούρη, 2012)

Δηλαδή εάν επιλέξουν να φοιτήσουν σε κάποιο ΕΠΑΛ της χώρας τότε θα έχουν επιλογή για την τριτοβάθμια εκπαίδευση μόνο τα τεχνολογικά ιδρύματα αλλά και τα σώματα ασφαλείας. Επίσης στην Τρίτη λυκείου θα εξεταστούν σε τέσσερα μαθήματα, δύο της ειδικότητας της οποίας διαλέγουν και δύο του κορμού. Οι ειδίκευσεις οι οποίες επιλέγουν έχουν σχέση κυρίως με επιστήμες τεχνολογικές, οικονομικές και γενικά των θετικών επιστημών. Άρα στα επαγγελματικά λύκεια της χώρας ΕΠΑΛ οι μαθητές εξειδικεύονται από πολύ νωρίς στα μαθήματα που θα τους οδηγήσουν σε συγκεκριμένες σχολές. (Cassirer,2011)

Εάν όμως οι μαθητές επιλέξουν μετά το γυμνάσιο να φοιτήσουν σε κάποιο ενιαίο λύκειο της χώρας τότε τα πράγματα είναι διαφορετικά για αυτούς σε σχέση με τα ΕΠΑΛ. Οι μαθητές στα ενιαίου λύκεια επιλέγουν στη δευτέρα λυκείου μια κατεύθυνση σπουδών ανάμεσα σε τρεις: τη θετική, την τεχνολογική και τη θεωρητική. Ανάλογα με την κατεύθυνση που θα επιλέξουν διδάσκονται και τα ανάλογα μαθήματα τα οποία τους εξειδικεύουν επάνω σε κάποιες επιστήμες. Από το όνομα των κατευθύνσεων καταλαβαίνουμε ότι η θεωρητική κατεύθυνση εξειδικεύεται σε θεωρητικά μαθήματα δηλαδή στα αρχαία, την ιστορία, τα λατινικά και τη λογοτεχνία. Η τεχνολογική κατεύθυνση στα μαθηματικά, τη φυσική, τους υπολογιστές και στην ανάπτυξη των εφαρμογών ενώ η θετική κατεύθυνση στα μαθηματικά, τη φυσική, τη χημεία και τη βιολογία. Κοινό μάθημα για όλες τις κατευθύνσεις αποτελεί η έκθεση. Επίσης οι μαθητές επιλέγουν και ένα μάθημα γενικής παιδείας ανάμεσα στην ιστορία, τη βιολογία, τη φυσική και τα μαθηματικά.

Από τα παραπάνω καταλαβαίνουμε ότι οι μαθητές θα εξεταστούν σε έξι μαθήματα σε πανελλαδικό επίπεδο.

Η κατεύθυνση που θα επιλέξουν τους οδηγεί και σε κάποια επιστημονικά πεδία σπουδών δηλαδή τα πεδία που περιλαμβάνουν τις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα πεδία σπουδών είναι πέντε. (Cassirer,2011)

Το πρώτο επιστημονικό πεδίο περιλαμβάνει τις ανθρωπιστικές και κοινωνιολογικές επιστήμες άρα και τις σχολές με αυτό το αντικείμενο. Το πεδίο αυτό απευθύνεται κυρίως στους μαθητές της θεωρητικής κατεύθυνσης.

Τα δεύτερο επιστημονικό πεδίο περιλαμβάνει τις σχολές θετικών επιστημών και απευθύνεται στους μαθητές της θετικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης. Το τρίτο πεδίο αποτελείται από τα επαγγέλματα υγείας και αφορά τους μαθητές της θετικής κατεύθυνσης. Το τέταρτο αποτελείται από τις πολυτεχνικές σχολές και το πέμπτο από τις οικονομικές.

Σε αντίθεση με τους μαθητές των ΕΠΑΛ, οι μαθητές των ενιαίων λυκείων μπορούν να φοιτήσουν και σε τεχνολογικά ιδρύματα αλλά και σε πανεπιστήμια καθώς και σε σώματα ασφαλείας. Βέβαια η κατεύθυνση η οποία θα επιλέξουν ασφαλώς και προγραμματίζει το πεδίο και τη σχολή στην οποία θα φοιτήσουν. Άλλα και οι γνώσεις που αποκτούν οι μαθητές στις κατευθύνσεις τους αποτελούν εφόδια και βάσεις για τις σχολές στις οποίες θα περάσουν τα φοιτητικά τους χρόνια. (Βουδούρη, 2012)

Άρα και ο τύπος λυκείου που επιλέγουν οι μαθητές αλλά και οι κατεύθυνση ή ειδικότητα σαφώς και προγραμματίζουν αλλά και προετοιμάζουν τους μαθητές για την είσοδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η μαθητική ζωή με λίγα λόγια και οι επιλογές που κάνουμε σε αυτή προγραμματίζουν όχι μόνο τη σχολή στην οποία θα φοιτήσουμε αλλά και το επάγγελμα το οποίο μελλοντικά θα ασκήσουμε.

Ο στόχος με λίγα λόγια και ο ρόλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να οδηγήσει τους μαθητές να επιλέξουν τα μαθήματα και την κατεύθυνση στην οποία έχουν περισσότερες δυνατότητες και οι επιδόσεις τους είναι καλύτερες. Στη συνέχεια αφού επιλέξουν την ανάλογη κατεύθυνση , θα εφοδιαστούν με τις απαραίτητες γνώσεις προκειμένου να φοιτήσουν σε σχολές που θα έχουν σχέση με τα μαθήματα στα οποία έχουν εξειδικευτεί. Φυσικά όλα αυτή η διαδικασία οδηγεί τελικά και στη σωστή επιλογή του επαγγέλματος από την πλευρά των μαθητών. Καθώς μέσα από την επιλογή της κατεύθυνσης και των μαθημάτων που μας αρέσουν περισσότερο να διαβάζουμε ουσιαστικά καταλήγουμε να

επιλέγουμε και την επιστήμη την οποία θα ακολουθήσουμε αλλά και το επάγγελμα το οποίο θα ασκήσουμε. (Cassirer,2011)

Έτσι μια σωστή επιλογή μεταξύ των δύο τύπων λυκείων αρχικά και στη συνέχεια σωστή αξιολόγηση των δυνατοτήτων των παιδιών και των ενδιαφερόντων τους , θα οδηγήσουν στο μέλλον και στην ορθή επιλογή του επαγγέλματος. Μια λανθασμένη επιλογή των παραπάνω ίσως να έχει ολέθρια αποτελέσματα και στην επαγγελματική πορεία των μαθητών δηλαδή να οδηγηθούν στην επιλογή μιας σχολής και ενός επαγγέλματος στο οποίο δεν θα μπορέσουν τελικά να ανταποκριθούν. (Βουδούρη, 2012)

Φυσικά η καλύτερη συμβουλή στην προκειμένη περίπτωση είναι η ενημέρωση . Δηλαδή μέσω τους σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού τόσο από την πλευρά του σχολείου και των καθηγητών όσο και από την πλευρά της πολιτείας και της οικογένειας θα οδηγήσει τους μαθητές στις σωστές μελλοντικές τους επιλογές. (Cassirer,2011)

Πέραν όμως από την προετοιμασία των μαθητών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση καλό θα ήταν η δευτεροβάθμια να εστιάζει και σε κάποιους παραπάνω στόχους ώστε να αναπτύξει το γενικότερο πνεύμα και τη συμπεριφορά του παιδιού. Άρα πολύ καλό θα ήταν αν οι εκπαιδευτικοί προσπαθούσαν ακόμη πιο πολύ και για τα παρακάτω:

A)Να διευρύνουν οι μαθητές το σύστημα αξιών τους (ηθικές, θρησκευτικές, εθνικές, ανθρωπιστικές και άλλες αξίες) ώστε να ρυθμίζουν τη συμπεριφορά τους σύμφωνα με τις επιταγές του. Να ελέγχουν και να κατευθύνουν το συναισθηματικό τους κόσμο σε στόχους δημιουργικούς και πράξεις ανθρωπιστικές.

B) Να συμπληρώνουν και να συνδυάζουν την κατάσταση της γνώσης με τους ανάλογους κοινωνικούς προβληματισμούς, ώστε να αντιμετωπίζουν με επιτυχία διάφορες καταστάσεις και να αναζητούν λύσεις των προβλημάτων της ζωής με υπευθυνότητα, μέσα σε κλίμα δημιουργικού διαλόγου και συλλογικής προσπάθειας.

Γ)Να καλλιεργούν την γλωσσική τους έκφραση, ώστε να διατυπώνουν τις σκέψεις τους στον προφορικό και γραπτό τους λόγο με σαφήνεια και ορθότητα.

Δ)Να αναπτύσσουν ομαλά το σώμα τους για την λειτουργική βελτίωση του οργανισμού και να καλλιεργούν τις κινητικές τους κλίσεις και ικανότητες.

E) Να γνωρίζουν τις διάφορες μορφές της τέχνης και να διαμορφώνουν αισθητικό κριτήριο, χρήσιμο για τη δική τους καλλιτεχνική έκφραση.

ΣΤ) Να συνειδητοποιούν τις δυνατότητες, τις κλίσεις, τις δεξιότητες, και τα ενδιαφέροντα τους, να αποκτούν γνώση για διάφορα επαγγέλματα και να επιδιώκουν την παραπέρα βελτίωση τους μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής, πολιτιστικής και οικονομικής ζωής, ώστε να αναπτύσσονται σύμμετρα ως άνθρωποι και ως μελλοντικοί εργαζόμενοι, κατανοώντας την ισότιμη συμβολή της πνευματικής και χειρωνακτικής εργασίας στην κοινωνική πρόοδο και ανάπτυξη.

Η) Η παροχή στους μαθητές δεξιοτήτων που θα τους καταστήσουν ικανούς να έχουν πρόσβαση, ύστερα από εξειδίκευση ή κατάρτιση, στη αγορά εργασίας.

Συνεπώς είναι πολλά παραπάνω αυτά που παίρνουν οι μαθητές φοιτώντας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση πέρα από την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια.

EPEYNA

4.EPEYNA

Φυσικά η εργασία μας δεν θα ήταν ολοκληρωμένη και πλήρης αν δεν στηριζόταν πέρα από το θεωρητικό κομμάτι και στο πρακτικό. Δηλαδή στην πραγματοποίηση μιας έρευνας σχετικής με το θέμα το οποίο αναλύουμε.

Καλύτερο μέρος για να ερευνήσουμε το φαινόμενο της παραπαιδείας στην Ελλάδα σαφώς δεν υπάρχει από ένα φροντιστήριο μέσης αλλά και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό που επιλέξαμε ήταν το φροντιστήριο «Ορόσημο», το οποίο αποτελεί αλυσίδα και έχει παραρτήματα σε πολλές πόλεις της Ελλάδας. Εμείς επιλέξαμε αυτό που βρίσκεται στο Αιγάλεω.

Φυσικά για να πραγματοποιήσουμε την έρευνά μας έπρεπε να πάρουμε πρώτα άδεια από τη διεύθυνση του φροντιστηρίου, η οποία ήταν ιδιαίτερα φιλική και συνεργάσιμη μαζί μας.

Αφού συναντήσαμε τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους μαθητές αλλά και τους φοιτητές, τους ενημερώσαμε για το περιεχόμενο της έρευνάς μας, τους δώσαμε τα ερωτηματολόγια μας και τους ζητήσαμε να τα συμπληρώσουν με επιμέλεια, ακρίβεια και προσοχή καθώς από τις απαντήσεις μας θα εξαρτηθεί η πορεία και επιτυχία της έρευνάς μας.

Μετά από λίγες μέρες, επισκεφτήκαμε ξανά το συγκεκριμένο φροντιστήριο και συλλέξαμε από το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους εκπαιδευόμενους τα ερωτηματολόγια συμπληρωμένα από όλους, άρα όλοι έδειξαν ενδιαφέρον να μας βοηθήσουν ώστε να ολοκληρώσουμε την έρευνά μας και συνεπώς και την εργασία μας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

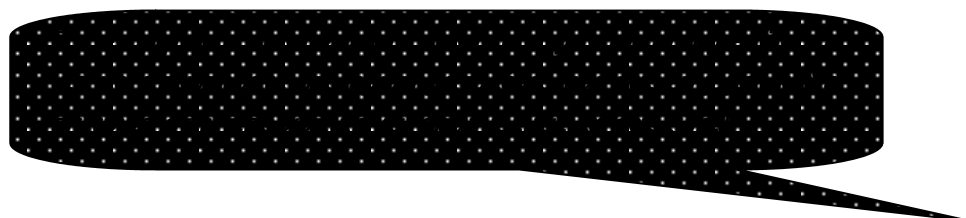
(α ν ώ ν υ μ ο)

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί, μαθητές και φοιτητές

Στο πλαίσιο της πτυχιακής μου εργασίας, πραγματοποιώ έρευνα με θέμα «:η δημόσια εκπαίδευση στην Ελλάδα και το φαινόμενο της παραπαιδείας».

Η εργασία αυτή δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί χωρίς τη δική σας συμβολή. Για να έχουν, όμως, κάποια εγκυρότητα και αξιοπιστία τα συμπεράσματα που θα προκύψουν θα σας παρακαλούσα να απαντήσετε με ειλικρίνεια και υπευθυνότητα στις διάφορες ερωτήσεις που ακολουθούν. Θα σας παρακαλούσα, ακόμη, να μην αφήσετε ερωτήσεις αναπάντητες. Σημειώστε με ✓ ή γράψτε εκεί που σας το ζητώ αυτό που εκφράζει καλύτερα την προσωπική σας θέση ή άποψη.

Σας υπενθυμίζω, τέλος, ότι το ερωτηματολόγιο είναι εμπιστευτικό και ανώνυμο και για αυτό δεν θα πρέπει να έχετε κανένα δισταγμό να γράψετε αυτό που πραγματικά πιστεύετε. Προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση και θα τηρηθούν όλοι οι κώδικες επιστημονικής δεοντολογίας. Μετά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα σας παρακαλούσα να τον παραδώσετε στην γραμματεία, η οποία έχει τον απαντητικό φάκελο (με το τέλος του προπληρωμένο) για να μου τον ταχυδρομήσει.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- ΦΥΛΟ: Άντρας Γυναίκα
- ΗΛΙΚΙΑ: 24-34 35-45 45 και άνω
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: ΔΕ
- Απόφοιτος ΙΕΚ
- Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό
- Άλλο.....
- Μετεκπαίδευση: Ναι Όχι
- Έτη υπηρεσίας: 1-5 6-15 16-25 26 και άνω

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Από πόσους μαθητές αποτελούνται τα τμήματα του φροντιστηρίου;

.....

.....

.....

.....
.....
.....
2. Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχία των μαθητών στις πανελλήνιες εξετάσεις;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Τι κατεύθυνση επιλέγουν οι μαθητές που φοιτούν στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Ποιο μήνα γράφονται οι μαθητές- φοιτητές στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Πόσα χρόνια φοιτούν οι μαθητές – φοιτητές στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Τι ποσοστό των μαθητών- φοιτητών είναι ευχαριστημένο με τις υπηρεσίες του φροντιστηρίου;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Ποια μαθήματα επιλέγουν οι μαθητές- φοιτητές να παρακολουθήσουν στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Για ποιους λόγους οι μαθητές- φοιτητές σταματάνε να φοιτούν στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Η οικονομική κρίση επηρέασε τον αριθμό των μαθητών- φοιτητών που φοιτούν στο φροντιστήριο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

10. Σε τι επίπεδο γνώσεων είναι οι μαθητές- φοιτητές που φοιτούν στο φροντιστήριο;

ΑΡΙΣΤΟ:

ΜΕΤΡΙΟ

ΧΑΜΗΛΟ:

11. Ο θεσμός των ενισχυτικής διδασκαλίας μείωσε τους μαθητές που φοιτούν που φοιτούν σε ένα φροντιστήριο;

ΝΑΙ:

ΟΧΙ:

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ:

12. Οι γονείς ενημερώνονται τακτικά για την πορεία των παιδιών τους κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο φροντιστήριο;

ΝΑΙ:

ΟΧΙ:

(αν ναι συμπληρώστε πόσο τακτικά)

13. Σε τι σχολές φοιτούν τελικά οι μαθητές που παρακολουθούν μαθήματα στο φροντιστήριο ή φοιτητές ποιων σχολών επιλέγουν να φοιτήσουν στο φροντιστήριο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Πόσες ώρες διδασκαλίας παρακολουθούν μαθήματα στο φροντιστήριο οι μαθητές του;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. Πόσα φροντιστήρια λειτουργούν στην πόλη που διαμένετε;.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

16. Πόσους μήνες χρειάζεται ένας μαθητής – φοιτητής για να προσαρμοστεί με το περιβάλλον και τη διδασκαλία του φροντιστηρίου;

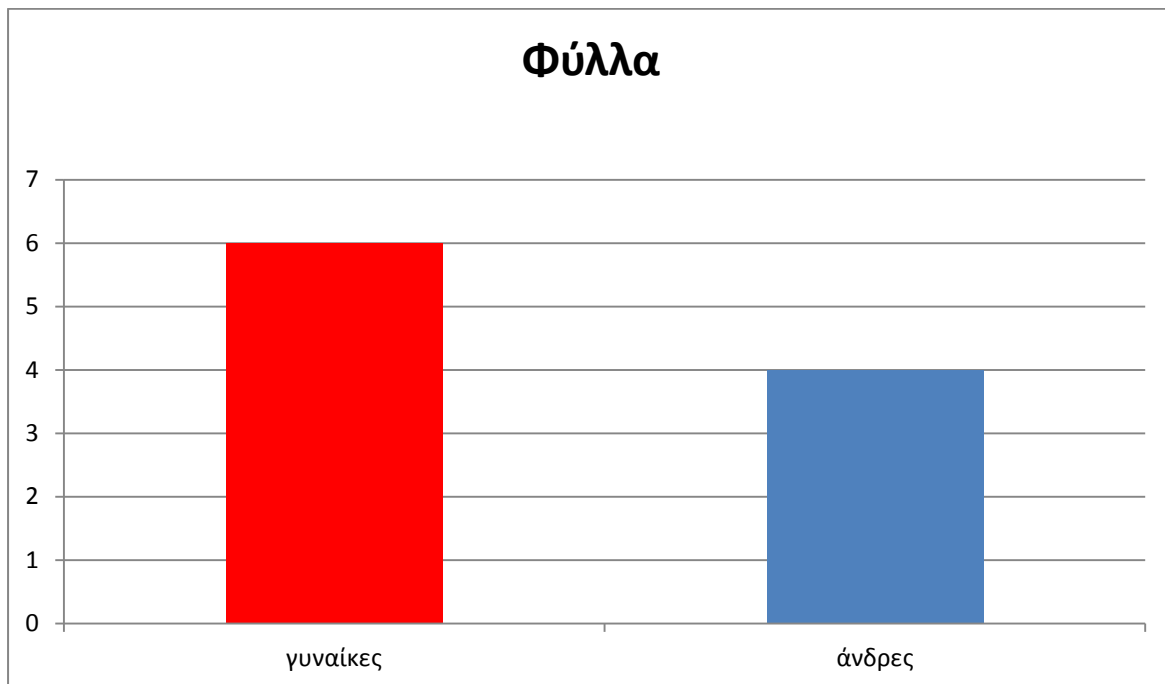
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

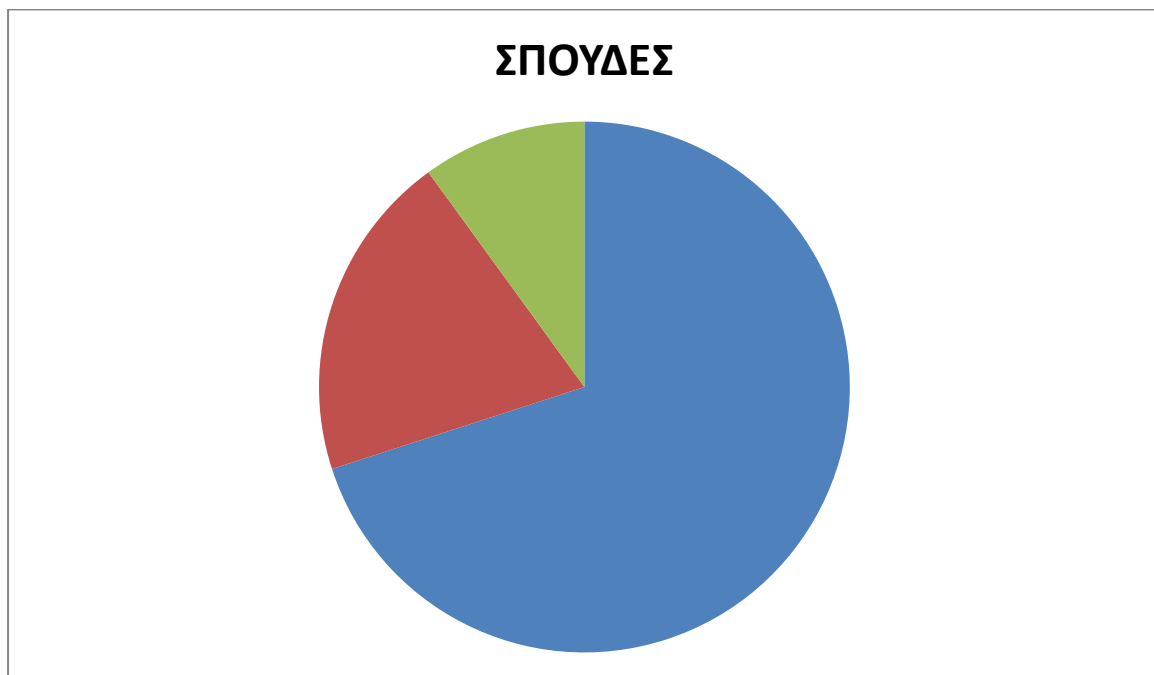
4.1 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Ερώτηση 1: Πόσοι ήταν οι άντρες και πόσες οι γυναίκες που αποτελούσαν το προσωπικό του φροντιστηρίου;

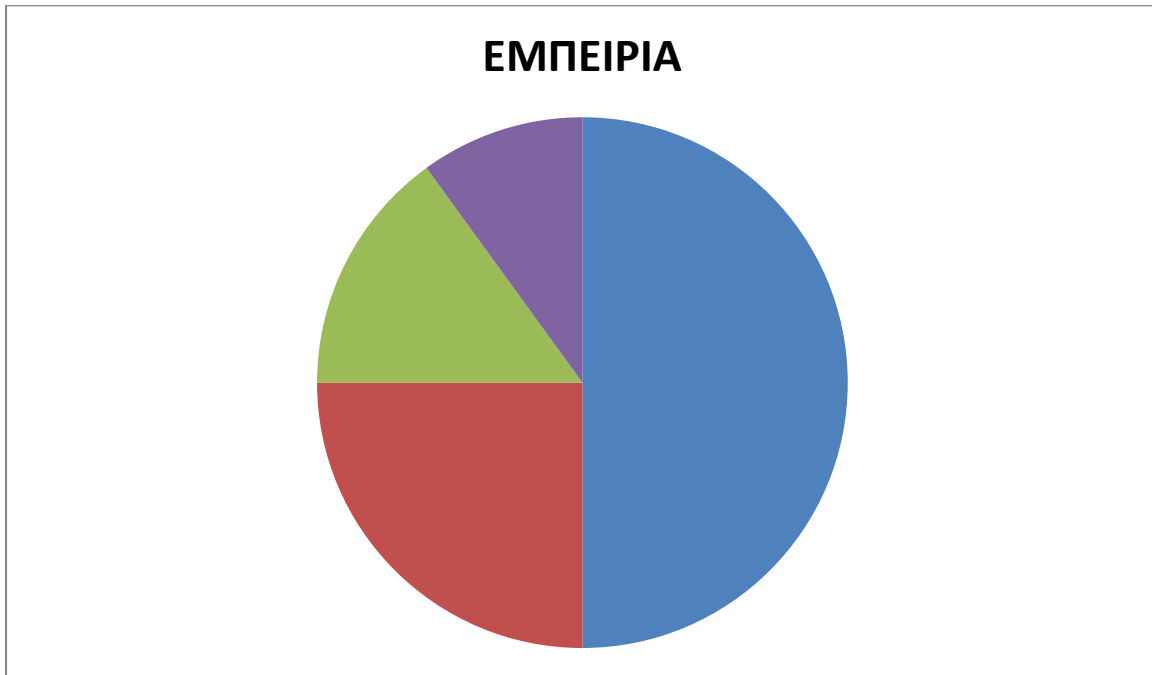
Συνολικά στο συγκεκριμένο φροντιστήριο εργάζονταν 10 καθηγητές δηλαδή 6 γυναίκες και 4 άνδρες.

Ερώτηση 2 : Ποιο ήταν το επίπεδο σπουδών του προσωπικού;

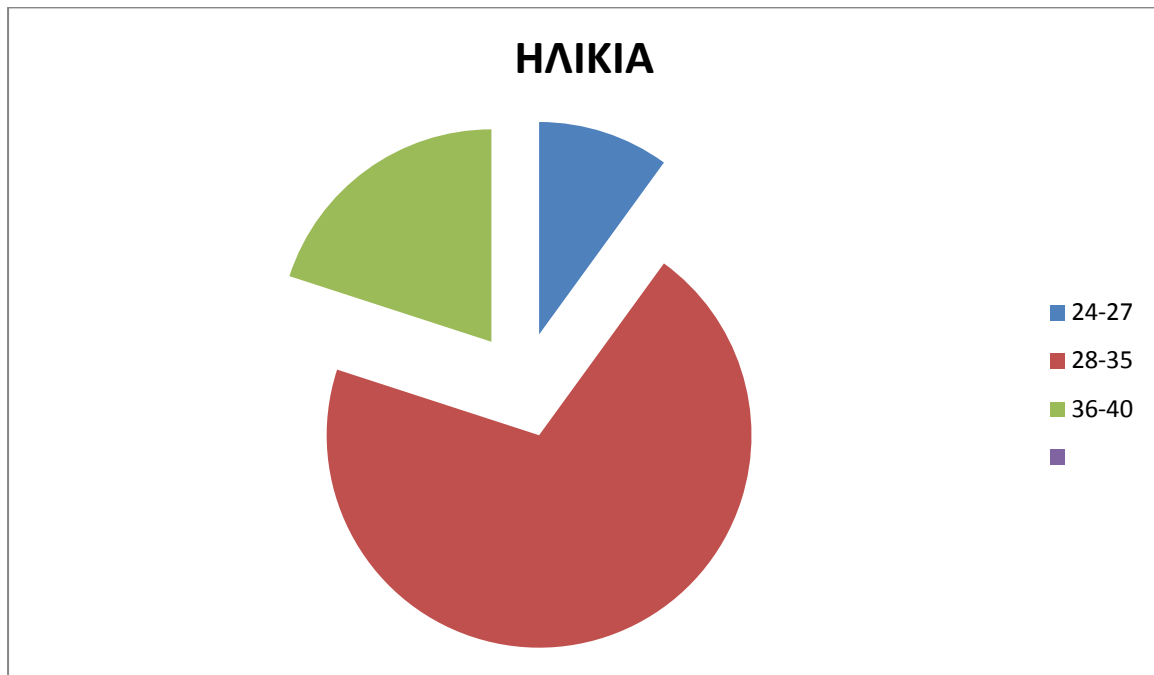
Συνολικά το 70% των καθηγητών είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, το 20% κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημίου και το 10% κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Ερώτηση 3: Πόσα χρόνια εμπειρίας στη διδασκαλία είχε το προσωπικό;

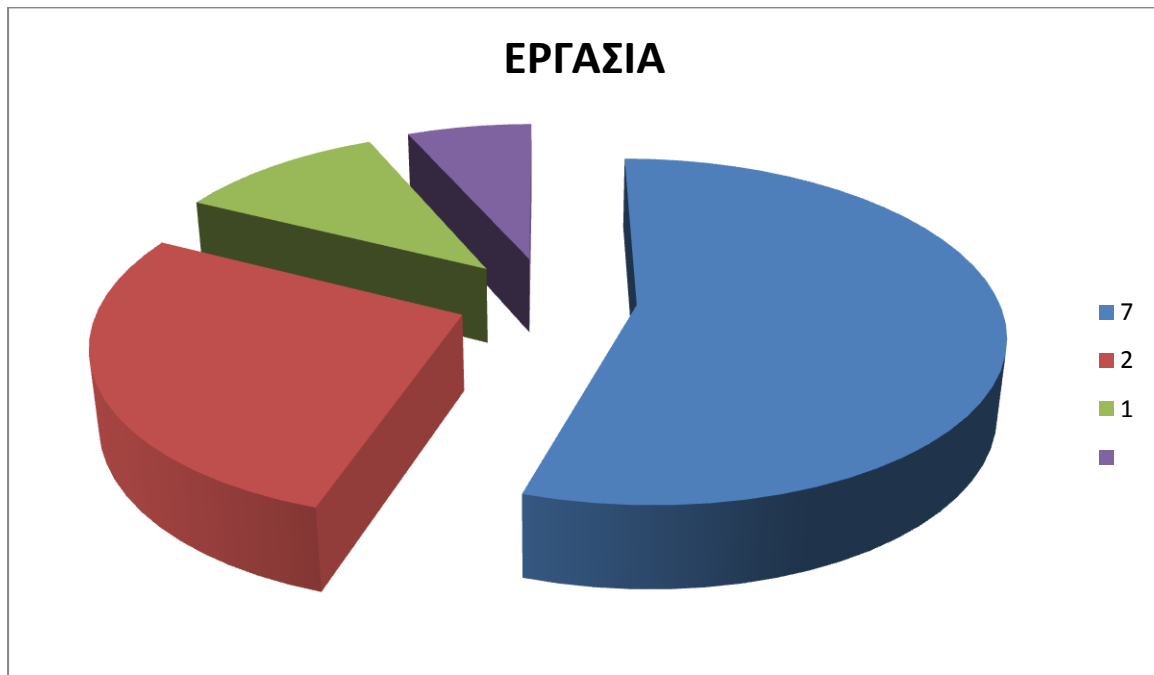
Η εμπειρία που είχαν οι εκπαιδευτικοί ήταν 10, 5, 3 και 2 χρόνια.

Ερώτηση 4: Ποια η ηλικία του προσωπικού;

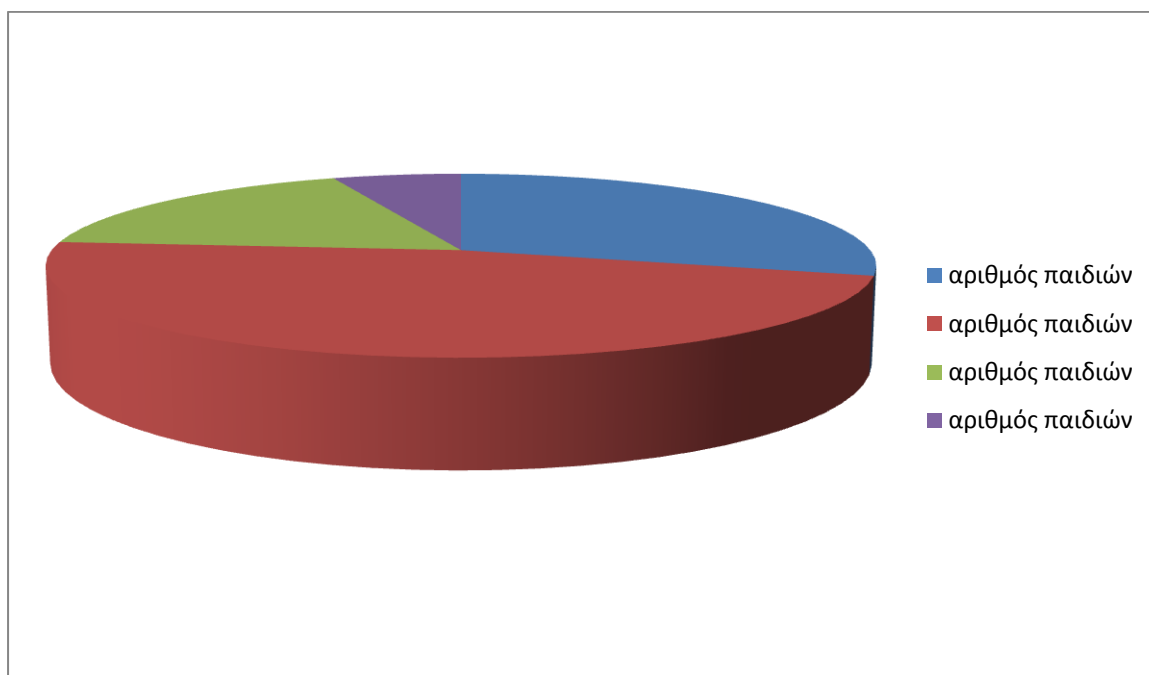
Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είναι μεταξύ 28-35, ακολουθούν αυτοί που είναι 36- 40 και τέλος 24-27.

Ερώτηση 5: Πόσα χρόνια εργάζονται στο συγκεκριμένο φροντιστήριο;

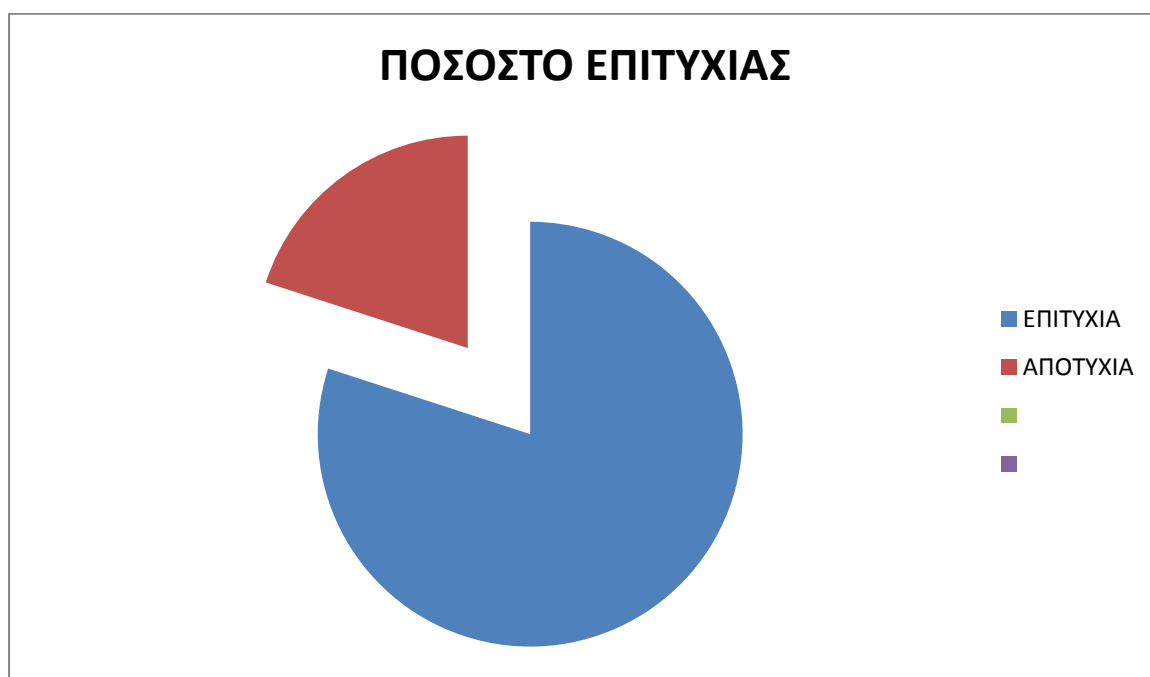
Οι επτά εκπαιδευτικοί εργάζονται 10 χρόνια στο συγκεκριμένο φροντιστήριο, οι δύο εργάζονται 5 χρόνια και ένας 2 χρόνια.

Ερώτηση 6: Από πόσους μαθητές αποτελούνται τα τμήματα του φροντιστηρίου;

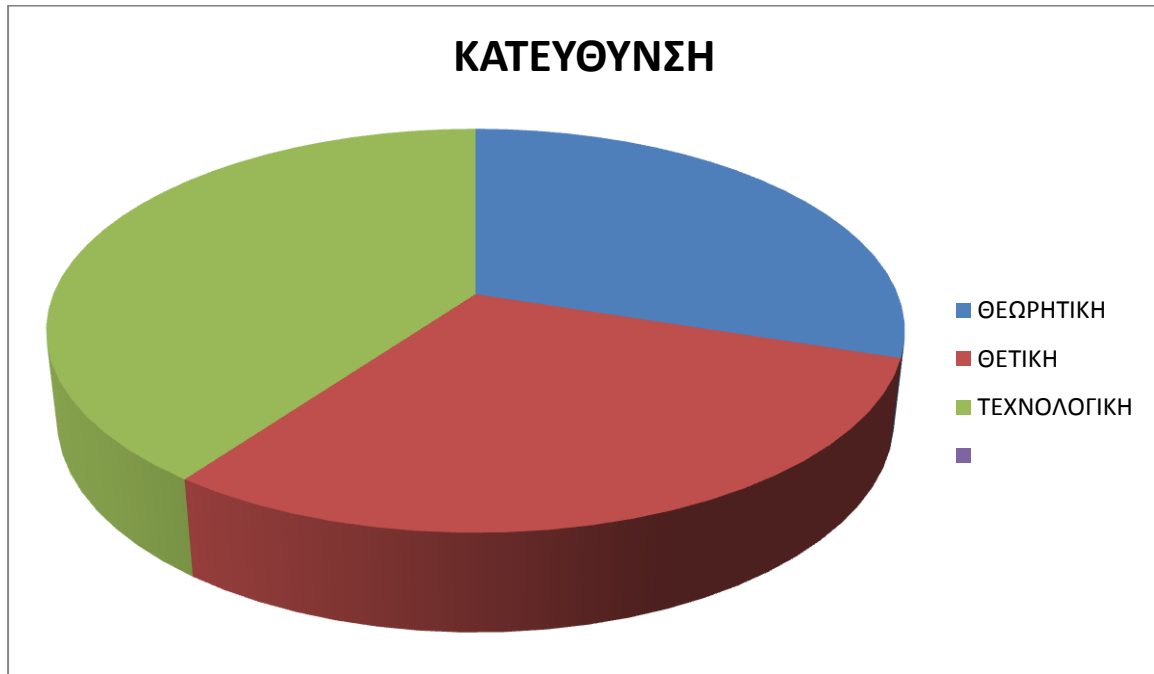
Τα τμήματα αποτελούνται 8, 6, 5, 3 και 1 μαθητή.

Ερώτηση 7: Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχία των μαθητών στις πανελλήνιες εξετάσεις:

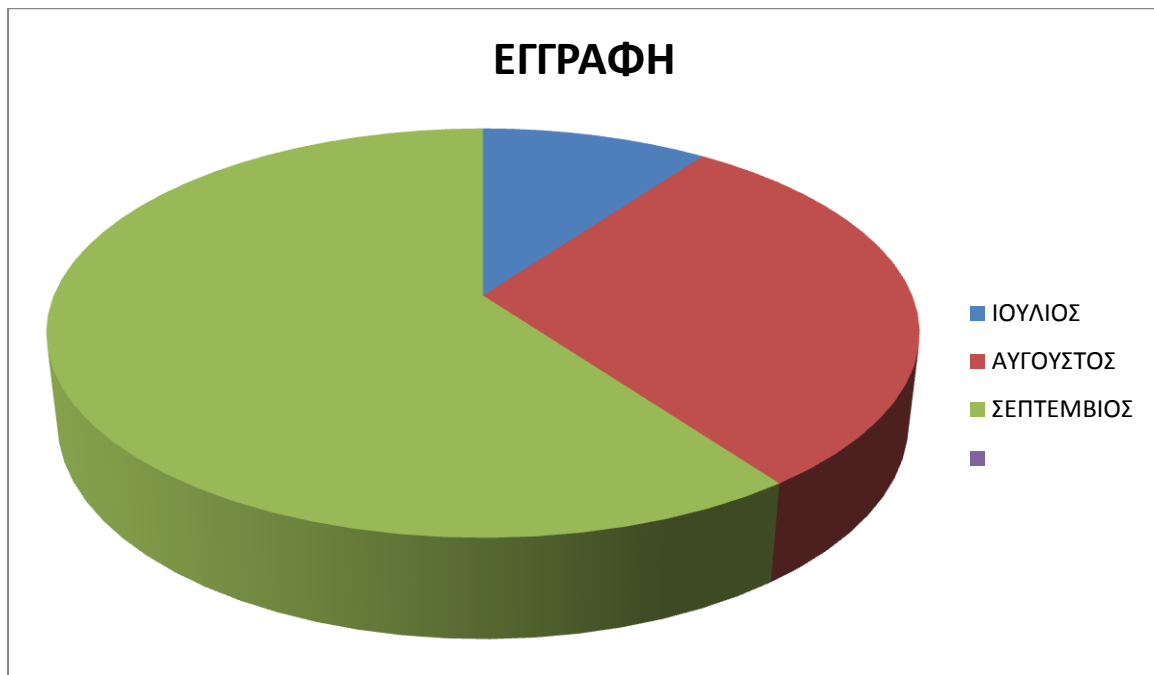
Το 80% των μαθητών που φοιτούν στο φροντιστήριο επιτυγχάνουν την εισαγωγή τους σε κάποια σχολή ενώ το 20% δεν επιτυγχάνει στις πανελλήνιες εξετάσεις.

Ερώτηση 8 : Τι κατεύθυνση επιλέγουν οι μαθητές που φοιτούν στο φροντιστήριο;

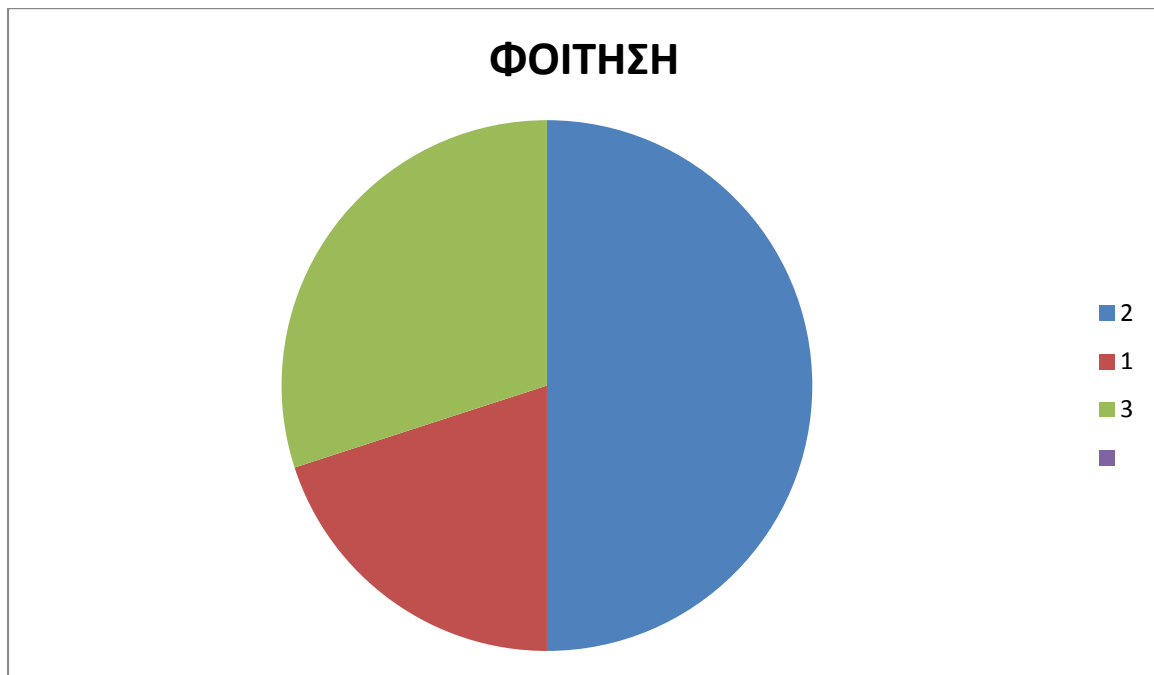
Το 30% των μαθητών επιλέγει τη θεωρητική και θετική κατεύθυνση και το 40% την τεχνολογική κατεύθυνση.

Ερώτηση 9: Ποιο μήνα γράφονται οι μαθητές- φοιτητές στο φροντιστήριο;

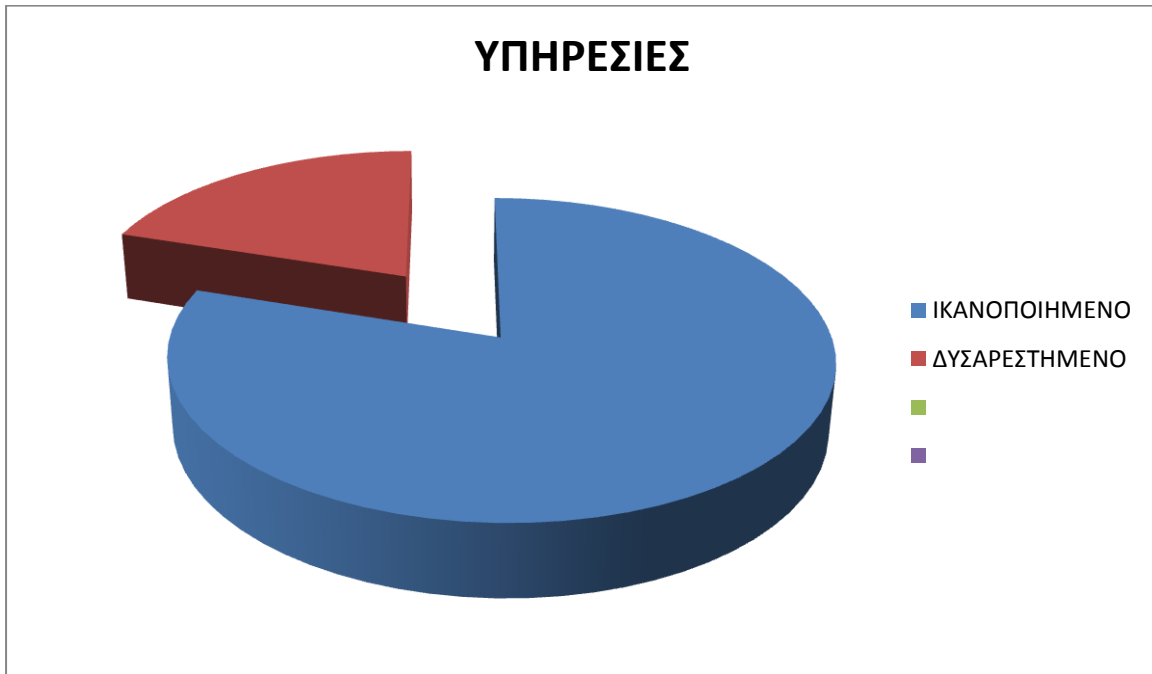
Το 60% των μαθητών γράφεται τον Σεπτέμβριο , ενώ το 20% των Αύγουστο και το 10% τον Ιούλιο.

Ερώτηση 10: Πόσα χρόνια φοιτούν οι μαθητές – φοιτητές στο φροντιστήριο;

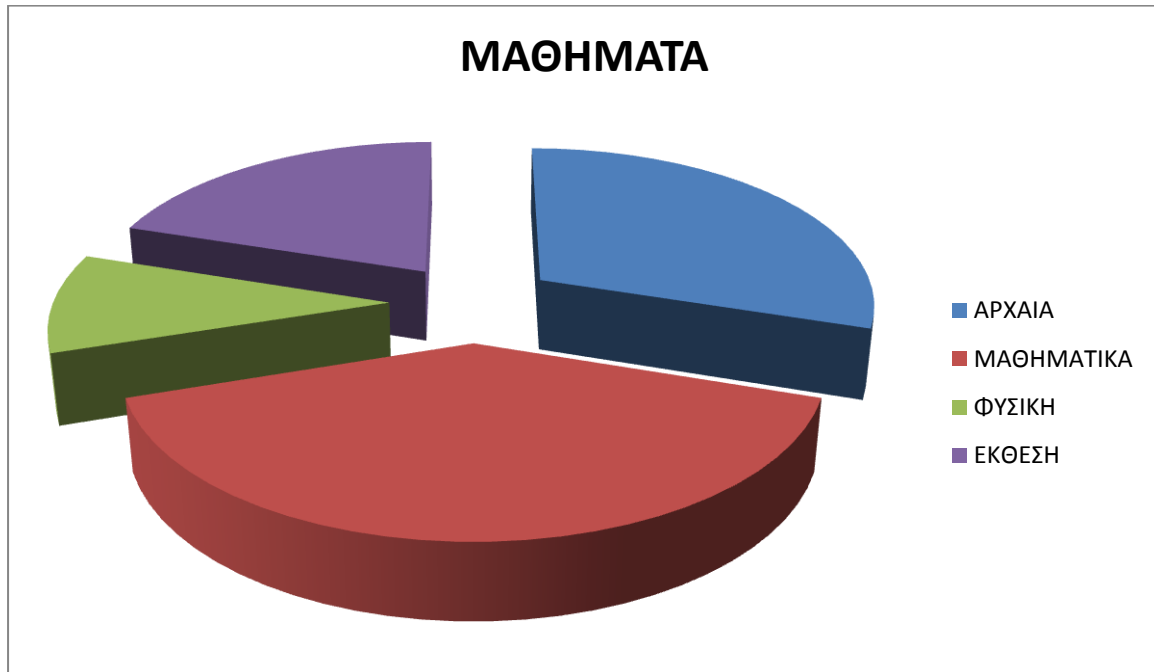
Το 50% των μαθητών φοιτά για 2 χρόνια, το 20% για 1 χρόνο και το 30% για 3 χρόνια.

Ερώτηση 11: Τι ποσοστό των μαθητών- φοιτητών είναι ευχαριστημένο με τις υπηρεσίες του φροντιστηρίου;

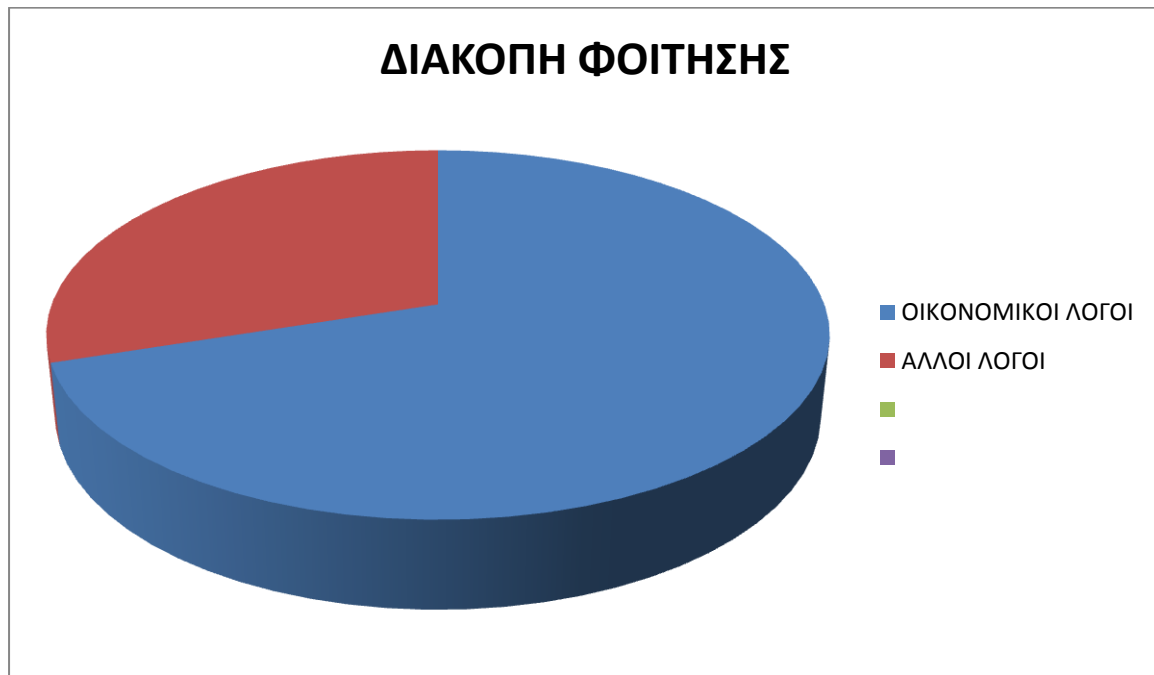
Το 80% είναι ικανοποιημένο από τις υπηρεσίες του φροντιστηρίου και το 20% είναι δυσαρεστημένο.

Ερώτηση 12: Ποια μαθήματα επιλέγουν οι μαθητές- φοιτητές να παρακολουθήσουν στο φροντιστήριο;

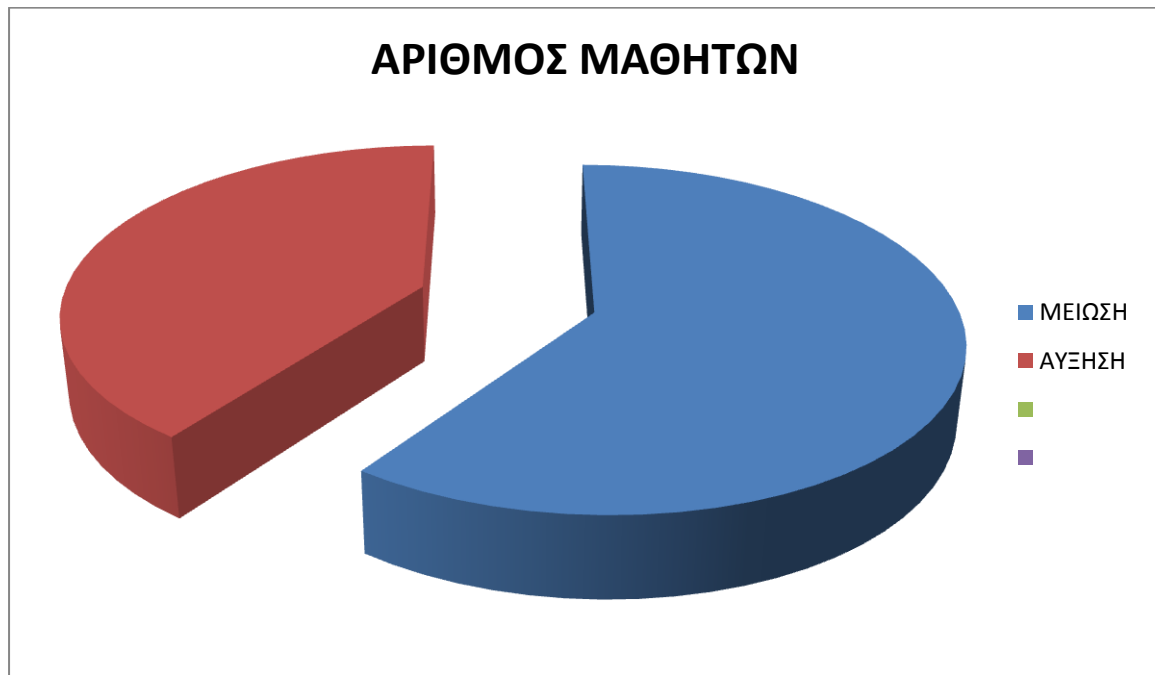
Τα μαθήματα που επιλέγουν οι μαθητές- φοιτητές να παρακολουθήσουν είναι τα αρχαία το 30%, τα μαθηματικά το 40%, η φυσική το 10% και η έκθεση το 20%.

Ερώτηση 13: Για ποιους λόγους οι μαθητές- φοιτητές σταματάνε να φοιτούν στο φροντιστήριο;

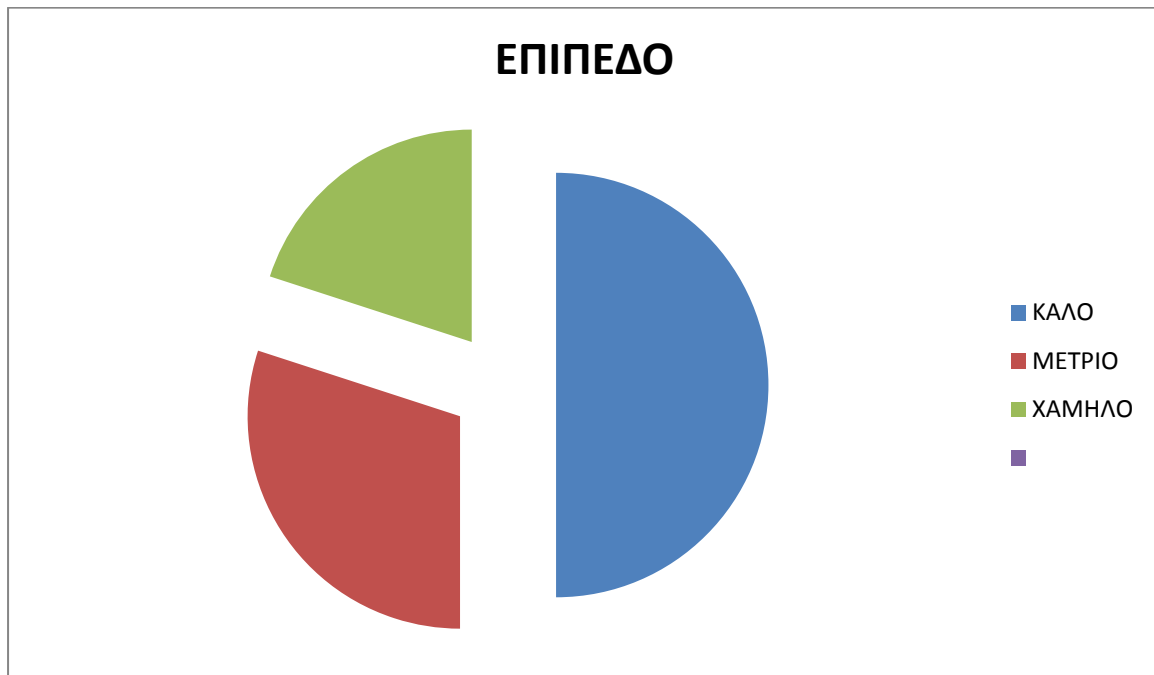
Κυρίως οι μαθητές- φοιτητές σταματούν τη φοίτησή τους για οικονομικούς λόγους.

Ερώτηση 14: Η οικονομική κρίση επηρέασε τον αριθμό των μαθητών-φοιτητών που φοιτούν στο φροντιστήριο;

Η οικονομική κρίση μείωσε κατά 30% των μαθητών- φοιτητών που φοιτούν στο φροντιστήριο και κατά 20% της αύξησης.

Ερώτηση 15: Σε τι επίπεδο γνώσεων είναι οι μαθητές- φοιτητές που φοιτούν στο φροντιστήριο;

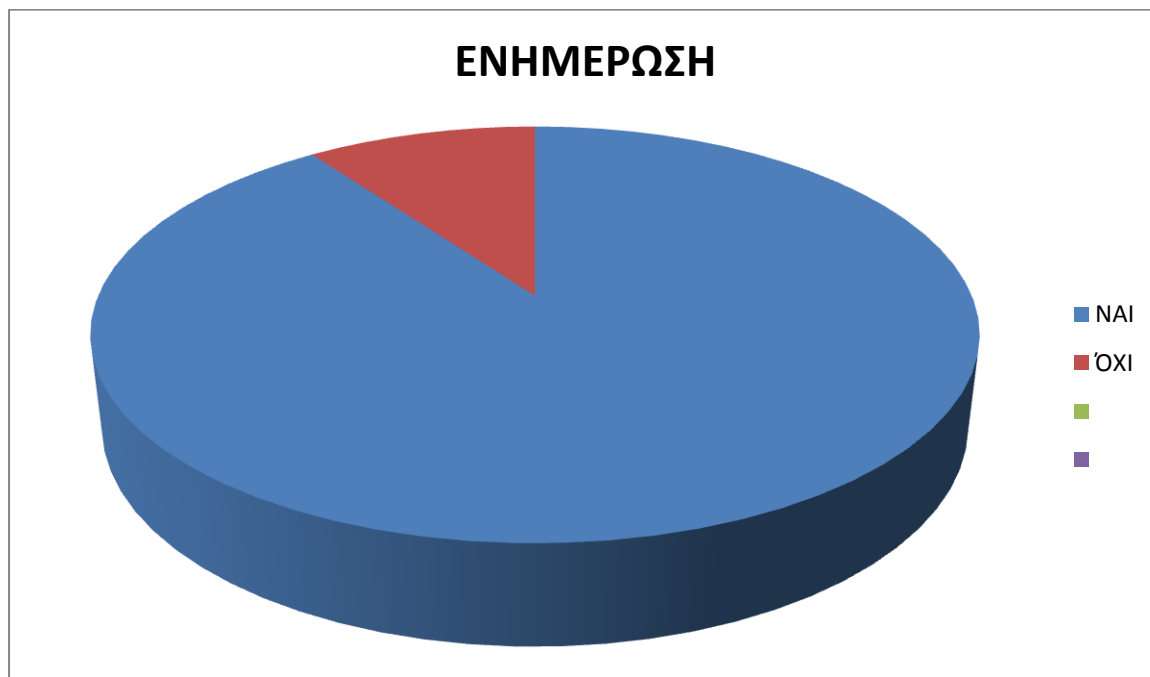
Το επίπεδο των μαθητών είναι κατά 50% καλό, κατά 30% μέτριο και κατά 20% χαμηλό.

Ερώτηση 16: Ο θεσμός των ενισχυτικής διδασκαλίας μείωσε τους μαθητές που φοιτούν που φοιτούν σε ένα φροντιστήριο;

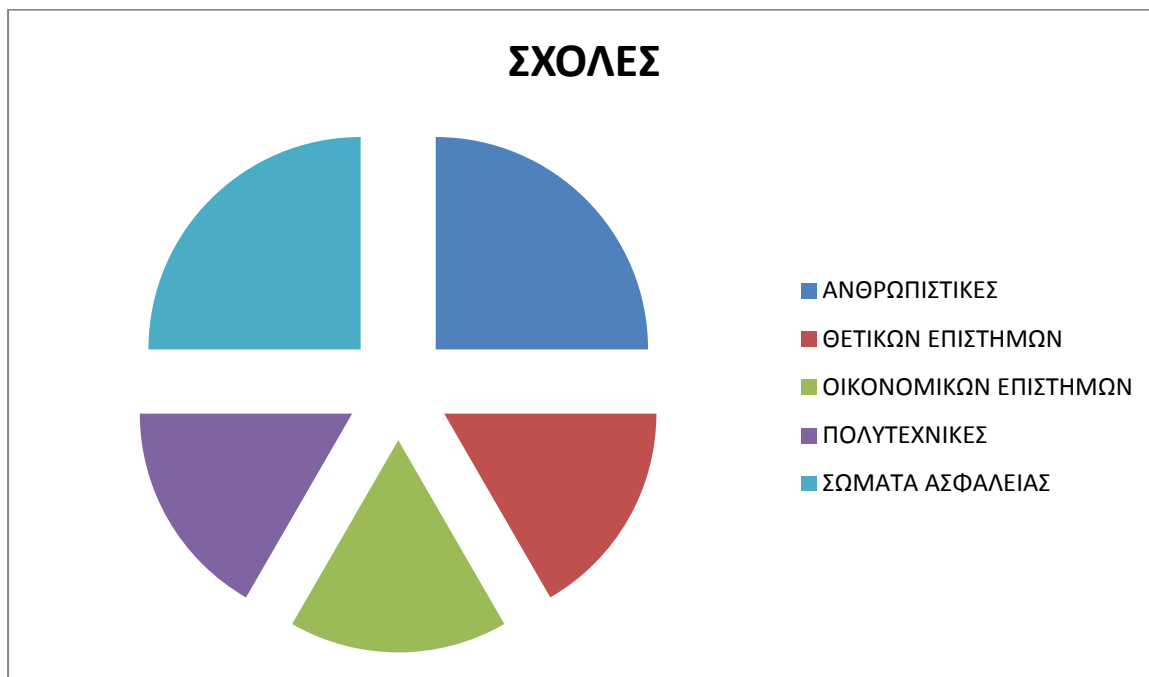
Η λειτουργία της ενισχυτικής διδασκαλίας δεν μείωσε κατά πολύ τη φοίτηση των μαθητών στα φροντιστήρια.

Ερώτηση 17: Οι γονείς ενημερώνονται τακτικά για την πορεία των παιδιών τους κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο φροντιστήριο;

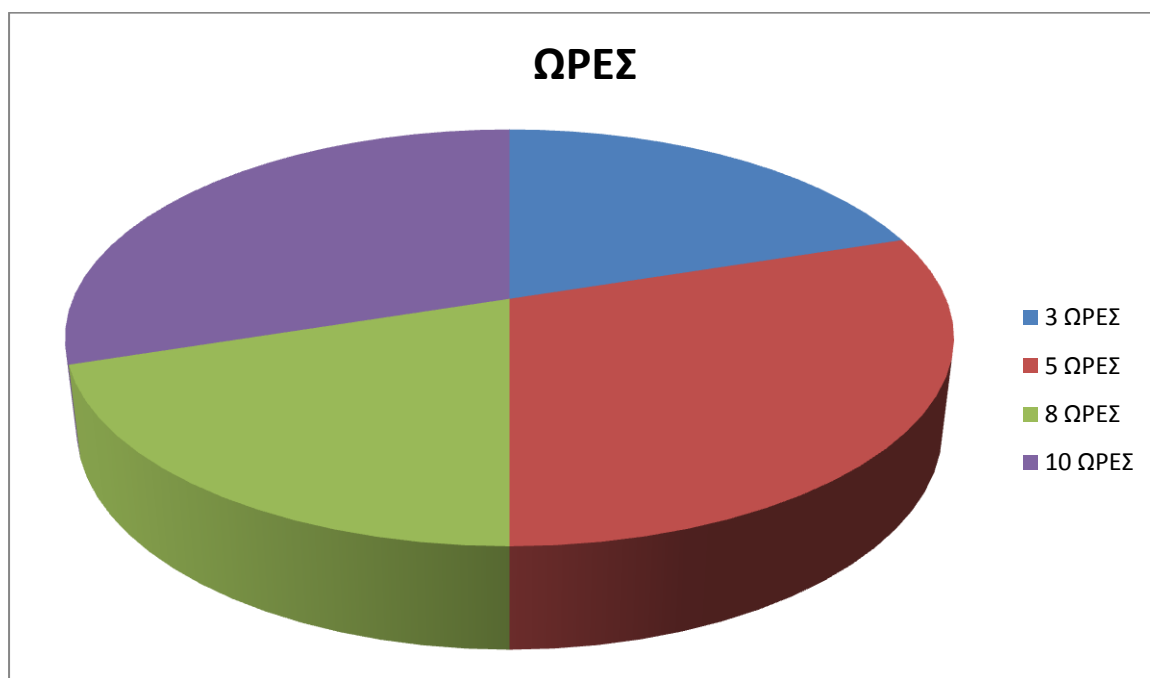
Το 90% των γονιών ενημερώνονται τακτικά για την πορεία των παιδιών τους ενώ το 10% δεν δείχνει κάποιο ενδιαφέρον.

Ερώτηση 18: Σε τι σχολές φοιτούν τελικά οι μαθητές που παρακολουθούν μαθήματα στο φροντιστήριο;

Το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών επιλέγει τα σώματα ασφαλείας τα οποία φαίνεται ότι τους εξασφαλίζουν επαγγελματική αποκατάσταση.

Ερώτηση 19: Πόσες ώρες διδασκαλίας παρακολουθούν μαθήματα στο φροντιστήριο οι μαθητές- φοιτητές του;

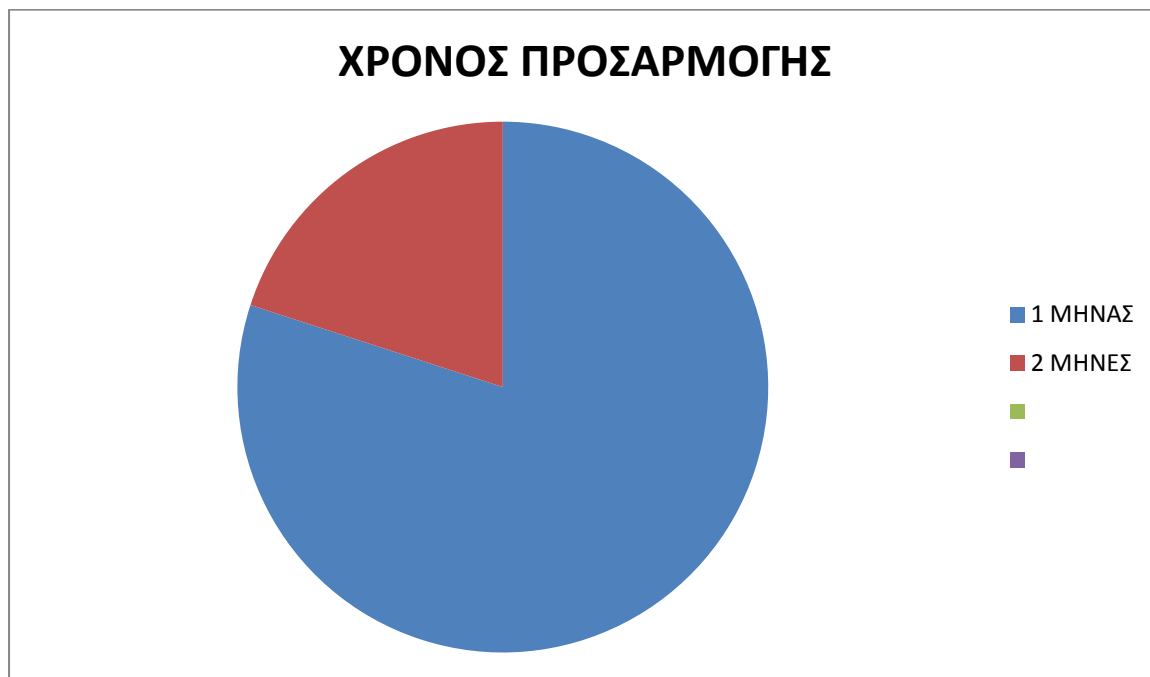
Οι μαθητές που φοιτούν σε ένα φροντιστήριο παρακολουθούν μαθήματα σε μεγαλύτερο ποσοστό 5 και 10 ώρες και σε μικρότερο ποσοστό 3 και 8 ώρες.

Ερώτηση 20: Πόσα φροντιστήρια λειτουργούν στην περιοχή που διαμένετε;

Στη συγκεκριμένη περιοχή λειτουργούν 15 φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης, 3 ανώτατης και 1 για την πρωτοβάθμια.

Ερώτηση 21: Πόσους μήνες χρειάζεται ένας μαθητής- φοιτητής για να προσαρμοστεί με το περιβάλλον και τη διδασκαλία του φροντιστηρίου;

Το 80% των μαθητών χρειάζεται 1 μήνα για να προσαρμοστεί και το 20% δύο μήνες.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αφού ολοκληρώσαμε επιτυχώς την έρευνά μας , η εργασία μας δεν θα μπορούσε να είναι αναλυτική και αντικειμενική αν δεν παρουσιάζαμε και τα αποτελέσματά της.

Φυσικά η στατιστική ανάλυση μας έδωσε αρκετές πληροφορίες σχετικά με το θέμα το οποίο ερευνήσαμε όμως θα ήταν καλύτερο για τον αναγνώστη της εργασίας μας να γίνει και μια περαιτέρω ανάλυσή του.

Όπως λοιπόν παρατηρήσαμε στο συγκεκριμένο φροντιστήριο εργάζονταν 10 εκπαιδευτικοί, επτά γυναίκες και τρεις άντρες.

Η πλειοψηφία τους ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 28-35 , έχει εμπειρία κοντά στα δέκα χρόνια και είναι κάτοχος μεταπτυχιακών και διδακτορικών διπλωμάτων πέρα από τις κανονικές τους σπουδές. Άρα όσο αφορά το προσωπικό καταλαβαίνουμε ότι κριτήριο για να εργαστείς σε κάποιο φροντιστήριο είναι και η εμπειρία στην εκπαίδευση αλλά και κάποιος ανώτερος τίτλος σπουδών .

Σύμφωνα με τα δεδομένα τα οποία συλλέξαμε από την έρευνά μας το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών επιλέγει την τεχνολογική κατεύθυνση λόγω της πληθώρας σχολών που προσφέρει στους μαθητές οι οποίοι επιλέγουν να παρακολουθήσουν κατά τη φοίτησή τους όπως και οι φοιτητές στο φροντιστήριο τα μαθηματικά, τα αρχαία και την έκθεση. Επίσης ο μήνας που επιλέγουν να ξεκινήσουν τη φοίτησή τους τόσο οι μαθητές όσο και οι φοιτητές, σε τμήματα με πέντε το πολύ κατά κύριο λόγο άτομα, είναι κατά κύριο λόγο ο Σεπτέμβρης.

Συνήθως οι μαθητές και οι φοιτητές επιλέγουν να φοιτήσουν σε ένα φροντιστήριο για δύο χρόνια και θα αναγκαστούν να διακόψουν τη φοίτησή του κυρίως για λόγους οικονομικούς αφού η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τον αριθμό αυτών που επιλέγουν την παραπαιδεία και όχι σε μεγάλο βαθμό η λειτουργία του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας.

Το επίπεδο των μαθητών και των φοιτητών που φοιτούν σε ένα φροντιστήριο είναι καλό και οι γονείς τους ενημερώνονται τακτικά για την πορεία τους. Επίσης οι μαθητές κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού τους δελτίου επιλέγουν να φοιτήσουν στα σώματα ασφαλείας καθώς τους εξασφαλίζουν άμεση επαγγελματική αποκατάσταση.

Η επιτυχής πορεία των μαθητών και φοιτητών κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς προϋποθέτει την παρακολούθηση μαθημάτων 5 με 10 ώρες την εβδομάδα και ένας μαθητής ή φοιτητής χρειάζεται περίπου ένα μήνα για να προσαρμοστεί στο κλίμα διδασκαλίας που επικρατεί στο φροντιστήριο.

Τέλος στην περιοχή όπου πραγματοποιήσαμε την έρευνα λειτουργούσαν συνολικά δεκαπέντε φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης, τρία πανεπιστημιακής και ένα για μαθητές του δημοτικού σχολείου.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι οι μαθητές και οι φοιτητές όντως εμπιστεύονται τα φροντιστήρια καθώς τα θεωρούν αναγκαία προκειμένου να επιτυγχάνουν την είσοδό τους σε κάποια σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Φυσικά οι επιλογές ακόμη και των μαθημάτων αλλά και της κατεύθυνσης που θα ακολουθήσουν εξαρτώνται από την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους αλλά και από την αγορά εργασίας δηλαδή από την επαγγελματική αποκατάσταση που προσφέρει η συγκεκριμένη σχολή.

Φυσικά επειδή το φροντιστήριο αποτελεί μια ιδιωτική επιχείρηση, ο ιδιοκτήτης του επιλέγει το εκπαιδευτικό προσωπικό με το οποίο θα συνεργαστεί με γνώμονα το επίπεδο σπουδών του, την εμπειρία αλλά και την ηλικία του καθώς θέλει να είναι σίγουρος για την ποιότητα

των υπηρεσιών που θα προσφέρει στους μαθητές και τις οικογένειές τους που θα επιλέξουν την επιχείρησή του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο θεσμός της παραπαιδείας όχι μόνο δεν έχει περιοριστεί στη χώρα μας αλλά βρίσκεται σε συνεχή άνθηση και ανάπτυξη.

Οι διάφορες κυβερνήσεις προσπάθησαν εδώ και δεκαετίες να ανεβάσουν το επίπεδο της εκπαίδευσης και έτσι εφάρμοζαν και καταργούσαν διάφορους νόμους, τύπωναν βιβλία και άλλαζαν τα εκπαιδευτικά συστήματα αλλά και τους τρόπους εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. (Δάλκος, 2000)

Έτσι από εκεί που το φροντιστήριο το επέλεξαν οι αδύναμοι μαθητές, ξαφνικά με την θεμελίωση των πανελληνίων εξετάσεων τα δεδομένα άρχισαν να αλλάζουν καθώς και οι καλοί μαθητές θεώρησαν απαραίτητη την ενίσχυσή τους με μαθήματα πέραν του σχολικού τους ωραρίου. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Ακόμη και όταν η ίδια η κυβέρνηση προσπάθησε να περιορίσει το φαινόμενο της παραπαιδείας , θεσμοθετώντας την ενισχυτική διδασκαλία ή πρόσθετη διδακτική στήριξη, ούτε και τότε τελικά δεν τα κατάφερε. Μπορεί αρχικά ο αριθμός των μαθητών που επέλεξαν την ενισχυτική να ήταν μεγάλος, η έλλειψη όμως οργάνωσης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα γρήγορα οδήγησε τους περισσότερους στα φροντιστήρια και στα ιδιαίτερα μαθήματα. (Δάλκος, 2000)

Αυτό όμως που κατάλαβε το κράτος είναι ότι όντως το δημόσιο σχολείο είναι ανεπαρκές από μόνο του για να στηρίξει την εκπαίδευση των μαθητών και ιδίως αυτών που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες όπως οι μειονότητες, οι αλλοδαποί και οι μαθητές Ρομά. Το αποτέλεσμα είναι να λειτουργήσουν τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας τα οποία στόχο είχαν την ενίσχυση της ελληνομάθειας αυτών των μαθητών αλλά και των οικογενειών τους.

Η παραπαιδεία αποτελεί πλέον ένα δεδομένο φαινόμενο στην Ελλάδα καθώς οι χρόνιες ανεπάρκειες του ελληνικού σχολείου αλλά και η αδυναμία των κυβερνόντων να τις επιλύσουν ,κάνουν τους μαθητές να μην εμπιστεύονται μόνο τις ώρες διδασκαλίας στο σχολείο αλλά να επιθυμούν και περαιτέρω ενίσχυσή τους . (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

Αν πότε γίνει κάποια ουσιαστική αλλαγή που όντως θα περιορίσει την έκταση του συγκεκριμένου φαινομένου, αυτό δεν είναι ακόμη γνωστό. Πάντως όσο και να προσπαθεί η κάθε κυβέρνηση το περιορίσει το σίγουρο είναι ότι κερδισμένοι βγαίνει και η ίδια αφού με αυτό τον τρόπο βρίσκουν εργασία αρκετοί καθηγητές μειώνοντας κατά πολύ τα ποσοστά ανεργίας της χώρας. (Δάλκος, 2000)

Το ερώτημα λοιπόν παραμένει; Θέλει πραγματικά η κάθε κυβέρνηση που αλλάζει τους εκπαιδευτικούς νόμους να περιορίσει την παραπαιδεία ή η ύπαρξή της βοηθάει όχι μόνο τους μαθητές αλλά και τους αδιόριστους καθηγητές άρα και την ίδια;

Η απάντηση θα δοθεί κατά τη επόμενα χρόνια καθώς ήδη η τωρινή κυβέρνηση προσπαθεί όπως είπαμε να επαναφέρει το θεσμό της ενισχυτικής διδασκαλίας σε μια προσπάθεια να ενισχύσει τις ελληνικές οικογένειες από τα υπέρογκα δίδακτρα των φροντιστηρίων και των ιδιαίτερων μαθημάτων. (Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη , 2010)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◆ **Αγραφιώτης Θ.** (2008). Το νεοελληνικό σχολείο ως μέσο αγωγής των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης – χριστιανοπαιδαγωγική θεώρηση. Αθήνα: Αδελφοί Κυριακίδη
- ◆ **Αλκηστις.** (1996). Σχολεία και παραπαιδεία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- ◆ **Αντζουλάτου-Ρετσιόλα Ε.** (2010). Εκπαίδευση σήμερα. Αθήνα
- ◆ **Αρντουέν Ι.** (2011). Η Αγωγή στο Σχολείο. Αθήνα: Νεφέλη. (μετ. Καρρά Μ.). L' education artistique a l' ecole, 1997, ESF
- ◆ **Βάος Α.** (2012). Αγωγή και Διδακτική στην Ελληνική Εκπαίδευση. Ιστορική Αναδρομή Προσεγγίσεις στη Διδασκαλία . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- ◆ **Βάος Α.** (2008). Ζητήματα Διδακτικής . Αθήνα: Τόπος
- ◆ **Βενιζέλου Γ., Καλαμπαλίκη Θ., Καλοστύτη Α., Κονταξάκης Γ., Λαυρεντάκη φ., Μαυροειδής Γ., Πατρίκη Α.** (2010). Η παραπαιδεία σήμερα. Αθήνα: ΟΕΔΒ
- ◆ **Βεργίδης Δ., Βαϊκούση Δ.** (2009). Πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ-Εκπαίδευση και Πολιτισμός. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, ΥΠΠΟ, ΓΓΕΕ.
- ◆ **Βερνίκος, Ν. & Λασκαλοπούλου, Σ.** (2002). Πολυπολιτισμικότητα. Οι διαστάσεις της πολιτισμικής ταυτότητας. Αθήνα: Κριτική
- ◆ **Βουδούρη, Δ.** (2012). Το νέο νομικό πλαίσιο των σχολείων στην Ελλάδα υπό το φως της διεθνούς εμπειρίας. Εθνογραφικά 12-13, Μουσεία και λαϊκός πολιτισμός. Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα: Ναύπλιο, 81-92.
- ◆ **Βούρη, Σ.** (2011). Σχολείο και συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας. Στο Γ. Κόκκινος, Ε. Αλεξιάκη (επιμ.) Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική αγωγή. Μεταίχμιο: Αθήνα, 55-65.
- ◆ **Bourdieu P.** (2009). Η Διάκριση. Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης (μετ. Κ. Καψαμπέλη). Πατάκης: Αθήνα.
- ◆ **Bredenkamp, S. & Copple, C.** (2010). Καινοτομίες στην σημερινή εκπαίδευση; Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- ◆ **Γκλιάου Ν.** (2013). Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το γυμνάσιο και το λύκειο. Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, 27, 68-73.
- ◆ **Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη, Α.** (2010), Το φαινόμενο της παραπαιδείας στην ελληνική αγωγή. Στο Γ. Κόκκινος & Ε. Αλεξιάκη (επιμ.), Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη αγωγή, 163-178, Αθήνα: Μεταίχμιο
- ◆ **Γραμματάς Θ.** (2010). Δημόσιο σχολείο και παιδεία. Αθήνα: Μηρίδες

- ◆ **Cassirer. E.** (2011). Η Παιδευτική Αξία της παραπαιδείας. Αθήνα: Έρασμος
- ◆ **Chapman L. H.** (2010). Διδακτική . Προσεγγίσεις στην σχολική Αγωγή. Αθήνα: Νεφέλη
- ◆ **Cohen L. & Manion L.** (2012) Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: Νήσος
- ◆ **Dewey, J.** (2011). Εμπειρία στην εκπαίδευση. Αθήνα: Γλάρος
- ◆ **Δάλκος Γ.** (2000). Σχολείο και Φροντιστήριο. Αθήνα: Καστανιώτης